

Поштовани суграђани,

У времену у којем живимо много је питања, а мало поузданих одговора. Садашњост и будућност зависи од многих чинилаца, али прије свега од наших способности и одлучности да се максимално посветимо развоју и просперитету наше заједнице. Поглед у будућност има посебно значење и посебну вриједност.

Суочени смо са брзим друштвеним и економским промјенама и неопходно је да у њима нужно учествујемо. Резултати промјена су неизвјесни. Неизвјесност се може смањити правилним избором приоритета развоја, функционалним планирањем, економијом снага и средстава и домаћинским односом према заједничким добрима, којима располаже наша средина.

Процес интеграција у Европи носи са собом једну од најтемељнијих развојних промјена у савременој историји. У таквим, у основи измијењеним привредним и друштвеним околностима потребно је наћи своје мјесто у развоју. У овом документу понудићемо одређене идеје, али и конкретне пројекте, како бисмо успјешно пратили развојне токове и искористили све предности које има наша средина.

Да би сви наведени пројекти били реализовани, неопходне су значајне промјене у свим сегментима друштвеног и економског живота. Почетни корак је промјена начина рада и понашања свих нас. Стратегија развоја општине Бијељина јесте интегрални документ, чија ће реализација показати наше способности за прилагођавање и управљање властитим животима.

Стратегија је заснована на анализи властитих развојних ресурса, валидних развојних планова и друге документације, али и на анализи утицаја из окружења, прије свега отвореног европског тржишта. Стратегија развоја настала је заједничким радом и напором свих грађана, политичких партија, представника економског и друштвеног живота, невладиних организација, интересних заједница, као и стручњака за поједине области.

Ослањајући се на способности, марљивост и познате вриједности наших грађана и њихову приврженост заједничким циљевима, увјерен сам да ћемо успјети да реализујемо Стратегију развоја општине Бијељина на добробит свих.

С посебним поштовањем

*Мићо Мићић
Начелник општине Бијељина*

Стратегија развоја општине Бијељина јесте водич развоја ове општине у будућности. Формулисани су циљеви за остварење успјешног одрживог развоја за дугорочну економску ефикасност, побољшање заштите животне средине, за повећану социјалну правду и друштвену солидарност уопште.

Стратегија развоја, као флексибилан оквир за будуће дјеловање, успоставља везе између визије, циљева, програма и пројеката у различитим подручјима развоја.

У том смислу Стратегија развоја је претежно линија водилца будућег развоја, али и интегрални скуп конкретних програма и пројеката дјеловања.

Стратегија представља доношење садашњих одлука у свјетлу њихове будућности. Стратегијско планирање не значи формулисање будућих одлука. Одлуке се могу доносити само у садашњости.

Процес мониторинга ће остваривати Скупштина општине Бијељина најмање једном годишње оцјењивањем степена реализације постављених циљева.

Садржај

Стратегија развоја општине Бијељина

Одржив развој локалне заједнице

На основу свеобухватне анализе расположивих властитих ресурса и утицајних фактора из окружења остварен је избор стратешких развојних праваца и дефинисани су развојни приоритети.

БУДУЋНОСТ КАКВУ ОЧЕКУЈЕМО

Визија

Страна

7-18

АНАЛИЗА ПОТЕНЦИЈАЛА

Ресурси којима
располажемо

Страна

19-53

МОГУЋНОСТИ И ОГРАНИЧЕЊА

SWOT анализа

Страна

54-61

СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА

Концепција

Страна

62-78

СТРАТЕГИЈА

Приоритетни пројекти

Страна

79-120

Опис процеса планирања

Стратешко планирање је средство за прилагођавање промјенама. Оно дефинише приоритете, помаже да се ресурси најрационалније употребе.

То је и начин да локална заједница преузме одговорност за своју економску и друштвену будућност.

Процес планирања отпочео је након одлуке Скупштине општине, донесене 31.01.2006. године, да се приступи изради Стратегије развоја општине до 2015. године.

Према тој одлуци, Стратегија је свеобухватан плански документ који обухвата рјешавање просторних, инфраструктурних, еколошких, економских, социјалних и демографских проблема у општини.

Формиран је одбор од двадесет девет чланова (представници јавног, цивилног, политичког и привредног живота општине) са задатком да утврди пројектни задатак и методологију рада, те да кординише и контролише процес израде Стратегије.

Формиране су и четири радне групе:

- група за просторни, инфраструктурни и еколошки развој,
- група за привреду и економски развој,
- група за друштвени и социјални аспект развоја,
- група за демографски развој.

Координацију и мониторинг над радом ових група и свих чланова Одбора за израду стратегије развоја вршило је Оперативно радно тијело (шест чланова).

Прије усвајања на Скупштини општине Стратегија ће бити предмет широке јавне расправе у мјесним заједницама, стручним удружењима, пословним заједницама и слично.

Крајем мјесеца септембра 2006. године на тендеру је извршен избор консултантске куће, која би Одбору пружила помоћ приликом утврђивања методологије рада и коначног изгледа Стратегије развоја општине Бијељина - као документа. Изабран је ИДЕС – Институт за друштвене и економске студије из Бијељине.

Први корак у изради Стратегије развоја представља социо-економска анализа свих аспеката развоја. Одбор за израду Стратегије

развоја израдио је свеобухватну социо-економску анализу, која је послужила као сигуран ослонац стратешком планирању.

Сви прикупљени подаци и ставови ушли су у матрицу позитивних и негативних унутрашњих и спољних утицајних чинилаца, обухваћених појмом SWOT – анализе.

SWOT анализа представља преглед укупних утицаја на развој.

На основи SWOT анализе и предвиђања промјена које ће се догађати, прије свега европских интеграционих процеса, дефинисана су три суштинска питања на која Стратегија развоја треба да понуди адекватне одговоре.

1. **Како завршити процес власничке трансформације предузећа и убрзати привредни развој и запосленост у општини?**
2. **Како обезбиједити дугорочан одржив развој, и адекватну заштиту животне средине и природних ресурса?**
3. **Како обезбиједити развој људских ресурса и њихову повезаност са развојем привреде и друштва?**

Успјешност реализације Стратегије развоја релативно ће се лако мјерити увидом у степен остваривања појединих пројеката. Од тога ће зависити и афирмација цјелокупног подухвата и подршка шире јавности оваквом начину рада. Од свих грађана, а посебно од представника економског и друштвеног живота, очекује се критички однос према свим слабостима у реализацији планираног. С обзиром да је Стратегија развоја предвиђање будућности, критички однос ће помоћи процесу корективног планирања.

ВИЗИЈА РАЗВОЈА - БУДУЋНОСТ КАКВУ ОЧЕКУЈЕМО

Опис процеса планирања	4-5
-------------------------------	------------

Стратегија – јачање идентитета	6
---------------------------------------	----------

Мисија	7
---------------	----------

Вриједности	8
--------------------	----------

Принципи	13-17
-----------------	--------------

Визија	18
---------------	-----------

Стратегија - јачање идентитета

Један од главних циљева израде Стратегије развоја општине Бијељина јесте развијање свијести код свих грађана о привржености локалној заједници. Ово је најлакше остварити уколико грађани наше општине постављене пројекте препознају као израз властитих тежњи ка остваривању бољег живота. Ради тога је око овог пројекта окупљен велики број људи који су били спремни размотрити и прихватити сваку сугестију и приједлоге грађана који би помогли изради конкретних и остваривих планова развоја. Наш понос и идентификација са Бијељином и Семберијом утолико ће бити већи уколико промјене побољше буду видне и препознатљиве широј јавности.

Да не би били разочарани могућим неуспјесима, тежили смо слjedeћем:

- да планови буду реални и оствариви и
- да обухвате највећи број проблема које грађани осјећају као своје, заједничке.

Ово је прилика да сви грађани Семберије искажу своје способности у идентификовању заједничких развојних потреба ради стварања боље будућности, у којој ће основни параметри бити стабилан развој, виши стандард, боље образовање, боља здравствена и социјална заштита и развој демократских односа.

МИСИЈА

Мисија општине Бијељина је:

- да се обезбиједи дуготрајан, ефикасан одржив развој,
- да промовише и унапређује опште цивилизацијске вриједности,
- да слиједи ток цивилизацијских промјена, да им се максимално прилагођава и да им активно доприноси,
- да остварује сарадњу са свим општинама у окружењу, али и другим срединама,
- да се непрекидно увећава одговорност према грађанима,
- да се подстиче развој социјално одговорног предузетништва и увећава социјална правда,
- да се природна средина чува и унапређује како би била једнако расположива данашњој и свим генерацијама које долазе.

ВРИЈЕДНОСТИ

У изради и остваривању Стратегије развоја општине Бијељина ће водити рачуна о општим цивилизацијским вриједностима.

Поштујући одредбе ОПШТЕ ДЕКЛАРАЦИЈЕ О ПРАВИМА ЧОВЕКА, Скупштина општине Бијељина и Административна служба општине Бијељина ће својим радом утицати да се поштују сва права и слободе грађана без икаквих разлика у погледу расе, боје, пола, језика, вјероисповести, политичког или другог мишљења, националног или друштвеног поријекла, имовине, рођења или других околности. Неће се правити никаква разлика на основу политичког, правног или међународног статуса земље или територије којој неко лице припада, било да је она независна, под старатељством, несамоуправна, или да јој је сувереност на ма који други начин ограничена. Сви су пред законом једнаки и имају право без икакве разлике на подједнаку законску заштиту. Сви имају право на једнаку заштиту против било какве дискриминације

којом се крши наведена Декларација и против сваког подстицања на овакву дискриминацију.

Свако има право на слободу мисли, говора, савјести и вјере.

Свим грађанима ће се обезбједити право да учествује у управљању радом општине, непосредно или преко слободно изабраних представника. Свима ће се обезбједити право да на равноправној основи ступају у јавну службу.

Свако, као члан друштва, има право на социјално осигурање и право да остварује привредна, друштвена и културна права неопходна за своје достојанство и за слободан развој своје личности, уз помоћ заједнице. Свима ће се обезбједити да остваре право на школовање.

Школовање треба да буде усмјерено пуном развоју људске личности и јачању поштовања људских права и основних слобода. Оно треба да унапређује разумијевање, трпељивост и пријатељство међу свим народима, расним и вјерским групацијама.

Свако има право да слободно учествује у културном животу општине, да ужива у умјетности и да учествује у научном напретку и у добробити која отуда проистиче.

У вршењу својих права и остваривању слобода свако може бити подвргнут само оним ограничењима која су предвиђена законом у циљу обезбјеђења нужног признања и поштовања права и слобода других и у циљу задовољења правичних захтијева морала, јавног поретка и општег благостања у демократском друштву.

НАЧЕЛА РАДА

Успјешна реализација Стратегије развоја општине Бијељина почиваће на поштовању и примјени савремених начела везаних за рад и функционисање локалне управе и самоуправе.

Менаџмент

Бијељина ће ради успјешнијег и потпунијег реализовања постављених планских циљева развијати и властиту менаџерску функцију.

Лидерство

Да би напредовала, Бијељина ће подржавати креативност појединаца и њихове руководилачке (лидерске) способности.

Успјешност провођења Стратегије развоја подразумијева снажно лидерство. Лидери у нашој општини морају имати визију, опште и посебне способности, осјетљивост на промјене да својим личним примјером и моралним интегритетом инспиришу и мотивишу своје непосредне сараднике и јавност. Лидери у нашој заједници морају бити препознатљиви по афирмацији друштвених потреба.

Стратешки приступ

Добро процијенити властите ресурсе и компаративне развојне предности и на основу њих сачинити прави избор стратешког планског дјеловања, уочити сметње и предвидјети и отклањати могуће опасности и препреке и при томе развојно напредовати.

Партиципативност

Успјешно управљање промјенама, посебно стратешким, дугорочним, могуће је само ако су у то укључени сви грађани општине и ако влада општи консензус о постављеним циљевима и неопходности њиховог остварења.

Објективност

Што се тиче пружања услуга грађанима, јавни службеници се према свима односе на истовјетан начин, без обзира на пол, старост, националност, етничку и религиозну припадност, на социјално поријекло, социјални статус, политичку и религиозну определијељеност.

Оријентисаност на грађанина

Оријентисаност на грађанина као корисника јавних услуга значи настојати да грађани буду задовољни. Административна служба општине Бијељина биће на услузи грађанима. Рад Административне службе биће усмјерен у правцу ефикасне услуге, развијања механизма који обезбјеђују свим грађанима партиципацију у одлучивању, одговорног управљања јавним добрима, брзог протока информација, те посебно квалитетног и транспарентног рада администрације.

Законитост

Правна сигурност и поштивање устава и закона биће високе вриједности на којима ће се заснивати рад јавних служби.

Отвореност/транспарентност

Рад локалне самоуправе јесте јаван. Грађани имају могућност увида у све њене процесе и активности у свим институцијама. Локална администрација ће системским радом смањити потребу грађана да се позивају на Закон о слободи приступа информацијама, јер ће све релевантне информације бити доступне у форми коју грађани разумеју и захтијевају.

Ефикасност

Ефикасно пружање услуга грађанима значи да се то чини брзо, јефтино и квалитетно.

Ефективност

Тежимо да грађани добију услугу какву очекују, у облику у каквом желе, у мјесту и у времену које им највише одговара.

Одговорност

Изабрани општински функционери и службеници за свој рад одговорни су грађанима. Њихов рад се свакодневно прати и вреднује.

Заснованост на знању

У друштву које се све више заснива на знању - као основном ресурсу - и локална самоуправа, као дио друштва, заснива се на знању. То обавезује на непрекидну иновацију знања, односно на перманентно (цјеложивотно) образовање јавних службеника. Локална администрација ће увести процедуру вредновања рада сваког службеника. Знање и квалитет урађеног посла биће одлучујући чиниоци останка на радном мјесту.

ПРИНЦИПИ

Стратегија општине Бијељина заснована је на одређеним принципима. Принципи су општа, обавезујућа начела за све оне који буду проводили Стратегију.

Сви програми и пројекти заснивају се на два принципа:

- ***принципу одрживости*** и
- ***принципу отворености.***

Принцип одрживости

Ријеч је о потреби да се превладају досадашња

- природна и
- социјална

ограничења у привредном развоју како би се на тој основи остварио трајно одржив и успјешан економски развој.

То је могуће остварити само уколико се потребе досадашње генерације задовољавају на начин да се не угрозе могућности једнаког задовољења тих потреба и генерацијама које долазе.

С обзиром да угрожавање дугорочно одрживог економског развоја допире из правца:

- природе и
- друштва,

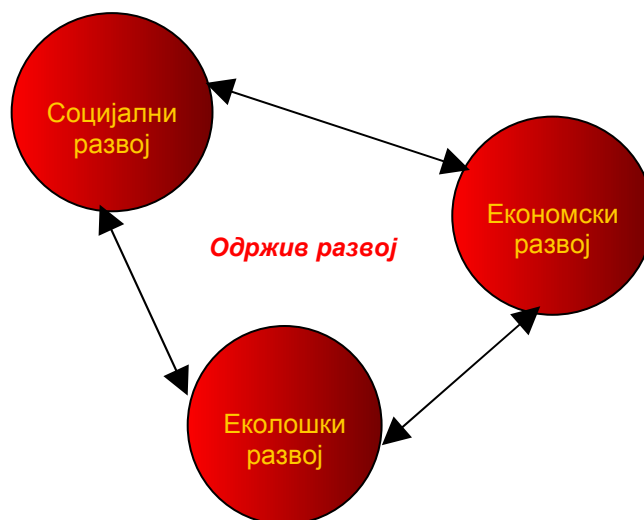
два су захтјева које је потребно испунити:

- зауставити досадашње масовно уништавање природних ресурса и користити их до степена њиховог одрживог (садашњег) нивоа,
- зауставити и смањивати социјалне, територијалне и сваке друге разлике уз пораст социјалне солидарности.

Одржив
дугорочно

развој је тако

уравнотежење: социјалног, економског и еколошког развоја.

Најопштије речено, *захтјев за остварење одрживог развоја заправо је захтјев за уравнотежење цивилизацијског напредовања (привреда, друштво) и способности природних ресурса да се регенеришу.*

То је заправо захтјев за увођењем:

међугенерациске одговорности у привредном развоју.

Ријеч је о потреби усаглашавања међугенерациских интереса гдје данашње генерације не би смјеле својим развојем да одузимају развојне могућности генерацијама које долазе.

Продужи ли се према старом моделу економског развоја, увелико заснованог на

- агресивности над природом и
- порасту социјалних, територијалних и других разлика,

убрзо ће се ући у стање економске неефикасности, односно властите биолошке угрожености.

У досадашњем развоју општине Бијељина

- није се слиједио принцип одрживости.

„Трошење“ природе је неравномјерно:

- у дијелу прекомјерног претварања пољопривредног у грађевниско земљиште,
- екстензивно просторно ширење насеља,

Конференција Уједињених нација о теми: „Развој и животна средина“ (Рио де Жанеиро, 1992) обавезала је све владе свијета на израду „Акционог плана за XXI вијек“.

У септембру 2002. године у Јоханесбургу је настављена конференција из Рио де Жанеира о теми „сејетског одрживог развоја“, чије закључке је потписало 179 земаља учесница, чиме је дефинисана обавеза свим земљама свијета да конципирају и проводе одржив развој на својој територији.

На конференцији је прихваћен „програм рада локалних заједница за XXI вијек“. То је, заправо, свеобухватан „каталог проблема свијета за XXI вијек“, наглашавајући посебну улогу и одговорност локалних заједница за провођење одрживог развоја. С обзиром на њихов непосредан контакт са људима, оне имају одлучујућу улогу у васпитавању и развијању осјећаја за проблеме и потребе остварења одрживог развоја. Препоручено је да све локалне власти „прераде“ овај „каталог“ и прилагоде га својим потребама.

Националне регионалне и локалне власти су дужне, сагласно захтјевима УН, да у својим развојним стратегијама потпуније дефинишу и оприједеле се за властити садржај појма одрживог развоја, те да се, на тој основи, дефинишу будући развојни циљеви. То је заправо нова парадигма (нови образац) развоја којег је потребно остварити.

Одржив развој није нека нова и посебна секторска политика. То је свеопшта „регулаторна идеја“ која се односи на све развојне стратегије, политике, концепте, одлуке, пројекте, као и на све нивое власти, на невладине организације, предузећа, интересне групе. То није пука „преправка“ постојећег развојног концепта него његова темељна измјена. То је нов поглед, нови приступ и нова филозофија развоја, заснована на цјеловитости и дугорочности. Будуће развојне стратегије, политике и програми требало би да имају сасвим другачији садржај од досадашњих.

- *градња уз пут,*
- *угрожености издана топле воде у Дворовима и извора воде за пиће због изградње стамбених и привредних објеката.*

На плану социјалног развоја изузетан је пораст социјалних разлика.

Они који се богате требало би да богате и друге. Ако расту профити и индивидуално богатство, требало би да расту и наднице и запосленост. Стичу се огромна индивидуална материјална богатства без значајнијих реалних материјалних доприноса друштву, док је на другој страни све већи број сиромашних грађана.

Ту је управо толика потреба да принцип одрживости и у својој

- природној и
- друштвеној димензији

што потпуније уђе у садржај Стратешког плана развоја општине Бијељина.

Принцип отворености

Отвореност је развојни принцип међународног тржишта.

То је цивилизацијска и, посебно, европска вриједност коју је потребно остваривати и даље унапређивати.

Сагласно снажним глобализацијским европским утицајима, град и општина Бијељина могу се у будућности развијати само у својој потпуној отворености према окружењу. Запреке слободи тржишне конкуренције нису пожељне и могуће.

Отвореност, као принцип глобализације, има своја три подручја испољавања:

- либерализација,
- стандардизација,
- регионализација.

То нису одвојена дјеловања, него је то јединствен глобализацијски процес са своја три аспекта.

Либерализација

У својој суштини и коначном изразу глобализација је „рушење граница“, односно уклањање свих препрека кретању робе, капитала и

људи. У свом економском изразу глобализација је улазак у стање идеалне међународне конкуренције, односно опште економске тржишне либерализације.

Стандардизација

Економска отвореност, односно скоро потпуна изложеност властитог подручја оштрој међународној конкуренцији упућује на други садржај појма глобализације – на стандардизацију.

Да би се економски успијевало, неопходно је поштивати стандардна правила као прилику за успјех. У економском смислу, да би се успијевало, неопходно је испуњавати свјетске услове квалитета робе и услуга, стандардне процедуре, испоруке и слично.

Регионализација

Основа на којој се реализује европски концепт глобализације „Европа без граница“ јесте регионализација.

У свом коначном исходишту креатори политике уједињења Европе виде Европу као „Европу регија“. При томе је посебна пажња и посебан поглед усмјерен на прекограничност, односно на активности прекограничних региона. Сматра се да нико није у стању да тако успјешно превлада прекограничност и доведе до ублажавања или елиминисања значаја постојећих међународних граница као што то могу да учине прекогранични региони.

Регионализација и тржишна либерализација доводи до нових садржаја у функционисању тржишта.

Умјесто досадашњег међусобног супротстављања и конкуренције међу државама и регионима, рјешење се сада налази у креирању основа за свеукупну заједничку над-регионалну сарадњу. Умјесто конкурисања тече слојевито међурегионално интегрисање.

У овим процесима се крије основно искушење будућег

- економског и
- укупног друштвеног развоја општине Бијељина.

Привреда није у стању да ужива царинску, пореску или било коју другу заштиту, него је изложена снажним утицајима развијених.

Отворено тржиште карактерише премоћ крупних тржишних система.

Развијањем регионалне развојне димензије неопходно је формирати крупна предузећа која су у стању да одоле и надвладају конкурентском притиску крупних предузећа из Европе, те да се за та крупна (регионална) предузећа вежу „гроздови“ средњих и малих предузећа.

ВИЗИЈА

Општину и град Бијељину могуће је, на крају планског периода, видјети као отворено и снажно градско регионално средиште које ће ојачати своју, али и привреду околине, битно увећати дохотке и запосленост, смањити социјалне разлике, повећати солидарност у друштву.

Природна средина и културне вриједности потпуније ће се штитити и развијати како би се обезбиједио трајан и успјешан одржив економски и друштвени развој.

У овом, планском периоду Бијељина ће отпочети своју нову дугорочну регионалну будућност у отвореној тржишној привреди.

АНАЛИЗА ПОТЕНЦИЈАЛА

Потенцијал степена развијености 20

Природни потенцијали 21-24

Становништво 25-26

Јавни ресурси 27-29

Образовна инфраструктура 30-33

Култура, спорт, омладина 34-36

Здравство 37-38

Социјална заштита 38-39

Невладине организације 40

Информационе технологије 40

Локална управа 41

Буџет и фискални капацитет 41-42

Привреда и запосленост 43-47

Индивидуална пољопривреда 47-51

Туристичка дјелатност 51

Спољнотрговинско пословање 52-53

Потенцијал степена развијености

У овом поглављу приказаћемо само основне показатеље који су шире и свеобухватније обрађени у Социо-економској анализи која представља интегрални дио ове стратегије. Ријеч је само о оним индикаторима који најсликовитије објашњавају поједине факторе економског и друштвеног живота у Бијељини. Ради боље илустративности неке од показатеља економског развоја упоредили смо са показатељима других средина иако су овакве компарације прилично незахвалне јер је ријеч о потпуно различитим системима. Због егземпларности података које смо узимали као репере у појединим гранама привреде није пожељно појединачно тумачење него је неопходно прочитати цјелокупан документ, јер се само на тај начин може стећи адекватна слика о укупном друштвено-економском развоју.

У 2005. години општина Бијељина је остварила бруто друштвени производ у износу око

415 милиона КМ.

По становнику то износи

2.730 КМ или

1.800 америчких долара.

То је ниво дохотка који достиже висину око

80 % просјека дохотка Републике Српске и
50 % нивоа предратног дохотка.

Ово је доходак који достиже висину од:

- 72 % дохотка Србије,
- 23 % дохотка Хрватске,
- 12 % дохотка Словеније,
- 3 - 10 % дохотка западноевропских земаља.

Ако се примијене подаци анкете о мјерењу животног стандарда у Босни и Херцеговини, могуће је оцијенити да је приближно сваки трећи становник општине сиромашан, односно да годишње троши 2.198 КМ, што је генерална линија сиромаштва.

Могуће је даље оцијенити да се уз саму горњу границу сиромаштва концентрисала још око трећина становништва, тако да су двије трећине становништва сиромашни или су на граници сиромаштва.

Са становишта оствареног нивоа материјалне развијености наш развојни потенцијал је доста оскудан. Овако низак доходак није повољна претпоставка издвајања за штедњу и на тој основи остварења замашнијих инвестирања, што је прва претпоставка развоја.

Природни потенцијали

Географски положај

Крајњи сјевероисточни дио Републике Српске, којег заузима општина Бијељина, познат је под именом Семберија. Име је настало у XVI вијеку, када су овамо доселили Власи.

Општина заузима површину од 734 км² (седма по величини у РС) са просјечном надморском висином од 90 метара.

Општина је пространа равница, благо нагнута према ријекама - Сави и Дрини. Скупа са Западним Сремом, Мачвом и Подрињем чини дио широке равнице на ушћу Дрине у Саву.

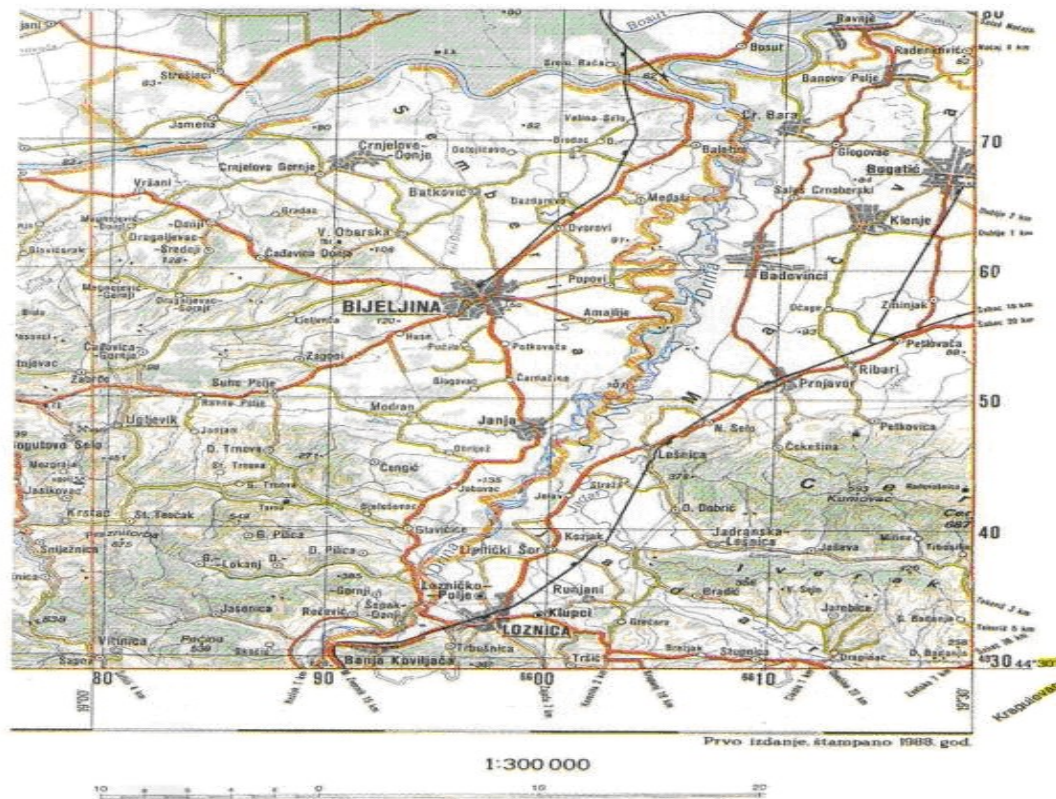
Европска ријека Сава представља сјеверну границу према Хрватској, а моћна Дрина на истоку је граница према Србији. На југу и западу су граничне општине Зворник, Угљевик, Лопаре и дистрикт Брчко.

У близини је аутопута Београд - Загреб, и већих градова у Србији Београда и Новог Сада (око 120 км).

На територији општине Бијељина налазе се два гранична прелаза, и то: Павловића мост на Дрини и Рача на Сави.

КАРТА СЕМБЕРИЈЕ

Захваљујући добром географском положају општина Бијељина има изузетан развојни потенцијал, који допире из три правца.

- Први се односи на пораст економског значаја великих ријека које ће оне имати у будућности. Дуго наслањање на Саву (31 км) и на Дрину (63 км) носи у себи изузетан развојни потенцијал, који је до сада остао углавном неискориштен. Једно од кључних опредјељења овог стратешког плана јесте потпунији „излазак“ на ове ријеке и њихово укључење у развој,

- Друга повољност географског положаја односи се на малу удаљеност од већих центара: Београда и Новог Сада. Скоро да је ријеч о идеалној удаљености која даје могућности потпуније регионалне подјеле рада са овим градовима. То је објективна повољна просторна претпоставка да се Бијељина јави као трећи члан овог регионалног (урбаног) прстена, гдје је садржан изузетан развојни потенцијал,

- Трећа погодност односи се на Бијељину и Семберију као раскрће путева који воде на исток, запад и југ, као и директно наслањање општине на границе са Србијом и Хрватском.

Захваљујући нагом порасту броја становника Бијељина је већ достигла ниво урбане концентрације, што представља потенцијалну могућност израстања у јако регионално средиште.

Клима

Клима је континентална са јаким колебањима.

Просјечна годишња температура је 11,3 степени Целзијуса (најнижа у јануару - 2,3, а највиша у јулу +21).

Распоред хидрометријских елемената ваздуха у току године је доста повољан за вегетациони развој биљака у прољеће и за формирање и развој плодова у љетњем и јесењем периоду.

Хидрографија

Семберија је низијски простор богат површинским и подземним водама, чији су издани близу топографске површине.

Осим ријека Саве и Дрине, ту су и рјечице Јања, Гњица, Лукавац, Ступањ, те мрежа канала: Дашница, Мајевички канал, Главни ободни канал, канал Јањица и канал Брдник.

Термалне воде су изузетан природни ресурс овог подручја. Налазе се на дубини од 1.500 м, са температуром од 90° Целзијуса. Температура воде на самоизливу у Бањи Дворови је 75° Целзијуса са капацитетом од 7,5 литара/секунди (бушотина која није бушена намјенски). Издашност црпљењем у намјенски избушеној бушотини је 50 литара/секунди.

Досадашња истраживања указују на велике могућности употребе ове воде за бањање и лијечење, као и за геотермалну енергију. Ова ријетко стерилна геотермална вода пружа изузетне могућности развоја туризма. Семберија би могла постати „геотермална регија“, а Бијељина „геотермални град“.

Земљиште и његова употреба

Четири су типа земљишта са бројним варијантама: смеђа, мочварно-глејна, алувијална и подзол.

Квалитет земљишта распоређен је: од прве до осме класе. Потенцијално, ово су добра земљишта, јер имају велики садржај органске материје. Укупна површина обрадивог земљишта је 53.926 хектара (73 % укупне површине општине). Обрадиво земљиште је један од главних

природних ресурса наше општине, чији ће значај у будућности бити све већи, те су неопходне свеобухватане мјере ради заштите од претварања обрадивог земљишта у друге намјене, као и од разних врста загађења.

Лежиште опекарске глине „Обријеж“ захвата експлоатационо поље површине око 20 хектара. Билансне резерве (А + Б * Ц1) износе 2.763.567 м³. Потенцијалне резерве Ц2 су 2.400.000 м³, а Д1 су 28.000.000 м³.

Флора и фауна

Земљиште Семберије чине ливаде, њиве, пашњаци и шуме (шуме свега 9.824 хектара или 13 % површина).

Шуме су листопадне (храст, цер, багрем и слично).

Осим домаћих животиња, на пољима и у шумама живе ситне дивље животиње (зец, лисица и друге). Крупније дивљачи углавном је мање.

Птичији свијет је бројан. Чине га ситније птице: пјевачице, пузавице, барске птице, грабљивице и слично. У вријеме сеобе птица у подбарним дијеловима могу се наћи неке врсте селица, које пролазе овим крајем. Разноврсност биљног свијета указује на могућност гајења и прикупљања љековитог биља. Очување и брига за животињски свијет отвара могућност систематског бављења ловним туризмом.

Становништво

Према подацима о попису становништва 1991. године, општина Бијељина имала је 96.796 становника, а 2005. године према процјенама Републичког завода за статистику Републике Српске 109.753 становника.

Процјене неких других институција говоре да је број становника у општини Бијељина знатно већи, због континуираног досељавања на овај простор (до 2000. године доселило је преко 40.000 становника), чиме је он попримио обиљежја имиграционог простора.

Према подацима ЦИПС-а, Бијељина има од 130 до 135 хиљада становника.

Завод за урбанизам и пројектовање процјењује да општина Бијељина броји (2002) 152.950 становника. У току рата из Бијељине је иселило око 25.000, а након рата вратило се нешто више од 14.000 становника.

Град Бијељина је са 36.187 становника (1991) повећао тај број на више од 50.000 (процјене за 2005. годину).

Општина Бијељина спада у најгушће насељене просторе Републике Српске, у тзв. зону пренасељености (преко 100 становника на км²).

Просјечна старост становништва се повећава због продужења просјечног животног вијека и смањене стопе рађања и приближава е близу 40 година, што значи да је индекс старења близу 0,40, а то је доњи лимит изнад којег се интензивира процес старења популације.

У економској структури становништва осјетан је пораст издржаване категорије становништва, насупрот радно - активној категорији која је у опадању.

Старосно - полна структура становништва општине Бијељина не може се исказати егзактним подацима због недостатка квалитетних и валидних статистичких података (који се добијају пописом становништва). Према процјенама, удио младог континента становништва (0-19 година) је око 28%, а удио најстарије популације (више од 65 година) је изнад 5%.

Пројекција развоја становништва општине Бијељина могла би се одвијати у четири варијанте. По варијанти А која је заснована на анализи досадашњих кретања броја становника, број становника 2015. године износиће око 115.000. Остале варијанте, које се темеље на бржем

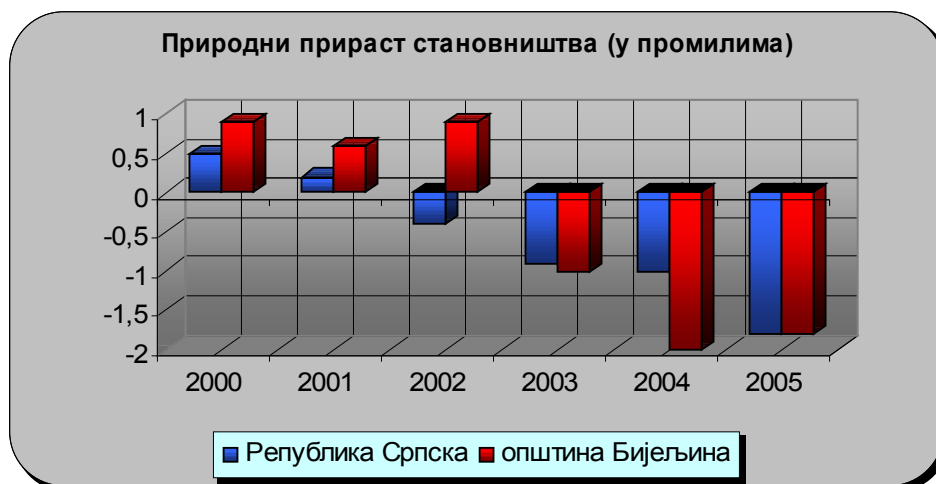
привредном развоју, приватизацији и популационој политици, предвиђају пораст становништва до 2015. године на 130.000 до 165.000 становника.

Природно кретање становништва је до 2003. године показивало незнатно већи број рођених од броја умрлих, што је од 2003. године обрнуто. Пад природног прираштаја (2006. године - 1,5 промила) је у рангу републичког просјека.

Природни прираст становништва

Година	Република Српска				Општина Бијељина			
	рођени	умрли	природни прираст	‰	рођени	умрли	природни прираст	‰
2000.	14.191	13.370	821	0,5	1.175	1.070	105	+ 0,9
2001.	13.699	13.434	265	0,2	1.161	1.091	70	+ 0,6
2002.	12.366	12.980	- 644	- 0,4	1.185	1.082	103	+ 0,9
2003.	12.066	13.498	- 1.432	- 0,9	926	1.038	- 112	- 1,0
2004.	11.917	13.475	- 1.558	- 1,0	951	1.160	- 209	- 2,0
2005.	11.638	14.279	- 2.641	- 1,8	1.073	1.264	- 191	- 1,8
2006.	11.519	13.801	-2.282	-1,5	984	1.156	- 172	- 1,5

Извор: Републички завод за статистику

Јавни ресурси

Путна инфраструктура

Бијељина се налази на два магистрална правца:

- М 18 - улаз из Србије - Бијељина – Брчко - Бања Лука - Загреб
(9 км у општини)
- М 14-1 - улаз из Србије - Бијељина – Тузла - Сарајево
(37 км у општини)
- М 14-1 - Брчко - Бијељина - Зворник - Сарајево
Лозница (41 км у општини)

Структура категорисане путне мреже на општини

	Укупно	Савремени коловоз	Магистрални		Регионални		Локални	
			Свега	Савремени коловоз	Свега	Савремени коловоз	Свега	Савремени коловоз
Бијељина	409	307	87	87	65	53	257	167

Густина категорисане путне мреже у општини је 42 км/100 км, што је нешто изнад просјека у Босни и Херцеговини (41 км/100 км).

Општина је жељезничком пругом (15 км у општини) до Шида повезана са међународном пругом Београд – Загреб.

Комунална инфраструктура

Укупна дужина водоводне мреже је око 400 км, од чега:

- у граду 163 км или 40 %,
- у насељима 237 км или 60 %.

Број домаћинстава прикључених на водоводну мрежу (2005) је:

- у граду 13.501 или 70 %,
- у насељима 6.369 или 25 %.

Дневно се испоручује 10.687 м³ воде (укупно у 2005. години око 4 милиона м³). Просјечна производња је 250 л/с (21.000 м³), а у шпици и до 500 л/с.

Канализациона мрежа

Канализациона мрежа израђена је у два насеља. У насељу Галац у дужини од 4,1 км. На ову мрежу прикључено је 280 домаћинстава. А у насељу Ковиљуша у дужини 8 км, са прикључених 300 домаћинстава.

Укупно прикључено само 4% домаћинстава.

Кишну канализацију (прелив) користи око 2.600 домаћинстава (у Јањи 88).

У граду Бијељини и насељима око 3.300 домаћинстава је прикључено на канализациону мрежу (8 %).

У 2005. години је изграђен главни канализациони колектор дужине од 1,7 км у центру града.

Електроинфраструктура

Електрична енергија се на територију општине доводи до три високонапонске траф-останице (110 kV). Након трансформације енергија се одводи се на 565 нисконапонских трафо-станица 10/04 kV (390 нисконапонских трафо-станица је у власништву „Електро – Бијељине“, а 175 у власништву појединаца, фирми и групе грађана.

Укупна инсталисана снага свих трафо-станица 10/04 кV је 180 MVA.

Више од 90 % су надземни водови.

Број потрошача је 40.024.

Структура потрошача електричне енергије у општини Бијељина

Година	Учешће у укупној потрошњи %	
	Домаћинства	Привреда
1991.	57	43
2005.	70	30

ПТТ мрежа

Осим транзитне и локалне аутоматске телефонске централе (центар града) у општини су још два издвојена претплатничка степена, те 18 претплатничка степена у сеоским насељима.

Скоро 10 % становника општине користи интернет мрежу.

Даљинско гријање

Котловница („Столар“) има инсталисану снагу 3,84 MW.

Магистрални топовод ХО 400, система 140/75 °С води од котловнице до централне градске зоне. Преносна моћ је 30 - 35 MW.

Процјењује се да је инсталисана снага у објектима (центар) за колективно становање 12 MW, а у јавним објектима 14 MW.

Образовна инфраструктура

Установе предшколског васпитања и образовања

Установе	Оснивач/власник	Простор м ²		Васпитне групе					
		Затворени	Отворени	Примарни програм		Скраћени програм		Продужени програм	
				група	дјеце	група	дјеце	група	дјеце
Дјечији вртић „Чика Јова Змај“	СО Бијељина	1.519	1.950	7	175	9	107	2	57
Дјечије обданиште „Зенит“	Д.О.О. „Димекс Луана“	325	700	2	35	-	-	-	-
Вртић у природи „Штрумфоград“	Удружење грађана „Наша радост“	657	2.000	3	69	-	-	-	-
Дјечије забавиште „Драган и Зоран“	Породица Јелић	2.300	2.000	5	134	-	-	2	35
Укупно		4.801	6.650	17	413	9	107	4	92

Процент обухвата дјеце предшколским васпитањем нешто је изнад 10 % (5.156 дјеце предшколског узраста у општини у 2005. години).

Основне школе

Мрежу основних школа чини 12 централних школа и 33 издвојена одјељења (подручне школе).

Мрежа основних школа и број ученика

Редни број	Школа	Ученици у школској		
		1985/86	1990/91	2005/2006
1.	ОШ „Свети Сава“, Бијељина	1.642	1.816	1.586
2.	ОШ „Вук Караџић“, Бијељина	1.453	1.381	1.504
3.	ОШ „Јован Дучић“, Бијељина	1.514	1.360	1.177
4.	ОШ „Кнез Иво од Семберије“, Бијељина	1.645	1.513	1.528
5.	ОШ „Стеван Немања“, Г. Драгаљевац	742	553	680
6.	ОШ „Доситеј Обрадовић“, Суво Поље	-	-	222
7.	ОШ „Свети Сава“, Црњељево	808	700	355
8.	ОШ „Петар Кочић“, Бродац	565	480	609
9.	ОШ „Петар П. Његош“, Велика Обарска	-	-	416
10.	ОШ „Ђирило и Методије“, Главичице	515	366	362
11.	ОШ „Меша Селимовић“, Јања	2.084	1.705	1.264
12.	ОШ „Дворови“, Дворови	-	-	656
Укупно		10.968	9.874	10.359

Мрежу основних школа употпуњује и Основна музичка школа „Стеван Стојановић - Мокрањац“ (202 ученика 2005/2006. године).

Средње школе

Мрежу средњих школа у општини чине шест школа, од којих су пет средње стручне школе и једна општеобразовног типа. Пет школа је смјештено у граду, а једна у насељу Јања.

Мрежа средњих школа и број ученика

Ред. број	Школа	Школска 2005/2006. година учионачки простор					Ученици школске године	
		1	2	3	1+2+3укупно	затворени простор – укупна површина	1990/91.	2005/06.
		учионице	радионице	салефискултурне			ученика	ученика
1.	Гимназија „Филип Вишњић“	15	-	1/3	16	4.677	631	923
2.	Техничка школа „Михајло Пупин“	22	13	1/3	37	3.427	1.175	1.047
3.	Пољопривредна и медицинска школа	18	-	1	19	3.101	823	1.121
4.	Економска школа	15	-	1/3	16	2.388	813	620
5.	Средња стручна школа Јања	8	-	-	8	654	-	337
Укупно		78	13	3	94	14.427	3.442	4.048
6.	Средња музичка школа „С. С. Мокрањац“	16	-	-	16	452	-	78
Свега		94	13	3	110	14.699	3.442	4.126

Број ученика у средњим школама у сталном је порасту и због тога што, у посљедње вријеме, скоро сви основци настављају (95 %) даље школовање, а то раније није био случај, нарочито код омладине женског пола.

Ученици средњих школа образују се у седам струка (подручја рада) и четрдесет осам занимања (образовних профила).

Структура ученика према степену сложености и струкама

Струка – подручје рада	Ученика	Одјељења	
	III степен	IV степен	
○ електротехника	291/15	269/8	
○ машинство и обрада метала	363/13	124/4	
○ економија, право и трговина	260/9	527/18	
○ геодезија и грађевинарство	44/2	126/4	
○ пољопривреда и прерада хране	240/9	501/14	
○ здравство	-	380/9	
○ култура и јавно информисање	-	78/4	
	Опште - образовни смјер	-	703/22
○ Гимназија	Друштвено - језички смјер	-	109/6
	Природно - математички смјер	-	21/1
Укупно		1.198/48	2.928/90

Високо образовање

У Бијељини су слједећи државни и приватни универзитети, факултети и наставне линије.

Универзитети ЈАВНИ	Факултет (наставна линија)	Смјер/одсјек	Студенти 2005/2006. године	
Источно Сарајево	Педагошки факултет	- разредна настава	редовни	525
		- разредна настава и енглески језик	ванредни	500
		- разредна настава и музичка култура	укупно	1.025
		- разредна настава и ликовна култура		
		- одсјек за образовање васпитача		
	Факултет спољне трговине	- финансије и банкарство	редовни	715
		- спољна и унутрашња трговина	ванредни	309
		- порези и царине	укупно	1.024
		- међународна трговина и шпедиција		
	Економски факултет, Пале:	- пословна информатика	редовни	90
	- наставна линија	- менаџмент осигурања	ванредни	80
	Правни факултет, Пале:		укупно	174
	-наставна линија		редовни	294
			ванредни	435
			укупно	729

Универзитети ПРИВАТНИ	Факултет (наставна линија)	Смјер/одсјек	Студенти 2005/2006. године	
			редовни ванредни укупно	
Слобомир П Универзитет	Правни факултет	- општи смјер - смјер за пословно право - смјер за дипломатију	редовни ванредни укупно	276 - 276
	Филозофски факултет	- енглески језик и књижевност		
	Дизајн и графика	- дизајн производа - дизајн мултимедија и комуникација - графички дизајн		
	Пореска академија Факултет информационих технологија			
Универзитет "Синергија"	Финансијски менаџмент		редовни ванредни укупно	- - 900
	Туризам, хотелијерство и трговина			
	Економија и финансије			
	Пословна информатика Правни факултет			
Универзитет „Апеирон“ - Бања Лука	Факултет пословне економије - одјељење Бијељина	- предузетнички менаџмент - менаџмент јавне управе - услужни менаџмент - пословно право - пословна информатика	редовни ванредни укупно	- 15 15

Култура, спорт, омладина

На подручју општине дјелује шест установа културе.

Назив	Вријеме оснивања	Број запослених (2005)
Народна библиотека „Филип Вишњић“	1932.	19
Музеј Семберија	1972.	7
Галерија „Миленко Атанацковић“	1985.	2
СКУД „Семберија“	1974.	3
Дом омладине	1962.	17
ДП „Бијељина – филм“		7

Удружења грађана која се баве културом су сљедећа:

- Српско пјевачко друштво „Србадија“ ,
- Српско просвјетно и културно друштво „Просвјета“ ,
- БЗК „Препород“ ,
- КУД „Мула Алија Садиковић“ ,
- Светосавска омладинска заједница.

Бијељина нема позориште, што је велики недостатак.

Оцјена потреба за оптималну организацију спортских активности најбоље се сагледава у дјеловању клубова који су регистровани у Бијељини:

1. Фудбалски клубови - укупно 56
2. Одбојкашки клуб - мушки и женски
3. Кошаркашки клуб - 2 мушка и један женски
4. Рукометни клуб - мушки и женски
5. Тениски клуб
6. Кошаркашки клуб - инвалиди
7. Одбојкашки клуб -инвалиди
8. Боксерски клуб
9. Карате клуб - укупно 3
10. Џудо Самбо клуб
11. Теквандо клуб
12. Реални аикидо клуб
13. Атлетски клуб
14. Пливачки клуб
15. Ронилачки клуб
16. Стрељачки клуб - укупно 2
17. Коњички клуб
18. Бициклистички клуб
19. Плесни клуб
20. Куглашки клуб
21. Шаховски клуб - укупно три
22. Картинг клуб
23. Гимнастичка врста (Соколски дом)
24. Извиђачки одред
25. Планинарско - еколошко друштво "Бијељина"

Структура спортских објеката:

- фудбалских терена	51
- кошаркашких "-"	23
- рукометних "-"	22
- одбојкашких "-"	21
- тениских "-"	5
- базена	4
- стрелиште	1
- хиподром	1
- спортске дворане	2
- спортске, школске сале	11
- Соколски дом	1
- куглана	1

Научноистраживачка дјелатност

На подручју општине Бијељина не постоји ни једна институција чија је искључива дјелатност научноистраживачки рад. Неколико институција у оквиру својих дјелатности, бави се и научноистраживачким радом:

- Републички педагошки завод,
- Пољопривредни завод,
- Институт за воде,
- Завод за водопривреду.

Информативна и издавачка дјелатност

На подручју општине дјелује сљедеће радио и телевизијске станице:

- БН радио и телевизија,
- Бобар радио,
- ПАН радио,
- Радио „Даш“,
- ТВ "ИН",
- НТВ "Арена"
- Радио-телевизија "Слобомир".
- Информативно-технички центар РТРС.

Новинско - издавачка кућа ЈИП СИМ издаје седмично „Семберске новине“ (26 година). Сједиште Српске новинске агенције (СРНА) је у Бијељини.

Здравство

Здравствена заштита проводи се на:

- примарном,
- секундарном,
- терцијалном нивоу (дјелимично),

као и путем приватне лџкарске праксе.

У Дому здравља (примарна заштита) обављен је 2004. године 277.321 преглед пацијената, односно 374.842 интервенција.

Укупни расположиви простор Дома здравља је 3.088 м² гдје је запослено:

- лџкари специјалисти	30	12 %
- лџкари	21	9 %
- медицинске сестре	131	56 %
- помоћно особље	53	23 %
укупно	235	100 %

Општа болница „Свети врачеви“ пружа секундарни и дјелимично терцијални ниво услуга у својим специјалистичким амбулантима и службама.

Укупан број постеља (2005.) је 327 и 14 у неонаталном боксу.

Број интервенција (2005.) износио је 827.570.

Запослено је (2005.):

- специјалиста	63	
- субспецијалиста	8	
- на специјализацији	7	
- ВСС	13	
- ССС	164	
укупно медицинског кадра		255
немедицински кадар		118
Свега		373

Интернационални дијализа - центар изграђен је 2002. године, а има капацитет за око 200 болесника.

ЈУ Бања "Дворови" је установа за медицинску рехабилитацију (од 1994). Додатне дјелатности су туризам и угоститељство.

Располаже са 100 хотелских лежаја, бањскорехабилитационим блоком, отвореним базенима, спортским теренима.

Запослена су два љекара, један физијатар и 90 радника медицинске и немедицинске струке.

Апотекарску дјелатност у општини обављају:

- 3 апотеке у државном сектору,
- 20 приватних апотека,
- 11 веледрогија.

Приватну љекарску праксу обавља 15 приватних ординација из различитих болести (општа медицина, стоматологија, педијатрија, дијагностика, хитна медицинска помоћ, стационарно лијечење и др.).

Социјална заштита

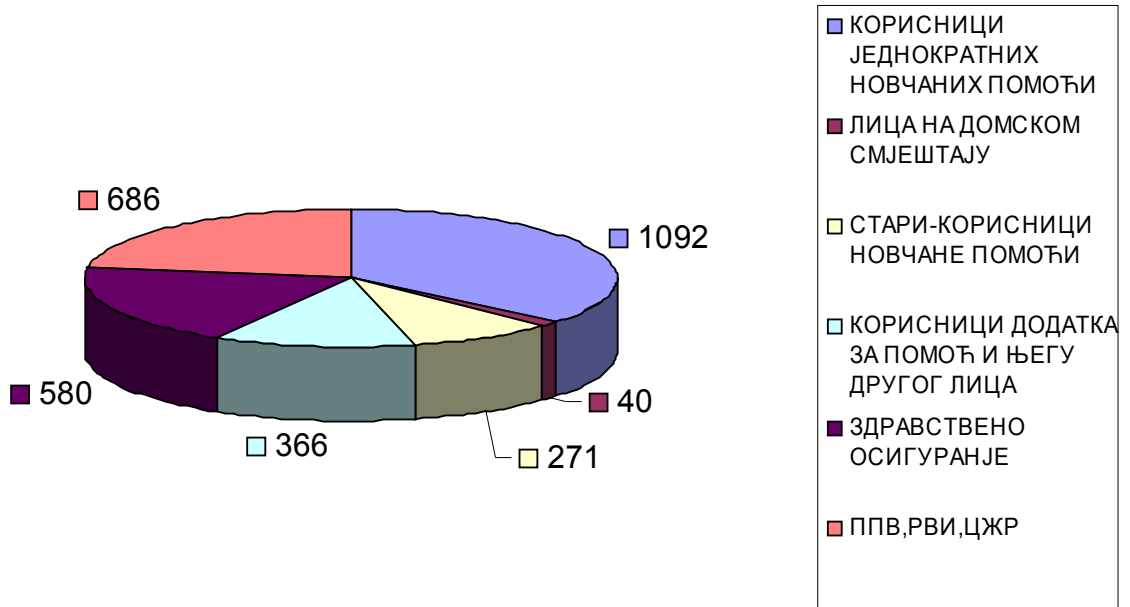
Центар за социјални рад носилац је социјалне заштите у општини Бијељина.

Општина обезбјеђује средства за основна и проширена права корисника социјалне заштите. Осим Центра, социјалну заштиту пружају и надлежна одјељења при Административној служби општине, Општинска организација Црвеног крста, те један број организација и удружења грађана.

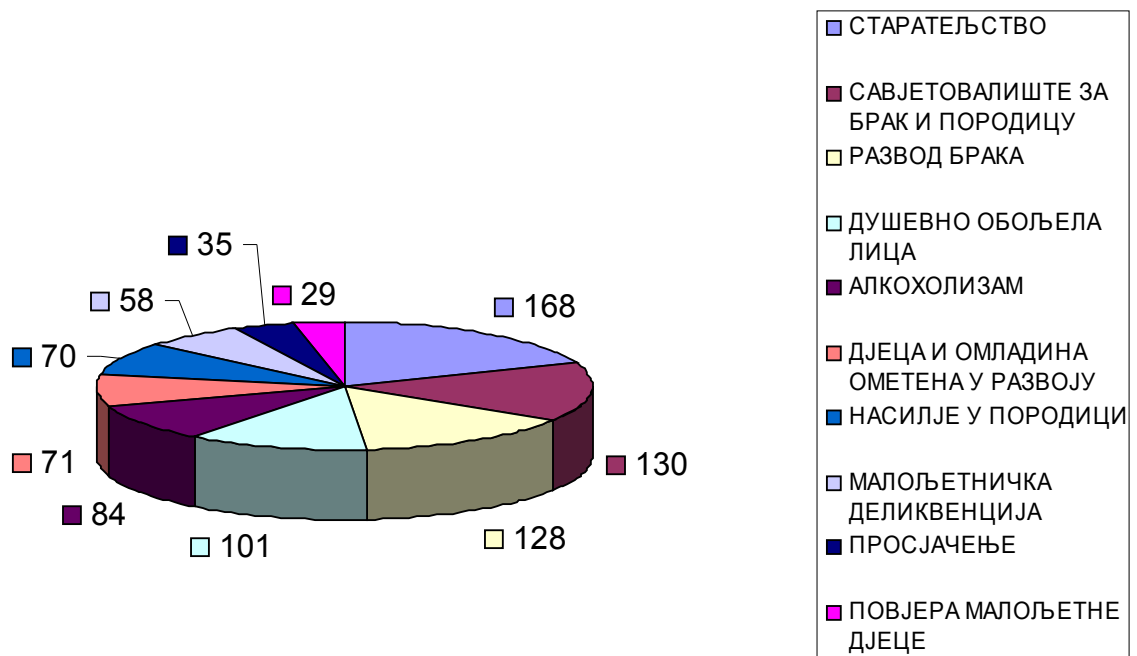
Мјесечна новчана помоћ износи 50,00 КМ, додатак за помоћ и његу другог лица 41 КМ, здравствена заштита корисника 21,00 КМ, а смјештај у установе социјалне заштите од 400,00 до 460,00 КМ. Укупан број корисника социјалне заштите у 2005. години био је 3.035.

СТРУКТУРА ПО КАТЕГОРИЈАМА УГРОЖЕНОСТИ (2005)

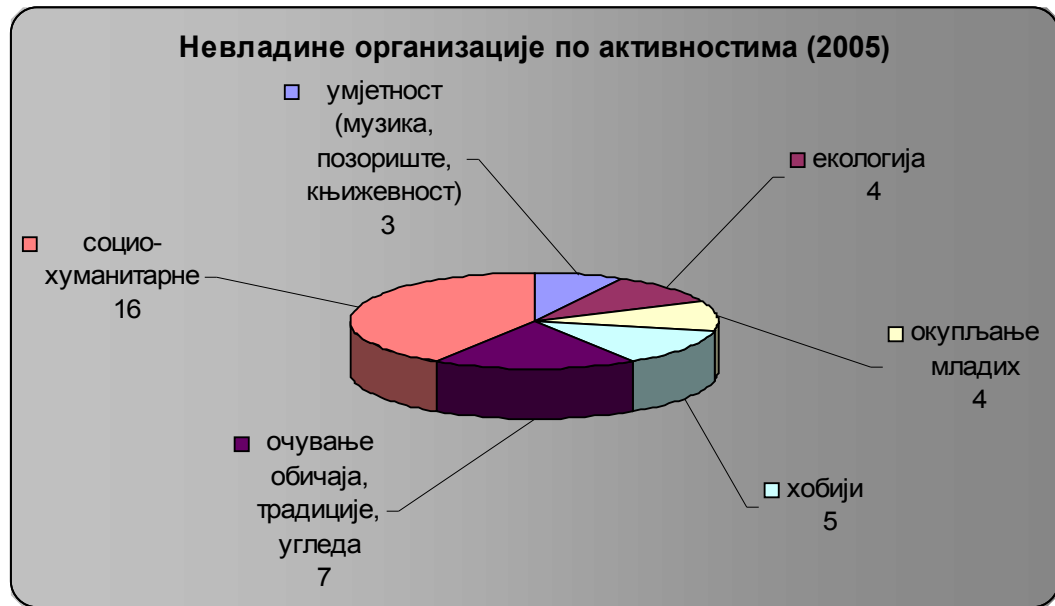

ВРСТА ПРОБЛЕМА

Невладине организације

Информационе технологије

Са пружањем интернет услуга у општини Бијељина се почело 1996. године (фирма „Ирис“).

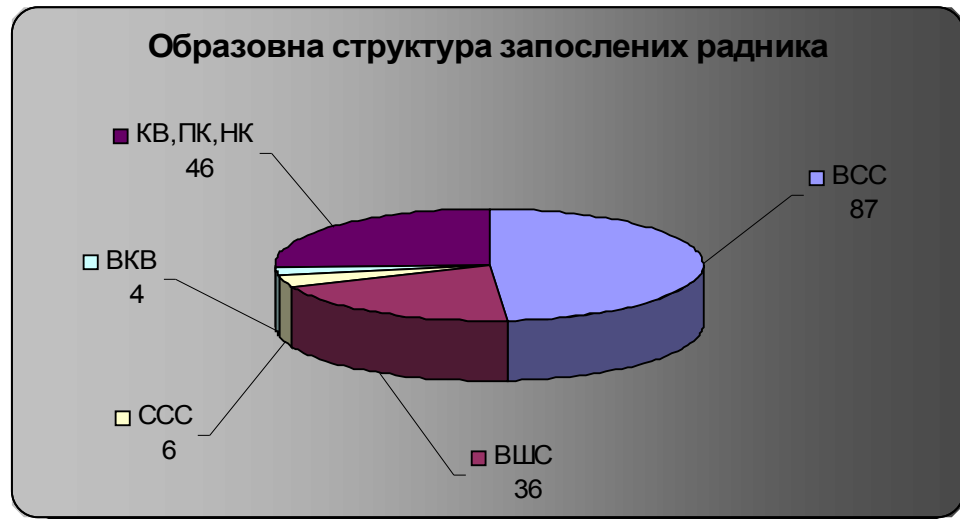
Провајдер	Број интернет услуга
„Теол“	2.260
„Спинтер“	1.428
„Ирис“	1.235
Укупно	4.923

С обзиром да један интернет налог користи више корисника, може се претпоставити да је кориштење интернет услуга значајно.

Административна служба општине Бијељина има:

- осам одјељења,
- двије службе и
- два самостална одсјека.

Скупштина општине броји 31 одборника.

Буџет и фискални капацитет

Буџет општине је у непрекидном порасту.

Од 2000. године, када је износио 15.106.598 КМ, повећао се у 2005. години на 28.512.626 КМ или за 89 %.

Капитална улагања су нешто спорије расла

(за 79%, односно са 4.170 хиљада у 2000. на 8.440 хиљада у 2005. години).

Основна структура буџета општине Бијељина 2005.

ОПИС	ИЗНОС КМ
ПОРЕСКИ ПРИХОДИ	24.127.808
Порез на промет производа и услуга са акцизом -ПДВ	17.377.132
Порез на доходак грађана	2.879.474
Порез на приходе од пољопривреде и шумарства	101.848
Порез на имовину	3.736.096
Порез на добитке од игара на срећу	33.256
НЕПОРЕСКИ ПРИХОДИ	5.145.547
Таксе	3.079.280
Накнаде за кориштење природних и других добара	599.099
Приходи које остварују органи	34.758
Други приходи буџета општине – новчане казне	106.819
Остали приходи	1.325.590
УКУПНО ПРИХОДИ	29.273.356
ТЕКУЋИ РАСХОДИ	5.560.880
Текући грантови, дознаке и текуће потребе	7.929.506
Здравствена заштита	747.820
Капитални расходи Административне службе	370.000
Капитални расходи и капиталне дознаке	9.025.583
Остали расходи	5.626.656
УКУПНО РАСХОДИ	28.512.626

Структура буџета указује на неколико значајних карактеристика:

- у укупним пореским приходима индиректни порези учествују веома високо – 70% (у развијеним земљама 50 %).

С обзиром на регресивност ових пореза, то је додатни притисак на сиромашнији дио становништва.

- Непорески приходи учествују веома ниско (17 % у укупним приходима).

На страни расхода од изузетне је важности податак да се трећина буџета троши на капиталне инвестиције (9,4 милиона КМ). Имајући у виду инвестициони мултипликатор, код нас се оствари око 30 милиона друштвеног производа у општини и запосли око 1.000 људи.

Привреда и запосленост

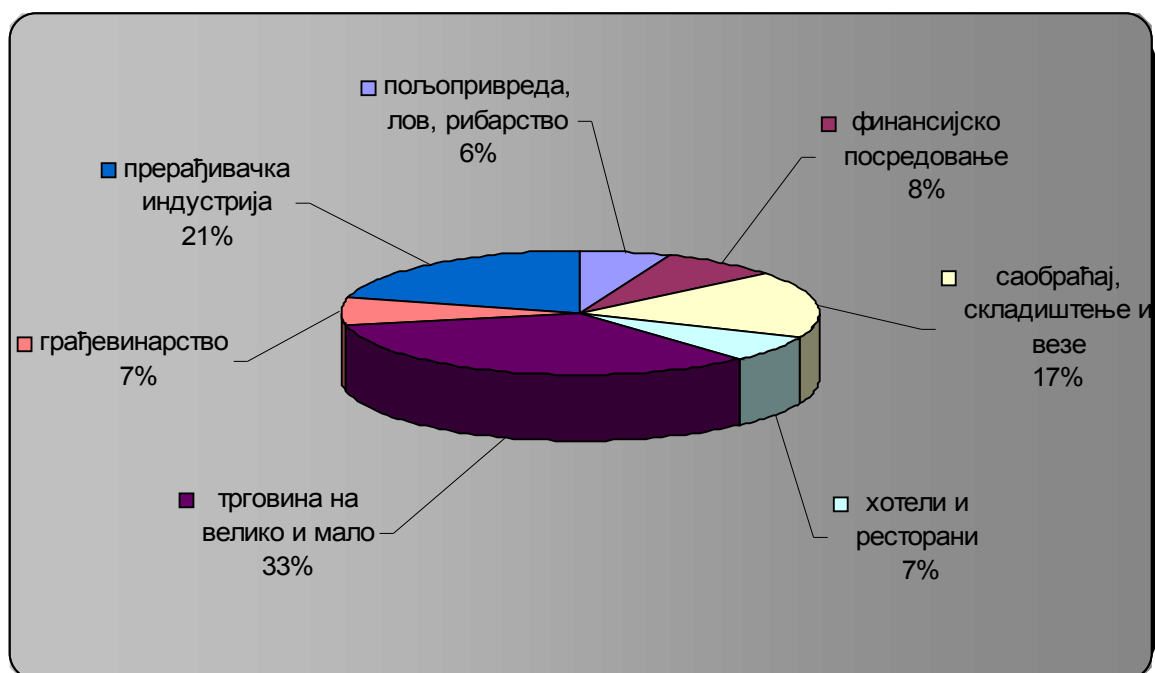
На сцени је темељна измјена предратне привредне структуре.

Прије рата структура привреде је била сљедећа:

Привредна грана	Број предузећа	Називи предузећа
○ прехранбена индустрија	5	„Сава“, „Шећерана“, „Семберка“, „Житопромет“, „Месо-продукт“
○ електро и металопрерађивачка индустрија	2	„Елвако“, „Панафлекс“
○ индустрија грађевинског материјала	1	„Дрина“
○ графичка индустрија	1	„Графосемберија“
○ индустрија текстила и обуће	2	„Курјак“, „Зенит“
○ дрвна индустрија	1	„Столар“
○ грађевинарство	2	ГИК „Рад“, „Електро“
○ трговина	4	„Побједа“, „Прогрес“, „Напредак“, „Дистрибутивни центар“
○ угоститељство и туризам	1	„Дрина“
○ саобраћај	1	„Семберија - транспорт“

За разлику од ове, коју карактерише високо учешће индустрије (12 од укупно 20 предузећа), индустријско бављење у данашњој привреди нема неко веће значење.

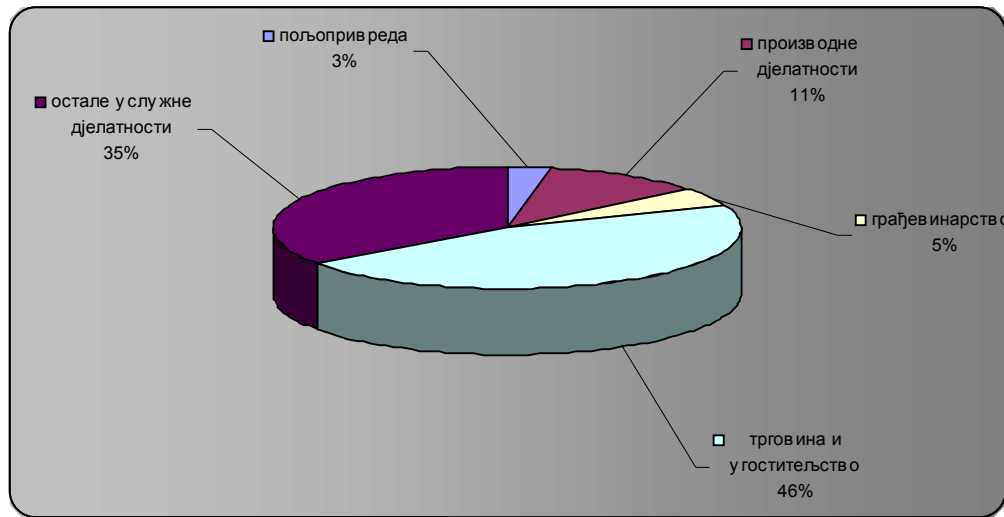
Структура привреде у приватном власништву, мјерена бројем запослених, прилично је неповољна.

Видимо да је ријеч о увелико стерилној привредној структури, окренутој према промету робе (углавном увозне), а не производњи материјалних вриједности.

На то указује и структура правних лица (укупно 1.590).

Производња, код приватних предузећа, занемарљива је.

То је још израженије код предузетника. Од њих 2.334 (2005.) бави се:

- трговином	50 %
- занатством	26 %
- угоститељством	15 %
- интелектуалним услугама	5 %
- саобраћајем	4 %
укупно	100 %

Привреда је крајње уситњена. Само око 20 акционарских друштава и друштава са ограниченом одговорношћу запошљава више од 50 радника, што је доња граница уласка у групу средњих предузећа. Ова предузећа тешко да могу да задовоље друга два критеријума (годишњи приход од продаје до 50 милиона КМ или да имају збир биланса aktive у вриједности до 43 милиона КМ, тако да, у ствари, и не посједујемо средња предузећа.

Мала предузећа (10 - 49 запослених) морају задовољити критеријум да имају годишњи приход од продаје до 10 милиона КМ или да имају збир биланса активе у вриједности 10 милиона КМ, тако да на подручју општине углавном егзистирају мала предузећа.

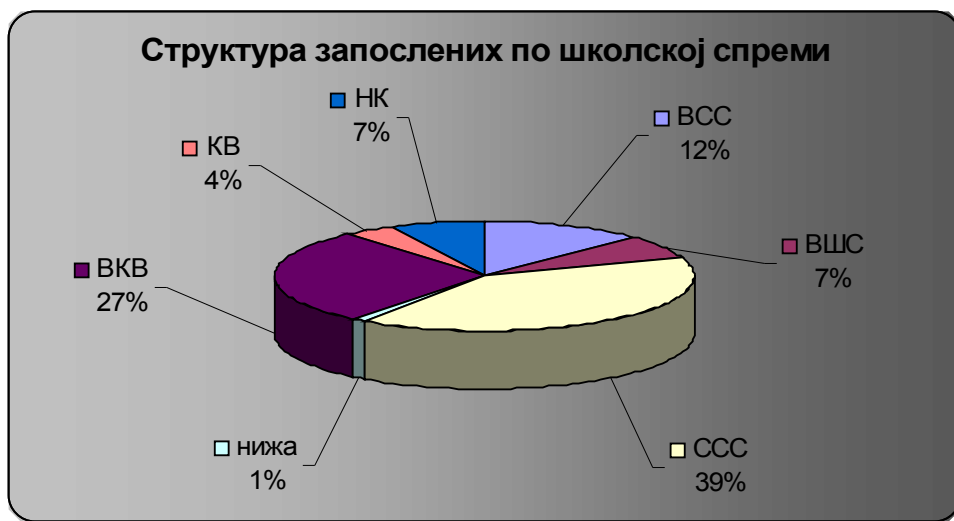
Просјечна величина приватних правних лица је 4 запослена (6.355 запослених на 1.590 приватних правних лица).

Код самосталних предузетника тај број износи 1,6 (3.836 запослених на 2.344 самостална предузетника).

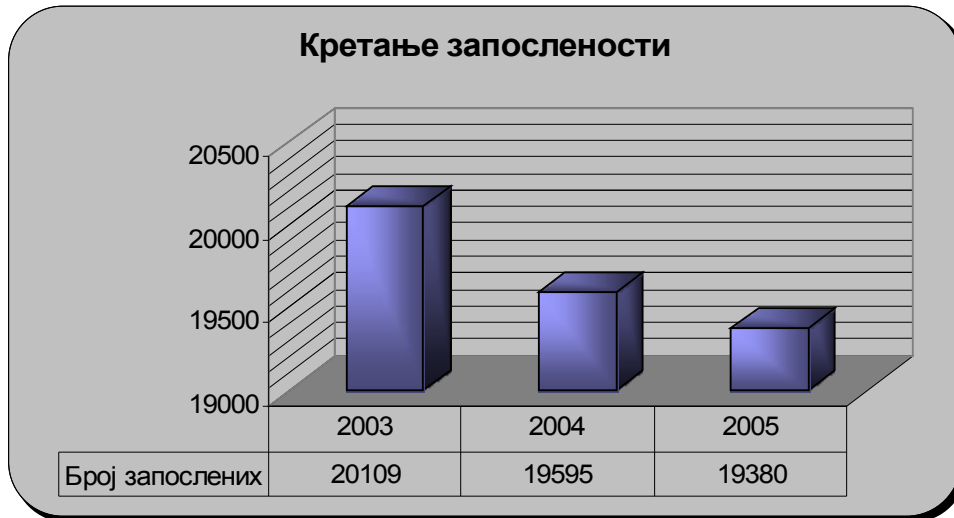
То је крајње уситњена привредна структура, немоћна за било какав значајнији помак у привредном развоју општине.

Углавном је ријеч о ситној занатској производњи и пружању услуга на локалном нивоу.

Запосленост (19.380) је изузетно ниска (13%) и достиже тек 75 % републичког просјека (17 %).

Запосленост је у паду.

Највише радника је запослено у државном сектору - 32 %, колико је приближно и код приватних правних лица - 33 %.

У акционарским друштвима ради 15 %, а код самосталних предузетника 20 % радника.

У укупном броју запослених у Републици Српској општина Бијељина учествује са 7,8 %.

Незапосленост у општини је изузетно висока (37 %) и креће се у нивоу просјека Републике Српске. Због лоше структуре привреде број незапослених је у сталном порасту.

Структура незапослених према старости је:

• до 35 година	45 %
----------------	------

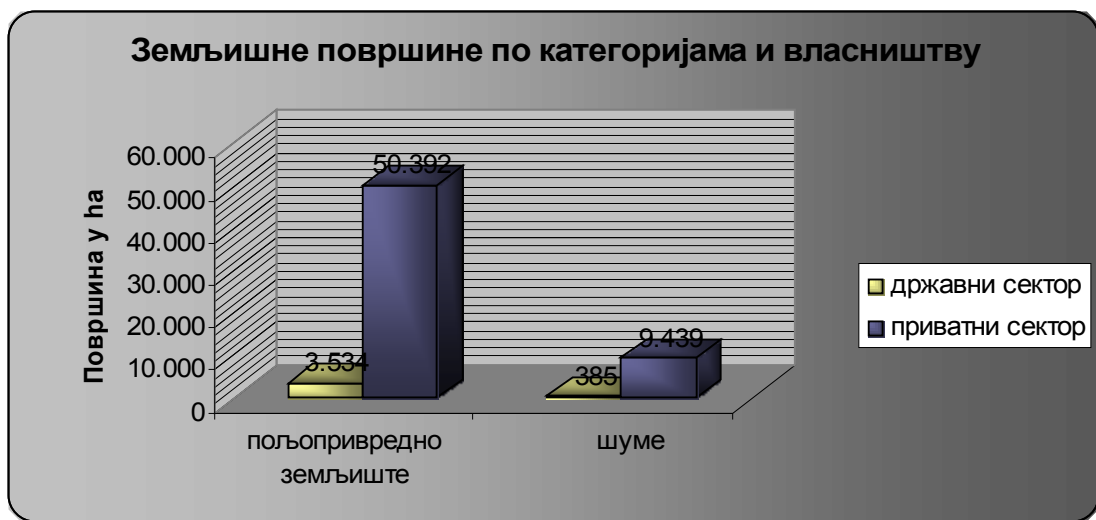
• 35 - 45 година	29 %
• 45 и више	26 %

Висок је број незапослених са највишим образовањем: магистри (3), висока стручна спрема (186), виша стручна спрема (329).

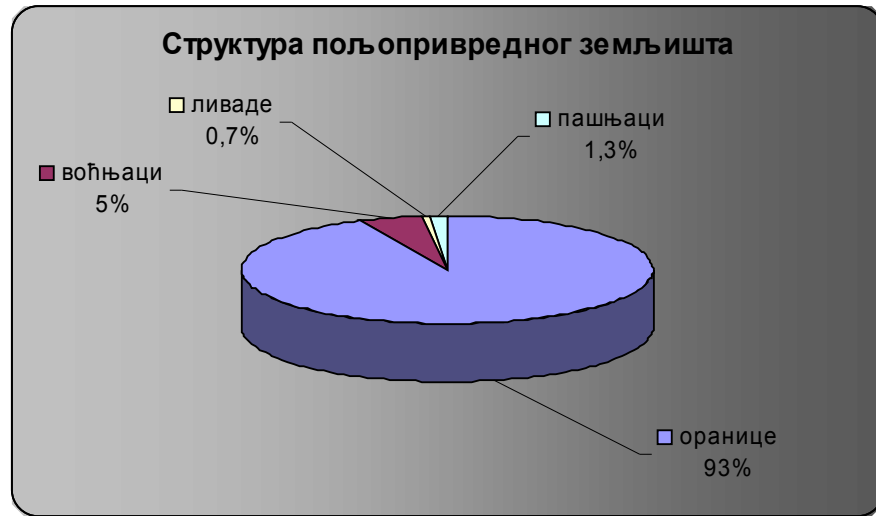

Индивидуална пољопривреда

Пољопривредно земљиште основни је природни ресурс општине. Семберија располаже са 53.926 хектара, од чега је 94 % у приватном власништву. Шума је мало (9.824 хектара) и углавном су приватне (96 %).

Оранице (50.037 ha) учествују са 93 % у укупном пољопривредном земљишту (53.926 ha).

Величина обрадивог земљишта по становнику је 0,35 хектара, а ораница 0,33 хектара - два пута је већа од површине која се сматра минимумом за обезбјеђење исхране за једног становника, која износи (0,17 ha).

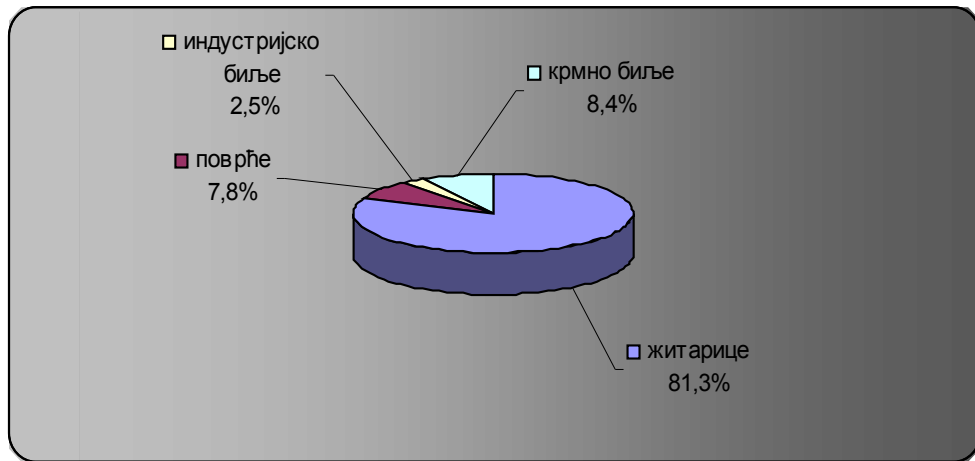
Према попису 1991. године, просјечна површина пољопривредног посједа је 3,3 хектара (у развијеним економијама она износи 35 - 50 ha) издијељено у 4 - 5 парцела.

Број пољопривредних домаћинстава (1991) је износио 15.818, односно скоро двије трећине (60 %) становништва обезбјеђивало је своју егзистенцију од пољопривреде (Војводина 22,6 %, развијене западноевропске земље 3 - 5 %, САД 2 %).

Реално је претпоставити да је данас око 50 % становништва наше општине (75.000) ангажовано у пољопривреди.

Од укупно засијаних површина (49.200 ха) под:

- житарицама је	81,3 %
- поврћем	7,8 %
- индустријским биљем	2,5 %
- крмним биљем	8,4 %

Остварени приноси важнијих култура

- мтц/ха
- 2005.

Редни број	Врста усјева	Принос (мтц/ха)
1.	Пшеница	32
2.	Кукуруз	65
3.	Соја	32
4.	Дуван	10
5.	Кромпир	320
6.	Парадајз	50
7.	Паприка	200
8.	Бостан	150
9.	Купус	250
10.	Луцерка	53

Приноси су ниски и мањи су два до три пута него у развијеним земљама (приноси пшенице 1990. године у Њемачкој износио је 66,3; Холандији 76,5; у Ирска 86,6).

Бројно стање стоке (2005)

Редни број	Врста стоке	Број
1.	Говеда	15.300
2.	Оваца	3.500
3.	Свиња	55.000
4.	Коња	370
5.	Перади	270.000

Годишња производња (2005) је око:

- 200.000 тона житарица	
○ по становнику дневно око <i>(кукуруз се углавном троши за сточну исхрану)</i>	3 кг
- 30 милиона литара млијека	
○ по становнику дневно	0,5 л
- 50.000 тона поврћа	
○ по становнику дневно	0,9 кг
- 4.762 тона воћа	
○ по становнику дневно	0,08 кг

Компарације ради, један пољопривредник производи храну за:

- 100 непољопривредних становника у САД,
- 30 - 50 непољопривредних становника у западноевропским земљама,
- 3 непољопривредна становника у општини Бијељина.

Имајући у виду податке о увозу, могуће је оцијенити да властита пољопривредна производња у општини не подмирује потребе за храном код:

- пшенице и кукуруза	15 – 20 %
- млијека и млијечних производа	5 – 10 %
- поврћа и воћа	10 – 15 %

Пољопривреда, односно пољопривредно земљиште специфичан је ресурс.

Пољопривреда је од изузетног значаја, јер обезбјеђује храну, али није високопродуктивна грана привреде. Пољопривредници, због специфичности пољопривредне производње, нису у стању да изборе економску тржишну равноправност, те су изложени непрекидним материјалним губицима. Због ниске продуктивности у пољопривредној производњи неопходне су системске субвенције.

Субвенције по хектару кад нас су три пута мање него у САД, док је, мјерено по фармеру, та разлика 550 пута.

Доминантан ситни посјед у Семберији је додатни негативни фактор у тржишном облику привређивања.

Туристичка дјелатност

Са 13.454 туристичких посјета (2005) општина Бијељина учествује у туристичкој привреди Републике Српске са 9 %.

Учешће у вриједности туристичког промета (4.164.689 КМ) скромније је и износи 8 %.

Структура туриста неповољнија је него што је просјек Републике.

Учешће страних туриста (26 %) је ниже од републичког просјека (36 %). Туристи у општини Бијељина бораве краће од републичког просјека Републике за скоро један дан (1,8 дана у општини, а 2,6 дана у Републици). Они мање троше од просјека Републике (309 КМ на општини, а 333 КМ у Републици).

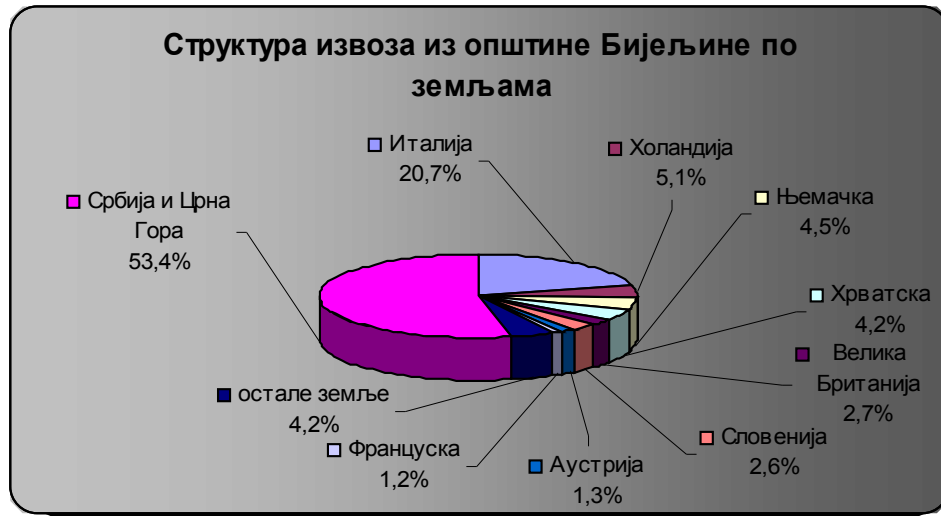
Посматрано у цијелини, туристичка дјелатност је скромна (339 запослених) и није ни у приближној пропорцији са расположивим природним потенцијалом (топла вода у Дворовима, велике ријеке, вјерски туризам).

Спољнотрговинско пословање

Увоз у општини Бијељина (2005) већи је за 4,9 пута од просјечног увоза у Републици Српској.

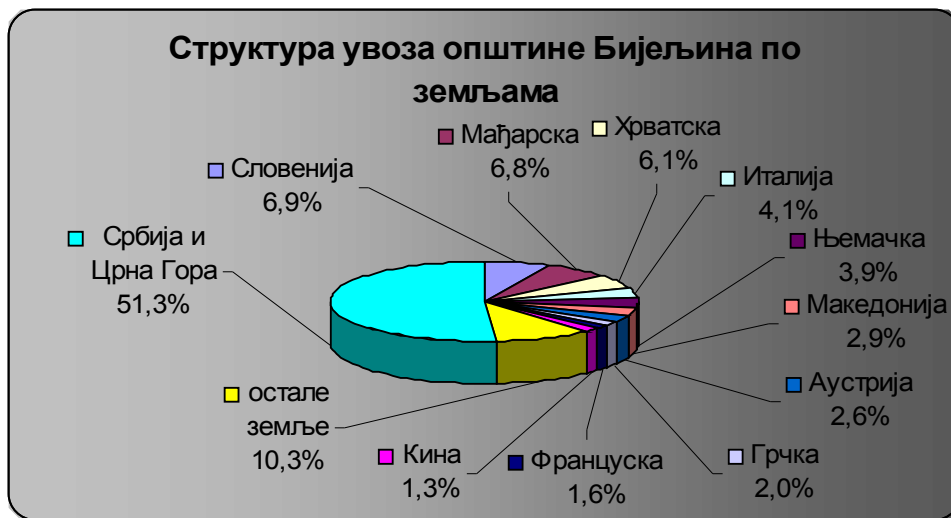
Учешће општине Бијељина у укупном извозу Републике Српске у 2005. години било је 4,4 %, док је учешће у обиму увоза 9,7 %.

Вриједности извоза робе у 2005. години износио је 52.917.998 КМ.

Близу $\frac{3}{4}$ нашег извоза одлази у Србију, Црну Гору и Италију.

Износ увоза (2005) изузетно је висок (257.352.063 КМ) и углавном потиче из Србије и Црне Горе.

Увоз и извоз општине Бијељина по групама производа

- 2005.

- у хиљадама КМ

Ред. број	Група производа	Увоз	Извоз	Разлика +извоз - увоз
1.	Жива стока и сточни производи	1.298	-	-1.298
2.	Биљни производи	24.406	9.320	-15.086
3.	Уља и масти	1.271	-	-1.271
4.	Прерађена храна, пића и дуван	29.960	2.403	-27.557
5.	Минерални производи	2.013	515	-1.498
6.	Индустријски и хемијски производи	86.562	1.707	-84.855

7.	Пластика, гума и сродни артикли	10.437	1.456	-8.981
8.	Кожа и производи од коже	1.224	793	-431
9.	Дрво и производи од дрвета	1.314	6.511	+5.197
10.	Хартија и артикли од хартије	8.747	335	-8.412
11.	Текстил и текстилни производи	7.227	142	-7.085
12.	Обућа	6.314	2.314	-4.000
13.	Производи од камена, глине, керамике и стакла	6.259	857	-5.402
14.	Бисери, драго камење	28	-	-28
15.	Базични метали и метални производи	15.637	5.322	-10.315
16.	Погонске машине и уређаји	27.316	12.418	-14.898
17.	Транспортна средства	17.647	4.010	-13.637
18.	Оптички инструменти	4.668	3.857	-811
19.	Оружје и муниција	-	44	+44
20.	Разни производи	5.024	904	-4.120
Укупно		257.352	52.917	

Извор: Привредна комора РС

Једини производ са позитивним салдом јесте дрво и производи од дрвета.

На другој страни, огроман је дефицит код низа пољопривредних производа.

- у хиљадама КМ

Ред. број	Назив производа	Увоз	Извоз	Салдо +извоз -увоз
1.	Пшеница	5.234	327	-4.907
2.	Кукуруз	5.123	7	-5.116
3.	Свјеже воће и поврће	5.024	590	-4.434
4.	Жива стока и месне прерађевине	330	-	-330
5.	Млијеко и млијечне прерађевине	880	-	-880

SWOT АНАЛИЗА

Какве су наше одлуке о развоју? Омогућавају ли нам да из расположивих ресурса извучемо развојни максимум, или је ријеч о слабостима у доношењу одлука, што успорава развој?

Какво је наше окружење? Да ли је оно такво да подстиче наш развој или је ријеч о неповољним утицајима? На ова питања дјелимично добијамо одговоре из **SWOT анализе**.

Располагање ресурсима, чак и квалитетним, није довољан услов за остваривање успјешног материјалног раста и развоја. Од још већег значаја је способност доношења квалитетних развојних одлука. Бројна су и међусобна унакрсна одлучивања чији је коначан резултат помицање или застој у развоју.

SWOT анализа је квалитативна привредносистемска анализа. Она нуди преглед и доводи у везу бројне утицајне факторе и бројне одлуке које се доносе на локалном нивоу и у широј заједници. Она не мјери интензитет појединих утицаја, не рангира их по значају и не мјери њихове промјене у времену. Па, упркос свим тим ограничењима, она пружа могућност драгоценог увида у сплет бројних међуутицаја и развојну комплексност локалне заједнице.

Развој је резултат односа локалних прилика, на једној, и прилика које владају у широј заједници, на другој страни.

На страни локалне заједнице је однос властитих *снага и слабости*. Снага је у доношењу квалитетних развојних одлука а слабости су у погрешним одлукама.

Утицаји из окружења могу да буду повољни и неповољни за локалну заједницу. Уколико одлуке које се доносе на нивоу шире заједнице подстичу локални развој, онда је ријеч о повољним општим условима (*приликама, шансама*). Уколико су утицаји неповољни, то су *пријетње* локалном развоју.

С обзиром да је ријеч о мноштву фактора који са веће или ближе удаљености утичу на локални развој, могућа је њихова подјела управо са становишта овог интензитета утицаја.

У мноштву тих утицајних фактора лако је уочити оне од највећег значаја и њима посветити посебну аналитичку пажњу.

СНАГЕ унутрашње	СЛАБОСТИ унутрашње
<ul style="list-style-type: none"> - нагло повећан број становника општине - нагло увећан град Бијељина - доста младих образованих људи - јака мотивација за рад и напредак - развијено образовање, посебно високошколско - развијена здравствена заштита - већи град у недовољно развијеном подручју - повољан географски положај - добре претпоставке за развој туризма - релативно чиста природна средина - богати природни ресурси - марљивост, гостољубивост - прилагодљивост - идентитет средине, препознатљивост - културни потенцијал, насљеђе, традиција - предузетнички дух - добра сарадња институција на локалном нивоу - развијеност финансијских институција - јака мотивација за развој града и општине - усвојени регулациони планови као основ за адекватну изградњу - стабилност домаће валуте - близина великих урбаних центара - расположивост релативно јефтине и квалитетне радне снаге - развијена мрежа институција, установа и невладиног сектора 	<ul style="list-style-type: none"> - недовољно развијене регионалне функције града - слаба искориштеност природних ресурса (Дрина, Сава, геотермална вода) - незапосленост - неразвијена комунална инфраструктура - низак ниво урбанизације - висок платни дефицит општине - недовољно планирање - прекомјерно трошење природних ресурса (пољопривредно земљиште) - недовољно ријешено питање инвалида, породица погинулих, сиромашних - недовољно подстицање талентоване омладине и њено задржавање на простору општине - недовољна функционална и организацијска повезаност - неповољна привредна структура - негативни економски и социјални ефекти приватизације - мала брига за животну средину - недовољно улагање Републике у општину - компликоване процедуре код оснивања предузећа - престанак и смањен рад индустрије - уситњен земљишни посјед - недовољна комуникација јавних служби са грађанима - низак ниво употребе информационих технологија - ниска информатичка писменост - слаба заступљеност производних дјелатности - неискориштеност термалне воде - неадекватан ниво накнаде за уређење грађевинског земљишта

- неадекватна накнада (рента) за кориштење грађевинског земљишта
- недостатак базе података земљишта и објеката
- недостатак свијести о заштити животне средине
- неспровођење планских докумената
- недостатак фекалне канализације
- отежана дистрибуција воде за пиће (дотрајали цјевоводи)
- недостатак капацитета топлотне енергије
- недостатак гасоводног система
- парцијално рјешавање саобраћајних проблема
- слабо развијен градски превоз путника
- недовољно развијена туристичка инфраструктура
- недовољно се подстиче рад младих
- недовољна подршка новим идејама
- недостатак стратегије развоја надстраначког карактера
- непостојање приоритета локалне заједнице
- неадекватно управљање имовином града
- негативна кадровска селекција
- понављање туђих грешака

ПРИЛИКЕ спољне	ПРИЈЕТЊЕ спољне
<ul style="list-style-type: none"> - пораст регионалног повезивања (посебно прекограничног) - прилагођавање стандардима ЕУ - кориштење повољног регионалног положаја града Бијељине (изградња регионалних функција) - развијати свијест о одрживом развоју и заштити животне средине - развијати свијест о прихватању европских стандарда као основе развоја - развој туризма - интеграција, глобализација - заједничка улагања - концесије - стварање повољније климе за прекограничну сарадњу у региону - стално стручно и пословно усавршавање на концепту цјеложивотног учења - потпуније законско дефинисање надлежности региона и општине - израда и усаглашавање стратешких развојних докумената на нивоу Републике и локалне заједнице - сарадња образовних институција и привреде 	<ul style="list-style-type: none"> - недостаци у приватизацији - висок порески терет - одлазак образованих младих људи у иностранство - политичка нестабилност - недефинисаност регија и њихових надлежности - висока фискална централизација - мало учешће општина у пореским приходима - недефинисана улога локалних заједница у привреди - негативни ефекти дјеловања отвореног европског тржишта - висок спољни дуг - неконтролисана употреба природних ресурса - непознавање предности интеграције према ЕУ - непознавање величине промјене коју носи отворено европско тржиште - интерес страних инвеститора за тржиште, а не производњу - сива економија - успорено стварање новог предузетничког друштва - успорено развијање региона Дрина – Сава – Мајевица - бесправна изградња - непостојање сточног гробља - високе каматне стопе - негативан природни прираштај - спорост прилагођавања законске регулативе стварним потребама

Снаге представљају факторе који локалној заједници дају конкурентску предност, а само подручје чине атрактивним за живот и пословање. **Слабости** су фактори или трендови који чине препреке или сметње економском развоју. **Могућности** представљају шансе које развој конкурентских предности чине лакшим. **Пријетње** су неповољни трендови који воде ка губитку или опадању регионалне конкурентности, или економског развоја уопште.

Имајући у виду потенцијале општине Бијељина, посебна пажња треба бити посвећена секторима који пружају најјачу основу за развој. На основу тога, анализе су проведене на сљедећим подручјима:

- природно-географски положај,
- људски ресурси,
- привреда - индустрија - мала и средња предузећа,
- пољопривреда и рурални развој,
- туризам,
- инфраструктура.

Унутрашње снаге и слабости

Међу бројним унутрашњим развојним факторима општине од посебног значаја су:

- нагло увећање броја становника у општини Бијељине,
- развијено образовање, посебно високошколско,
- повољан географски положај,
- значајни природни ресурси (пољопривредно земљиште и вода).

Највећи развојни капацитет за будућност јесте у нагло увећање града Бијељине.

Град се у ратном и поратном периоду увећао за нових 25.000 становника (55 %). У окружењу недовољно развијеног подручја ово увећање града пружа реалне могућности за преузимање низа регионалних функција. То је нови снажан фактор материјалног раста и развоја.

Управо ово демографско увећање града и општине дало је могућност развоја функције високог образовања као првог корака у развијању и преузимању ширих регионалних функција.

Главне унутрашње слабости су:

- недовољно развијене регионалне функције,
- слаба искориштеност природних ресурса (ријеке Дрина и Сава, термална вода),
- лоша и релативно непрофитабилна привредна структура,
- неизграђеност комуналне инфраструктуре,
- висока стопа незапослености.

На основу синтезе свих елемената створене су основне информације о развојним проблемима на које је потребно фокусирање, те развојне прилике и потенцијали, као и ризици везани за одрживост стратегије. Развој одабраних сектора заснива се на кориштењу јаких снага општине, као и могућности које се на тај начин пружају.

Људски ресурси у виду квалитетне радне снаге, као и високо учешће квалификованих младих људи, представљају значајан потенцијал за развој. Постојање образовних институција представља основу за будући развој људских ресурса у складу са потребама тржишта.

Географски положај и природна богатства општине пружају бројне могућности за привредни развој. Геостратешки положај омогућава лак приступ развијеној транспортној инфраструктури у земљама окружења, преко које је општина повезана са земљама западне, централне и југоисточне Европе. Ово подручје има најповољније услове за пољопривредну производњу и најважније је житородно подручје у БиХ, та као такав представља потенцијал за даљи развој пољопривреде и прехранбене индустрије. Геотермална вода представља потенцијал за развој бањског туризма и пољопривреде.

Расположива инфраструктура је задовољавајућа, а постоји и могућност даљег развоја. Мрежа регионалних путева, близина великих урбаних центара, као и усвојени регулациони планови пружају добар основ за даљи развој.

Економија - постојање стабилне валуте и развијена мрежа банака и микрокредитних организација представљају важан фактор развоја. Страна улагања су занемарљива, а раст БДП (брuto друштвеног производа) по секторима привреде доста је неуједначен: сектор трговине, финансијских услуга и комуникација карактерише сталан раст, док је ситуација у осталим областима другачија. Сектор малих и средњих предузећа показује нагли пораст у посљедњој деценији. Традиционално развијено предузетништво и предузетнички дух, као и искуство у различитим привредним секторима - посебно пољопривреди и услугама, пружају добру основу за даљи развој МСП (малих и средњих предузећа). Увођење кластера је добра прилика за реструктуисање постојећих производних капацитета, као и за развој механизма којима би се подстицало оснивање нових МСП.

Утицаји из окружења

Европски интеграциони процеси повољно утичу на многе развојне токове, и то на:

- тенденције регионалног повезивања (посебно прекограничног),
- прилагођавање стандардима ЕУ,
- развијање свијести о одрживом развоју и заштити животне средине.

Домаће привредно-системско окружење својим утицајима углавном оптерећује развој локалне заједнице. Њега одсликава сљедеће:

- недостаци у процесу приватизације,
- висок порески терет,
- недефинисаност регија и њихових надлежности,
- недефинисана улога локалних заједница у привреди,
- висока фискална централизација.

Утицаји спољних фактора могу се негативно одразити на развој. Анализа слабости, као и утврђивање инструмената за смањење њиховог утицаја од изузетне су важности.

Тржиште рада - посљедња деценија континуирано показује негативан тренд односа запослених и незапослених у општини. Оно што посебно забрињава јесте чињеница да све већи број незапослених чини квалификована радна снага (од ВКВ радника до оних са ВСС). Непостојање стручног усавршавања у различитим областима још више усложњава овај проблем. Нарочиту пажњу треба посветити спречавању одласка младих кадрова са ових простора, будући да млади људи нису спремни да чекају дуг период транзиције.

Пословно окружење - застарјела техногија, неконкурентност робе, низак ниво менаџерских вјештина, неповољна привредна структура, неразвијена свијест о домаћим производима и услугама, све то кочи постојеће производне и услужне привредне субјекте.

Финансијски сектор - неповољни услови кредитирања са високим каматним стопама и непостојање кредитно-гарантних фондова представљају препреке развоју привреде.

Инфраструктура - недостатак фекалне канализације, недостатак гасоводног система, као и отежана дистрибуција пијаће воде због дотрајалих цјевовода.

Фактори идентификовани као пријетње које су изван контроле и утицаја локалних органа јесу сљедећи:

- недовршен и спор процес приватизације,
- недостатак улагања у развој од стране Владе,
- висина унутрашњег дуга,
- неповољан постојећи законски оквир,
- конкуренција из земаља из окружења,
- високе пореске обавезе,
- политичка нестабилност.

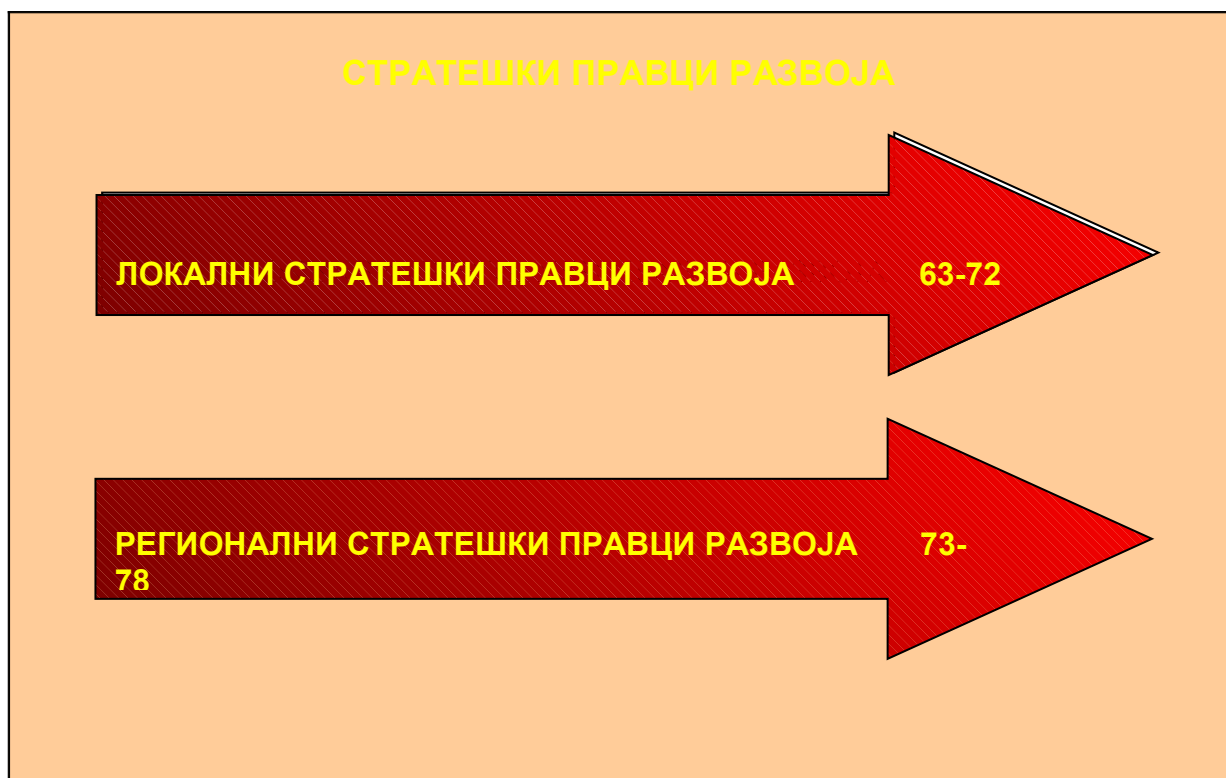

СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА

За успјех развоја општине Бијељина није довољно имати квалитетну стратегијску анализу, него је неопходно прво извршити добар стратегијски избор, а на основу тога остварити стратегијску промјену. Због тога смо дефинисали стратешке правце као основне линије водилје будућег развоја.

Непрекидан ток системских помјерања мијења значење и квалитет појединих фактора раста и развоја.

Да би стратегија била успјешна треба да препозна основни ток промјена, те да своја дјеловања концентрише на најиздашније изворе материјалног раста. Ријеч је о избору основних стратешких развојних праваца и балансирању њиховог међуодноса.

Локални извори материјалног раста још ни до данас нису добили праву улогу.

Због релативно лошег процеса приватизације предратна индустрија је готово престала са радом без наде за скору успјешну ревитализацију.

Пољопривреда производња је релативно уситњена и без сигурног је пласмана. Очигледно је да рјешење треба тражити у укрупњавању

посједа, испитивању тржишта, стварању кластера, обезбеђењу сигурног пласмана, образовању пољопривредних произвођача и квалитетним пројектима субвенција.

Топла вода у Дворовима (и још неким насељима, нпр. бушотина S-3 у Батковићу) представља изузетан дар природе којег је потребно привести економској употреби. Најиздашнија је употреба у туризму, али и у пољопривреди и слично.

ЛОКАЛНИ СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА

Развој индустрије 63-64

Развој пољопривреде 65-66

Развој туризма 67-68

Развој људских ресурса 69

Развој локалне управе и самоуправе 70

Заштита животне средине 71-72

Развој индустрије

Предратна индустрија (осим неколико изузетака) готово у потпуности је престала са радом. Општина је тиме изгубила најиздашнији материјални извор, без поузданих показатеља скорог опоравка у старом облику. Нема ни приближних најава о могућностима значајније ревитализације индустрије на овом подручју.

Неуспио концепт приватизације уништио је досадашњу индустрију, а отворено европско тржиште својим снажним конкурентским притиском спречава да се она ревитализује на новим основама.

То је највеће оптерећење будућег привредног развоја
(индустрија је носилац технолошког прогреса, па подручја која је не посједују не могу да учествују у напретку).

Подршка развоју индустрије овог стратешког плана иде у два правца:

- у поступку развијања стратегије развоја прекограничног региона Дрина - Сава - Мајевица дефинисати регионалне индустријске капацитете у општини,
- изградња индустријске зоне,
- афирмисати рад Регионалне привредне коморе,
- формирање општинског развојног фонда и афирмисање рада Агенције за мала и средња предузећа.

Развој пољопривреде

Квалитетно пољопривредно земљиште основни је природни ресурс општине. Сваки други становник општине обезбјеђује своју егзистенцију захваљујући пољопривреди.

Упркос изузетно значајним потенцијалима ниво пољопривредне производње је такав да не задовољава потребе хране за укупно становништво општине.

Недостатак властите производње, а који се подмирује увозом, износи:

- пшеница и кукуруз	15 – 20 %
- поврће и воће	10 – 15 %
- млијeko и млијечни производи	5 – 10 %

Без обзира на изузетан значај пољопривредне производње, може се рећи да она није примамљива грана привреде због ниског степена обрта капитала. Због тога она није у стању да се развија без обимних субвенција.

Пољопривреда Бијељине тренутно функционише у релативно тешким околностима:

- недостаје развијен неаграрни сектор у Републици Српској који би био основа потребним субвенцијама,
(на Западу пољопривредник заради само око половину дохотка, а другу добије путем субвенција),
- све веће обрадиве површине претварају се у грађевинско земљиште,
- велики број становника је ангажован у пољопривреди,
- посјед је ситан, са неколико парцела,
- просјечна старост пољопривредног домаћинства је висока,
- приноси су ниски,
- пољопривреда је притиснута већим пореским давањима (ПДВ) од земаља из окружења,
- отворено европско тржиште нуди далеко јефтинију храну,
- релативно је касно усвојена стратегија развоја пољопривреде у РС,
- недостаје сигуран пласман и уговорена производња,
- недостатак прерађивачких капацитета на подручју општине,
- недостаје фонд за развој пољопривреде.

У оваквим околностима могућности за развој пољопривреде су веома ограничене.

Реално је претпоставити да ће пољопривреда Бијељине продужити досадашњи властити пут. Наставиће са производњом за своје потребе. Робни вишкови ће тешко достигати ниво задовољења потреба неаграрног дијела становништва општине.

Притисак отвореног европског тржишта са понудом јефтиније робе из иностранства убудуће ће снажно притискати развој домаће пољопривреде.

Пријетње су да овај дио становништва буде још јаче одгурнут у властиту природну производњу.

Могућност брзог успјеха у освајању значајнијег робног дијела пољопривредне производње у општини доста је ограничена. Да би дошло до видљивог побољшања неопходне су дугорочне, смишљене и упорне планске структурне промјене.

Развој туризма

Туристичка дјелатност у општини није довољно развијена.

Већина најзначајнијих показатеља ефикасности у овој дјелатности су испод републичког просјека:

- по броју ноћења,
- по дужини боравка,
- по томе колико туриста дневно потроши новца.

Просјечна дужина боравка туриста од само 1,8 дана говори да је заправо углавном ријеч о пословним посјетама, а не о доласцима ради туристичког боравка.

Оваква неразвијеност туристичке дјелатности у потпуној је несразмјери са природним и другим погодностима које пружа наша регија.

Велике количине топле воде у Дворовима (али и другим мјестима,) представљају изузетан природни туристички ресурс, који до сада у довољној мјери није приведен својој коначној намјени.

Друга снажна туристичка претпоставка је садржана у географским погодностима. Лака саобраћајна доступност, густа околна насељеност, и посебно, близина великих градова представља потенцијални извор значајне туристичке тражње. Потребно је изградити свеобухватан пројекат туристичких потенцијала (ријеке, бања, спортски објекти, вјерски туризам и др.) и на основу резултата истраживања дефинисати ниво улагања и квалитетну понуду која би била подржана свеобухватном медијском презентацијом.

У оквиру овог стратешког плана туризму се посвећује посебна пажња.

Развој људских ресурса

- заустављање пада и повећање стопе природног прираштаја,
- подршка цјеложивотном учењу,
- стипендије младим талентима,
- програми запошљавања младих,
- прилагођавање образовања потребама привреде.

Развој локалне управе и самоуправе

У оквиру овог стратешког циља идентификовано је неколико развојних (оперативних) циљева које је потребно реализовати:

- формирање интегралног информационог система,
- успостављање и имплементација система управљања квалитетом по захтјевима стандарда ИСО 9001:2000,
- побољшање система интерних контрола буџетских корисника,
- унапређење комуникације између општине Бијељина и грађана (јавности).

Заштита животне средине

Најзначајнији елементи заштите животне средине су:

- изградња канализационог система до 2015. године
(изградња канализационе мреже за укупан простор града заједно са постројењем за пречишћавање),
- остварење пројекта регионалне депоније ЕКО-ДЕП
(до краја планског периода завршити депонију, што значи: пријем, депоновање и рециклажа комуналног отпада),
- замјена подземних инсталација и израда катастра подземних инсталација,
- изградња савремене тржнице,
- изградња новог градског гробља на локацији Пухаре,
- гасификација и топлификација града,
- наставак изградње водоводне мреже,
- унапређење саобраћајног система и система паркирања.

У просторном и урбанистичком развоју реализовати принцип одрживости.

Проводити наплату пореза, ренти, таксу, допринос на неизграђено грађевинско земљиште.

**ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ
СРЕДИНЕ**

Изградња
канализационог система
за укупан простор града

Регионална депонија

Изградња савремене
тржнице

Изградња новог градског
гробља Пухаре

Гасификација и
топлификација града

Наставак изградње
водоводне мреже

Унапређење
саобраћајног система и
система паркирања

Принцип одрживости у
измјенама и допунама
Просторног плана

РЕГИОНАЛНИ СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА

Утицаји на развој разноврсни су и вишеслојни: локални, регионални, државни (републички). Планирање мора да узме у разматрање све те нивое утицаја и да мјери њихов интензитет.

Вријеме које долази подиже значај региона у развоју, скоро до нивоа одлучујућег утицаја. Наведено указује на потребу регионалне оријентације у изради и остварењу овог стратешког плана.

РЕГИОНАЛНИ СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА

Регион – носилац развоја	73-74
Оснивање Универзитета	74
Изградња регионалне болнице, која би могла у будућности прерасти у Клинички центар	75
Стратегија развоја прекограничног региона ДСМ	75
Изградња пристаништа у Рачи	76
Учешће у пројектима Савеза општина и градова РС	77

Регион – носилац развоја

Локална заједница је исувише узак оквир за постизање значајнијег развојног успјеха. Због тога је нужно регионално проширивање развојног оквира. У том проширеном варијабилитету производних фактора потребно је изнаћи могућност међусобне подјеле рада међу предузећима како би се дефинисале и реализовале компаративне предности региона. Потребно је градити "профил" региона који је у стању да неутрализује негативне ефекте слободног тржишта на властити развој. У суштини нужно је на нивоу региона створити "производ за извоз" у чијој производњи би учествовала привреда Бијељине. Европске интеграције

подразумијевају, прије свега, регионално повезивање ради заједничког наступа.

Региони би у будућности могли постати основни институционални носиоци привредног развоја.

Посебно повјерење поклања се прекограничним регионима. Сматра се да нико тако успјешно не омекшава и не прелази досадашње националне државне границе, односно, да нико тако успјешно не гради „Европу без граница“ као прекогранични региони.

Изградња региона као новог одлучујућег институционалног носиоца привредног и укупног развоја заснива се на искориштавању природних, географских, људских, привредних, саобраћајних и других потенцијала - обједињених око заједничких пројеката развоја и наступа на тржишту.

Оснивање Универзитета

Оснивање Универзитета у Бијељини могао би бити један од носилаца успјешног развоја овог града. Оснивање Универзитета је:

- стратегија развоја ослоњена на знање као првог услова успјешног развоја
(знање је услов избора и остварења успјешних пројеката односно привлачења инвестиција),
- регионалне функције Универзитета су основа економског и друштвеног интегрисања региона
(истраживања на Универзитету упућивала би на димензије и структуру регионалне подјеле рада),
- Универзитет је генерисање нове тражње у Бијељини, што је основа раста дохотка и запослености
(може се претпоставити да би Универзитет до краја планског периода бројао око 8.000 студената, претежно дијелом из региона. Према истраживањима у иностранству, та величина Универзитета генерише нових око 3.000 радних мјеста (запослени на факултетима и институтима, у повећаном обиму трговине у грађевинарству за изградњу станова за студенте и запослене и слично), што би увећало доходак за око 90 милиона КМ).

Изградња регионалне болнице која би могла да прерасте у Клинички центар

Изградња нове, модерне болнице у Бијељини представља снажан извор генерисања нове тражње на основи лијечења и боравка болесника из региона, посјета, научних и стручних савјетовања и слично. До сада је израђена студија изводљивости и усвојен програм финансијске и пројектне подршке Владе Републике Српске. Укупна површина нове болнице била би се око 10.500 м², а планирају се трошкови изградње и опремања око 12,5 милиона КМ. Регионална болница у Бијељини била би опремљена до нивоа да пружа модерне здравствене услуге секундарног и дјелимично терцијарног нивоа.

Израда Стратегије развоја прекограничног региона Дрина - Сава - Мајевица

Еурорегион Дрина - Сава - Мајевица основан је 21. фебруара 2003. године у Зворнику потписивањем Протокола и Споразума од стране начелника општина чланица. Пројекат је подржан од Пакта за стабилност југоисточне Европе, Савјета Европе, Сталне конференције градова и општина Србије и Савеза градова и општина Босне и Херцеговине и Републике Српске.

До сада су овом еурорегиону приступиле општине Бијељина, Лопаре, Пелагићево, Доњи Жабар, Шековићи, Угљевик и Зворник из Републике Српске, Брчко, Челић и Теочак из Федерације Босне и Херцеговине, општина Гуња из Хрватске, те Богатић, Лозница, Мали Зворник и Шабац из Србије.

Површина регије је 4691 км² по чему спада у регије мање величине према критеријуму европских регија. Регион броји око 600.000 становника са близу 100.000 запослених.

Најзначајнији кохезиони фактор овог региона су ријеке Сава и Дрина са својим природним и економским потенцијалима.

Посебна особина овог региона је комплементарност унутрашњих садржаја што пружа могућност потпунијег развоја и заједничког наступа према другим регионима.

У овом планском периоду Бијељина, као најразвијенији регионални и универзитетски центар, треба да предузме активности на конституисању прекограничног региона Дрина - Сава - Мајевица до нивоа аутономних компетенција, посебно у дијелу привредног развоја. То је услов успјешног привредног развоја региона у цјелини.

У оквиру Стратегије развоја био би дефинисан:

- развојни профил региона,
- регионална подјела рада у привреди.

Стратегија би била урађена заједно са свим општинама у региону.

Дирекција за европске интеграције Босне и Херцеговине, као координатор помоћи Европске уније, између осталог координира активности везане за програме прекограничне сарадње у оквиру проиграма IPA CBS који су у припремној фази.

Најважнији елементи ове фазе финализације програма прекограничне сарадње (један документ за сваку границу) којим ће се дефинисати приоритети будућих програма. Регион Дрина - Сава - Мајевица треба да искористи погодности најављеног програма.

Изградња пристаништа у Рачи

Изградња будућег пристаништа треба да допринесе развоју и модернизацији капацитета ријечног транспорта на Сави, а тиме и стварању услова за бржи развој и боље коришћење овог вида транспорта терета - као најјефтинијег и економски најоправданијег вида транспорта. Осим саобраћајно-економске оправданости, изградња пристаништа у Рачи допринијеће развоју и других привредних дјелатности, што ће утицати на бржи развој ужег региона пристаништа. Рад пристаништа и његово мјесто у сложеном транспортном систему утицаће на рјешавање одређених проблема у овој области, не само у оквиру Републике Српске, него цјелокупне територије Босне и Херцеговине.

Пристаниште би, према идејном рјешењу, требало бити лоцирано на 181. километру тока ријеке Саве, 20 км од Бијељине, 4 - 6 км узводно од ушћа ријеке Дрине, на десној обали ријеке Саве.

Према предвиђањима, у првој фази структура робних токова по врсти и количинама изгледала би овако:

1. воће и поврће20.000 тона/година
2. бетонско гвожђе.....50.000 тона/година
3. вјештачко гнојиво.....50.000 тона/година
4. боксит.....600.000 тона/година
5. глинаца.....650.000 тона/година
6. нафтни деривати.....300.000 тона/година

Пристаниште би имало сљедеће терминале:

- терминал за генералне терете,
- терминал за расуте терете,
- терминал за течне терете.

Према идејном рјешењу, пристаниште би заузимало површину између 190 и 250 хиљада м².

Укупни планирани трошкови, зависно од усвојене подваријанте износили би између 41 и 45 милиона КМ. Очекује се концесиони начин финансирања.

Изградњом пристаништа у Рачи у првој фази ради претовара 1,7 милиона тона робе годишње биће запослено 160 људи.

Учешће у пројектима Савеза општина и градова РС

Савез општина и градова Републике Српске је самостална, нестраначка, непрофитна друштвена организација од јавног интереса, у којој су добровољно удружене општине и градови ради међусобне сарадње, размјене искустава и заједничког дјеловања, у циљу остваривања заједничких интереса.

Савез подстиче и координира међусобну сарадњу, размјену искустава и заједничко дјеловање својих чланова на остваривању заједничких циљева и задатака у складу са Уставом, Законом о удруживању грађана и удружења, друштвених организација и политичких организација које се оснивају на територији Републике Српске.

Општина Бијељина ће као чланица Савеза учествовати у пројектима од властитог интереса, али и у пројектима који би допринијели рјешавању проблема осталих чланица, а посебно оних који се односе на:

- развој, заштиту и унапређење локалне самоуправе;
- повезивање и сарадњу општина и градова ради остваривања њихових заједничких интереса;
- успостављање и развијање сарадње општина и градова са иностраним општинама и градовима и националним и међународним организацијама;
- унапређење и развој јавних служби у комунално-стамбеној области, урбанизму, здравству, социјалној заштити, образовању, култури, заштити средине итд.;
- сарадњу са међународним и националним организацијама локалних власти и са иностраним градовима и општинама;
- дефинисање приједлога за измјене или доношење прописа на нивоу Републике Српске и Босне и Херцеговине.

**РЕГИОНАЛНИ СТРАТЕШКИ
ПРАВЦИ РАЗВОЈА**

Оснивање
Универзитета

Изградња модерне
регионалне болнице

Стратегија развоја
прекограничног
региона Дрина -
Сава - Мајевица

Изградња
пристаништа у Рачи

Учешће у пројектима
Савеза општина и
градова РС

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА И НАЈЗНАЧАЈНИЈИ ПРОЈЕКТИ

Стратешки циљ бр. 1.

Динамични економски развој и запошљавање

Опис стратешког циља 1

Економски опоравак привреде тече веома споро и одвија се под утицајем вишегодишњих неповољних привредних и политичких тенденција. Једна од главних препрека бржој обнови и развоју привреде Републике Српске огледа се у привредној успорености, задужености, наглашеној неликвидности привредних субјеката, спољнотрговинском дефициту, значајним губицима привреде, повећању незапослености и неуравнотеженом платном систему. Привредни опоравак уско је повезан са производно-програмским реструктурисањем предузећа, чији су капацитети оштећени и технолошки застарјели, са неприлагођеним производним програмима и захтјевима савременог тржишта. То има посебан негативан утицај на брже процесе власничког реструктурисања привреде и привлачење већих страних инвестиција.

На привреду општине Бијељина дубоко су се одразили веома лоши учинци приватизације, који су у појединим сегментима довели и до потпуног одумирања некада бројних фирми. То се, прије свега, односи на грађевинарство, индустрију одјеће, обуће, намјештаја, металску, већим дијелом прехранбену - које нису успјеле упркос проведеној приватизацији, задржати ни приближан број радника, неке чак ни основну дјелатност. Оне које раде ријетко прелазе 30% капацитета. Ту је пропуштена велика прилика да се добрим инвестирањем и реструктурисањем задржи бар дио ранијег тржишта. Ово посебно због чињенице што су то фирме са богатом традицијом које су могле веома једноставно, путем брендовања, заштитити и премостити пут до ранијих, али и нових тржишта. Податак да је током проведене приватизације више од 12.000 људи остало без посла пуна је илустрација једног изузетно лоше обављеног посла.

Ништа није боља ситуација ни са инвестирањем у општину Бијељина. Подаци да практично имамо врло мали број фирми које се по два најбитнија елемента (годишњи промет од 50 милиона КМ и збир биланса активе од 43 милиона КМ) могу сврстати у ранг средњих предузећа говоре о слабој политици досадашњег економског развоја. Основне елементе привредне структуре чине мала предузећа.

Како су интереси инвеститора увијек и свуда исти: остварити зараду. А како Бијељина има природне и људске потенцијале за развој, онда је једини логичан закључак да је то била веома лоша и непродуктивна политика економског развоја и да је то прва степеница коју треба мијењати. Промјена треба ићи у два сегмента:

- укупној политици која први пут има дугорочну перспективу са апсолутном отвореношћу према инвеститорима;

- у одабиру кадрова и тимова стручњака са елиминацијом корупције као главном бољком у процесу јачања приватног сектора и привлачења инвеститора (према истраживању Свјетске банке у сарадњи са домаћим стручњацима, ниво корупције у БиХ је крупна препрека за јачање приватног сектора." Чак 18% трошкова постојећих предузећа чине издаци за мито, а чак десетина менаџерског времена отпада на комуницирање са представницима власти у процесу пословања.)"- Дијагностичка студија о корупцији у БиХ.

Људски ресурси ни изблиза нису били кориштени о чему свједоче и подаци да су међу незапосленим магистри (3), људи са високом стручном спремом (186), вишом стручном спремом (329).

И сви други индекси економског развоја, посебно односи увоза и извоза, према правилу су нижи - неки за 15-20% од просјека РС.

Банкарство, иако веома присутан сектор још држи рестриктивне каматне стопе (9%), а микрокредитори од 14% до 24 %, које онемогућавају значајније инвестиционе захвате.

Трговина - област са највећим бројем регистрованих предузећа и предузетника све је донедавно била заступљена углавном са већим бројем мањих продајних објеката. Сходно укупним кретањима она се укрупњава и обједињује, првенствено у велике специјализоване трговинске центре. То већ сада проузрокује затварање већег броја мањих продавница и отпуштање радника и та тенденција ће бити све више изражена.

Укупна добит предузећа са подручја општине Бијељина, остварена у 2005. години износи 50.761.685 КМ (свега 876 предузећа предало је завршни обрачун). У 2006. години укупна добит коју су остварила 1032 предузећа износила је 43.966.244 КМ.

Општина Бијељина има природне и људске ресурсе са потенцијалом за развој, а њен географски положај чини је погодном за производњу и трговину. Традиционално развијено предузетништво, пољопривредно земљиште, геотермалне воде и развијен банкарски сектор пружају добру основу за економски развој.

Да би се остварио овај стратешки циљ, потребно је да општина Бијељина у врло кратком року учини сљедеће:

- знатно побољша и употпуни укупни пословни амбијент, посебно однос према инвеститорима,
- обезбиједи услове за убрзани развој малих и средњих предузећа,
- ефикасније реагује на промјене образовних кадрова сходно интересима тржишта рада,
- успостави властите или заједничке фондове са комерцијалним банкарским сектором ради подршке виталном предузетничком и иновативном потенцијалу,
- у потпуности усклади и координише све активности у вези са развојем малих и средњих предузећа са Стратегијом развоја малих и средњих предузећа РС до 2010. године, посебно у дијелу заједничког инвестирања,
- уклони и онемогући све облике дискриминације у запошљавању (особе са посебним потребама, полне, етничке, корупцију),
- покрене веће инвестиционе захвате који би запослили велики број радника (инвестиције у аграр, инфраструктуру, капиталне објекте...)
- повећа кориштење стручних и иновативних потенцијала са посебним акцентом на трансфере технологије и знања, неопходне за велике захвате у сектору аграра, индустрије и услуга,
- знатно побољша туристичку понуду њеном промоцијом и проналажењем стратешког инвеститора који има способност значајног инвестирања у ову област,
- промовише, награђује и подржава успешне менаџере,
- приступи великом пројекту организације Уједињених нација "Друштвено одговорно пословање" и тиме област заштите околине, хуманих и хармоничних радних односа стави у сам врх свога дјеловања,
- организује стручне тимове из разних области економије и оспособи их за

квалитетно учешће у програмима које финансира Европска унија, пилот-пројекте, регионалне пројекте

- подигне капацитете свих струковних организација општинског и регионалног нивоа које за оквир свога рада имају развој економије и запошљавање,
- створи све неопходне услове за изградњу индустријских зона, пословних паркова и инкубатора, технолошких и иновацијских центара.

Запошљавање

Општина Бијељина у наредном осмогодишњем циклусу покреће низ великих инфраструктурних пројеката чија ће директна посљедица бити развој грађевинског сектора са специјализованим комуналним сектором. Тако ће доћи до додатног запошљавања у овој области (заобилазнице, канализација, екодепонија, путеви (Брчко - Бијељина), регионална болница, домови културе, спортске сале, електро мреже, водоводни радови.

Влада РС у Стратегији развоја малих и средњих предузећа предвиђа до 2010. године утростручење броја МСП са повећаним запошљавањем од 1,5 до 2 пута. Општина Бијељина такође ће додатно издвојити значајна средства по осмишљеним и синхронизованим пројектима из области развоја МСП, што ће умногоме повећати број запослених.

С обзиром да највеће инвестиције општина Бијељина скупа са свим осталим учесницима, предвиђа уложити у аграр, то ће доћи до динамичних промјена у области запошљавања, првенствено у руралним срединама, чиме ће бити заустављена дугогодишња неповољна миграција село - град.

Реализацијом оперативног циља бр. 2 у области пољопривреде - производњом поврћа и цвијећа у заштићеном простору и достизањем циља од 3% обрадивог земљишта или 1500 хектара производње у заштићеном простору и ако по хектару буде стално запослено 8 до 10 радника - отвориће се простор за запошљавање више од 10 000 радника.

Реализацијом оперативног циља бр.3 у пољопривреди - 10 % обрадивог земљишта или 5000 хектара под савременим воћњацима уз запослење 2 радника за стално по хектару - такође се отвара простор за запослење нових 10 000 радника. У сезони бербе биће успелено 7-10 сезонских радника на краћи период и у различитим временским периодима (могући ресурс средњошколска и студентска омладина).

И у области сточарства - реализовањем оперативног циља бр. 4 и ревитализацијом и покретањем прерађивачких капацитета - доћи ће до значајног повећања запослености.

Велики инвестициони захвати у аграру пратиће и други облици индустрије, посебно металске. Поставка пластеника на изузетно великим површинама захтијеваће од домаћих стручњака из области пољопривреде, металске струке и иновативног потенцијала да припреме и осмисле њихову производњу како би изградиле сопствене капацитете. И у овој области доћи ће до ревитализације металских фирми и додатног запошљавања у овој области, која у Бијељини има дугу и изузетно успјешну традицију.

Велике инвестиционе захвате пратиће и низ едукационих центара из свих области, што ће повећати број успелених стручних кадрова свих профила. Повећање производње пратиће и већи број сервисних центара, специјализованих трговинских кућа, услужних дјелатности.

Сертификација, стандардизација, брендовање, стална стручна подршка - као

неопходан предуслов успјешном тржишном наступу непрестано ће апсорбовати високостручне профиле.

Значајним повећањем бруто производње, посебно у аграру, и њеном преоријентацијом на производњу висококвалитетних производа по принципу "производње правог производа у право вријеме и на правом мјесту" и с акцентом на правовремене производе за тржиште (just in time), оствариће се изузетни финансијски ефекти.

Само у аграру, са испуњењем свих оперативних циљева, остваривао би се годишњи бруто промет од 350 милиона КМ. Позитивни ефекти значајних инвестирања у МСП умногоме ће утицати на повећање бруто промета.

Општина Бијељина ради свеукупног економског развоја планира усмјерити близу 10% буџетских средстава у развој МСП и аграра, укупно 40 милиона КМ или 5,7 милиона КМ на годишњем нивоу.

Очекивани резултати стратешког циља су:

- повећан укупни економски потенцијал општине,
- повећан стандард и квалитет живљења,
- знатно измијењена структура привреде у корист производних дјелатности,
- знатно ојачан сектор малих и средњих предузећа,
- знатно унапријеђена заштита околине захваљујући великим инфраструктурним и комуналним инвестицијама,
- значајно унапређење туристичког потенцијала општине.

Индикатори:

- бруто национални производ,
- структура извоз - увоз,
- број запослених,
- број и квалитет инвестиција,
- број туриста,
- извјештаји о поштовању људских права у области запошљавања,
- број техничких и стручних иновација,
- број реализованих пројеката према развојним фондовима.

Оперативни (развојни) циљеви:

- 1.1. Стварање повољног економског окружења
- 1.2. Развој сектора малих и средњих предузећа (МСП) и предузетништва
- 1.3. Развој туризма у општини Бијељина

Рок:

континуирано
1 - 5 година
2008.
2015.

Опис оперативног (развојног) циља:

1.1. Реализација овог оперативног циља треба да створи бољу климу за пословање и да стимулише домаће и стране инвеститоре стварањем адекватних услова.

Општина Бијељина није до сада имала значајнија страна улагања, а такође није било ни значајнијих улагања из домаћих извора.

Уз унос свјежег капитала страна улагања доносе и низ веома битних позитивних ефекта:

- нова знања и вриједности развијених економија примјеном нових техника менаџмента, пословне етике, интензитета рада и производне технологије,
- обезбјеђују приступ кључним свјетским тржиштима,
- омогућавају развој индустрије повезивањем компанија и трансфер технологија,
- афирмишу концепт " на знању утемељене" економије.

1.2. Мала предузећа су у Европској повељи о малим предузећима у њеном уводном тексту именована као кичма европске привреде. Она су кључни извор запошљавања и темељ за развој пословних идеја. Она се, каже се у истом документу, морају посматрати као главни покретачи иновација, а такође социјалне и локалне интеграције у Европи.

На жалост, због бројних разлога, третман и положај малих и средњих предузећа у РС није ни близу ових европских тенденција, па ни кретања у окружењу иако је БиХ потписала поменути европску повељу још у јуну 2003. године.

То се види из најједноставније статистике: на хиљаду становника у РС долази само седам малих и средњих предузећа, док је у земљама у ширем окружењу тај број је и 12 пута већи - Чешка 85, Мађарска 86, Пољска 88....

Док у САД трошкови покретања предузећа износе само 0,6% дохотка по становнику, у Русији 7%, Чешкој 11,7%, Хрватској 18,2%, Пољској 20,3% - дотле у БиХ достижу рекордних 51,8%.

Такође, БиХ држи и неславан рекорд по дужини времена потребног за регистрацију предузећа од 30 дана.

Због тога је циљ Стратегије развоја малих и средњих предузећа РС повећање њиховог броја, конкурентности и учешћа у повећању бруто дохотка РС. Због тих разлога је поменута стратегија донијела врло одлучан заокрет да до 2010. године утростручи број малих и средњих предузећа, да се у њима повећа број запослених од 1,5 до 2 пута. Тиме би мала и средња предузећа постала значајан сегмент развоја привреде.

Стварањем Кредитно-гарантног фонда за развој малих и средњих предузећа у РС створиће се базна основа за убрзани развој малих и средњих предузећа.

Општина Бијељина такође ставља у сами врх својих приоритета развој сектора малих и средњих предузећа, доносећи стратешку одлуку да до 2015. године 3% буџета или око 7 милиона КМ буде усмјеравано путем Фонда за развој МСП у ову област. Ова средства скупа са средствима Владе и ресорних институција, уз подршку банкарског сектора и других фондова, биће одлучујући фактор у остваривању напретка у развоју МСП. Такође ће се, за едукативну и савјетодавну подршку МСП, годишње из буџета издвајати 0,5% средстава или 1,16 милиона КМ.

Од 5 приоритета у развоју МСП, које дефинише Стратегија за развој МСП РС, чак 4 су приоритети развоја општине Бијељина:

1. прехранбена производња,
2. туризам,
3. металопрерађивачка и машинска производња,
4. информационо-комуникационе технологије.

Општина Бијељина ће са своје стране, бројним олакшицама из домена локалне управе знатно олакшати процедуре и поступке које прате област МСП. Како су идентични ставови и свих виших институција уграђених у законску регулативу и стратешке смјернице, која ова питања регулишу са својих нивоа, то ће несумњиво омогућити синхронизован и убрзани развој МСП и њихове конкурентности.

Брзо пропадање новооснованих МСП честа су појава у првој години пословања, углавном због недостака финансијских средстава, недостатка пословне инфраструктуре, недостатка институција за помоћ у пословању, неискуство и недовољно знање у проналажењу тржишта и сл. Реализација овог циља могла би допринијети ширењу индустријске основе и повећању укупне додатне вриједности, привлачење нових технологија и пораст запослености.

1.3. Развој туризма у општини Бијељина

Изузетне природне погодности, засноване на топлој води и погодном географском положају насеља Дворови, близини двије велике ријеке (Сава и Дрина), значајном културном (вјерском) наслеђу пружају прилику за значајнијим учешћем туризма у укупном привредном развоју.

Перспективе туризма иду у сљедећим правцима:

- здравствено-бањски (spa-wellness),
- рурални,
- еко-туризам,
- културно-историјско наслеђе,
- ријечни туризам.

Како је туризам једна од најинтензивнијих грана привреде и како остварује девизни прилив, то он практично има извозну улогу и директно утиче на два битна економска елемента: запошљавање и платни дефицит.

Посебно су наглашени потенцијали у здравствено-бањском и руралном туризму који су дуго година у Бањи "Дворови" били дио јединственог пакета. Оријентација општине Бијељина на динамичан развој пољопривреде, са акцентом на производњу поврћа и цвијећа, те воћарство и сточарство, пружа идеалне предуслове за разне облике руралног туризма гдје туристи учествују у традиционим пољопривредним пословима као дијелу ментално-физичке рекреације (жетва, берба, мужа, прерада пољопривредних производа на традиционалан, аутохтон начин...)

Како је Европа у посљедњих 20 година свјетски лидер у понуди руралног туризма, то је идеална шанса за брже укључивање туристичког потенцијала Семберије. Оно ће се и даље заснивати на домаћем тржишту, концепту одрживог развоја и дугорочном потенцијалу развоја од 15-20 година, што погодује ресурсима којима располаже општина Бијељина.

Здравствени туризам са варијантом spa-wellness туризма представља највећу развојну шансу туризма општине Бијељина. Док је здравствени туризам повезан са клијентима који имају разне здравствене проблеме, spa-wellness туризам је усмјерен на клијенте доброг здравља, који користе третмане који ће им омогућити одржавање тог статуса. По правилу су то клијенти које желе разноврсније третмане.

Од 7 врста spa-wellness програма општина Бијељина посједује велике потенцијале за програм mineral springs (минералне, термалне изворе и терапије), што је уједно типична одлика европског сектора.

Неколико фактора указују на исправност ове оријентације у развоју туризма:

- демографска слика окружења, а посебно Европе, указује на глобално старење становништва - потенцијалних корисника ових туристичких услуга,
- све већа заступљеност терапија са минералним и термалним водама,
- за одржавање доброг здравља spa-wellness постаје све заступљенији вид туризма, с нагласком на луксузне елементе (коњички спорт, елитни спорт).

И остали видови туризма: еко, ријечни, културно-историјски - имају непрестани индекс раста, тако да је туризам једна од великих развојних могућности општине Бијељина.

Активности (програми, пројекти, мјере):

1.1.1. Стварање повољног окружења за прилив директних страних инвестиција (50.000 KM),

- промоција економских потенцијала општине Бијељина (вишегодишња осмишљена промоција коју припремају сертифициковане агенције, одабране на међународном тендеру)
- повезивање локалних предузећа са страним стратешким партнерима,
- убрзање свих административних процедура везаних за улазак страних инвеститора, посебно у случају тзв. greenfield улагања (градња на ледини), прибављања грађевинских и свих других дозвола и папира, инспекцијских послова (БиХ је 22. од укупно 27 земаља у транзицији по квалитету пословне климе),
- успоставити административну праксу која минимизира корупцију,
- успостава стручног тима за стране инвестиције при административној служби који ће систематски и синхронизовано са осталим актерима развоја (Агенција за развој малих и средњих предузећа, Фонд за развој МСП, ресорна министарства, Агенција за промоцију страних улагања у БиХ) пружати комплетну подршку страним инвеститорима како би им приступ био олакшан, а путеви знатно скраћени,
- обезбјеђивање детаљних информација о пројектима улагања у инфраструктуру, ажурирање и осигуравање релевантних микро-економских података и плановима развоја општине по сегментима,
- WEB презентација привредних потенцијала општине,
- израда каталога свих предузећа.

Очекивани резултати:

- инвестициона улагања страних инвеститора у општини Бијељина,
- финансијски ефекти,
- пораст обима производње,
- пораст броја запослених радника.

Индикатори:

- производни и финансијски ефекти од страних инвестиција,
- број инвестиционих програма у општини Бијељина,
- број и величина страних улагања (инвеститора, капацитета),
- број нових радних мјеста,
- степен извоза.

Извор средстава:

- буџет општине Бијељина 100%.

1.2.1. Финансијска подршка МСП и предузетницима (3 % прихода буџета општине годишње),

- оснивање Фонда за развој МСП (наслоњен на Агенцију за развој МСП због оперативности),
- јачање улоге Агенције за мала и средња предузећа (као координатора са републичким и државним институцијама и језгра свих активности усмјерених

МСП),

- закуп простора за обављање пословних активности под повољнијим условима од тржишних (пословни инкубатори),
- оснивање индустријске зоне.

Очекивани резултати:

- пораст броја МСП (ревитализовани и новоосновани),
- пораст броја реализованих развојних пројеката МСП,
- финансијски ефекти и обим производње,
- пораст броја запослених.

Индикатори:

- број МСП,
- број развојних пројеката,
- финансијски ефекти,
- обим производње,
- број запослених,
- степен извоза.

Извор средстава:

- буџет општине Бијељина (3% прихода на годишњем нивоу),
- Републичка агенција за развој МСП (5% из Фонда за развој на годишњем нивоу),
- кредитна средства банака.

1.2.2. Едукативна и савјетодавна подршка МСП и предузетницима (0,5% прихода буџета општине - континуирано):

- формирање базе података предузећа и предузетника,
- едукација из области менаџмента за МСП и предузетнике,
- тренинг и обука за МСП и предузетнике,
- правна помоћ за МСП и предузетнике.

1.2.3. Оспособљени људски ресурси и тржиште рада:

- јачање менаџмент вештина,
- перманентна едукација уз усклађивање са потребама тржишта,
- унапређење образовања људских ресурса,
- програми преквалификација у складу са потребама тржишта.

1.3. Пројекти у туризму

1.3.1. Израда стратегије развоја туризма у општини Бијељина која би обухватила најзначајније ресурсе (гео-термални потенцијал, водотоци, културно-историјска баштина, ловни и риболовни ресурси), потребна финансијска улагања и развој људских ресурса у овој грани привреде.

1.3.2. Кадровско и материјално јачање Туристичке организације општине Бијељина.

1.3.3. Израда Програма туристичке понуде општине.

1.3.4. Израда урбанистичког плана насеља Дворови (налази се у фази израде).

1.3.5. Едукација кадрова и унапређење маркетинга у туризму.

1.3.6. Израда туристичког инфо центра.

Очекивани резултати:

- пораст броја долазака домаћих и страних туриста,
- финансијски ефекти,
- пораст броја предузећа из области туризма (објекти за смештај и исхрану гостију, туристичке агенције и организатори путовања, занатство и сл.),
- пораст броја запослених у туризму.

Индикатори:

- број долазака и број ноћења домаћих и страних туриста,
- финансијски ефекти,
- број привредних субјеката из области туризма,
- број запослених.

Извор средстава:

- буџет општине Бијељина 0,3% на годишњем нивоу,
- Министарство трговине и туризма РС.

**Очекивани партнери
у пројекту:**

- Агенција за развој малих и средњих предузећа,
- Привредна комора регије Бијељина,
- Занатско-предузетничка комора регије Бијељина,
- Туристичка организација општине Бијељина,
- Бања "Дворови" у Дворовима,
- Завод за запошљавање,
- банке и остале финансијске организације,
- Републичка агенција за мала и средња предузећа,
- Министарство за трговину и туризам Владе РС,
- Туристичка организација РС.

**Очекивани доприноси
партнера:**

- финансијска и стручна помоћ приликом реализације и провођења наведених активности.

Стратешки циљ бр.2 Развој пољопривреде

Опис стратешког циља 2

Пољопривреда, као главни природни ресурс општине Бијељине, дуго година занемаривана, у наредном осмогодишњем циклусу (до 2015. године) постаће окосница њеног развоја. Не постоји ни једна развијена држава или значајна економска област која нема развијену пољопривреду. Она је већ одавно постала стратешки императив.

- Сходно том циљу, општина Бијељина мора врло енергично и синхронизовано искористити све квалитетне ресурсе: плодно земљиште, климу, воду, стручно људство традиционално усмјерено на пољопривреду...
- Исто тако, мора још енергичније да отклања нагомилане слабости које су пратиле ову област - прије свега недовољна улагања, застарјелост технологија, уситњеност парцела, раскорак са савременим облицима производње, усклађеним са европским стандардима, потпуну измјену и прелазак на културе и начине производње који омогућавају максималне резултате и финансијске ефекте.
- Због тога се све активности морају фокусирати у само неколико главних праваца, а свему осталом дати димензију потребног како не би дошло до дисперзије снага.

Оперативни (развојни) циљеви:

- 2.1. формирање аграрног фонда,
- 2.2. развој производње у заштићеном простору – континуирано,
- 2.3. развој воћарства – континуирано,
- 2.4. развој сточарства – континуирано,
- 2.5. развој и ревитализација прерађивачких капацитета - континуирано,
- 2.6. органска производња у пољопривреди,
- 2.7. подршка задругама као основним носиоцима пољопривредне производње,
- 2.8. завршити процес комасације и водопривредног уређења Семберије.

Рок:

2008.

континуирано

2015.

континуирано

2015.

континуирано

2015.

Опис оперативног(развојног) циља

2.1. Формирање аграрног фонда

Формирањем аграрног фонда стекле би се могућности концентрисане подршке аграрном сектору, и то са више нивоа, а прије свега са општинског, затим републичког и државног - као и свих европских и других међународних фондова, усмјерених том сектору. Концентрисаност свих средстава и фондова на једном мјесту у дужем временском периоду даје изузетну могућност провођењу дуготрајних стратешких одређења и мјера у области аграра. Уз претпоставку да ће се општински буџет просјечно годишње увећати за 3 до 4 милиона КМ, почевши са 35 милиона КМ 2007. године, до краја стратешког периода 2015. године кумулативно ће изнестити око 400 милиона КМ. Ако би се примијенила стопа од 6% издвајања за пољопривреду, то би за поменути период износило око 24 милиона КМ укупних средстава на општинском нивоу, што би омогућило ефикасно креирање дугорочне аграрне политике.

- Аграрни фонд као катализатор стратешких дешавања у пољопривреди био би

мјесто комуникације са свим другим фондовима.

- Примјер бр.1 - Програм ИПА, успостављен уредбом Вијећа Европске уније, нови је инструмент претприступне помоћи од 2007. до 2013. који замјењује досадашње програме и износи 11,468 милијарди евра. Подијељен је у 5 сегмената, а БиХ за сада може користити само 2, и то помоћ у транзицији и изградњи институција и прекограничној срадњи. Остала 3, и то регионални развој, развој људских потенцијала и рурални развој биће доступни даном потписивања Споразума са ЕУ.
- Износи појединачних сегмената већ су одређени, како по сваком програму тако и за сваку земљу, и то по годинама. Семберија има велике шансе да реализацијом прије свега програма руралног развоја, али и осталих, развије своју пољопривреду, а све битне активности на локалном нивоу ишле би путем модерно установљеног Аграрног фонда. Средства ће припасти само онима који имају визију и све потребне информације о доступним бројним развојним фондовима, како ЕУ тако и виших ресорних инстанци у БиХ, али и знање за израду врло захтјевних пројеката. Само у дијелу ИПЕ, која наставља Сапард програм усмјерен руралном развоју, има довољно простора за рјешавање многобројних проблема семберске пољопривреде и њих би требало селектовати да буду спремни за кандидовање.

2.2. Производња у заштићеном простору:

- најинтензивније гајење биљака, поврћа, цвијећа...,
- дужа производња и покривеност тржишта,
- боља цијена, смањење увоза, извоз,
- распоред снаге на цијелу сезону, запошљавање,
- здравији производи, већи принос/м², дужи вијек производа, транспорт, складиштење...

2.3. Развој воћарства:

Опис оперативног циља:

- интензивно гајење биљака,
- покривеност тржишта домаћим производима,
- смањење увоза, могућност извоза,
- стална и сезонска радна мјеста,
- повећање производње, сировинска база за прерађивачку индустрију,
- веома профитабилна грана пољопривреде,
- прилагођеност неповољној старосној структури која има негативну тенденцију (старење популације).

2.4. Развој сточарства:

- интензивна грана пољопривреде,
- покривеност тржишта домаћим производима,
- смањење увоза, могућност извоза,
- стална и сезонска радна мјеста,
- повећање производње, сировинска база за прерађивачку индустрију,
- базна грана пољопривреде, наслоњена на ратарство, органска гнојива обогаћивање земљишта,
- прилагођеност неповољној старосној структури која има негативну тенденцију (старење популације).

2.5. Развој и ревитализација прерађивачких капацитета - континуирано

- завршетак приватизације ПИ “Сава” као предуслова ревитализације, инвестирање у ремонт постојећих и изградња нових капацитета,
- проширење постојећег програма и повећање капацитета “Семберке” из Јање, “Танасић” из Дворова, “Спектар дринка”, “Житопромета” и других из млинско-пекарске индустрије, свим месопрерађивачима,
- ревитализација и рјешење проблема у преради и откупу млијека минимљекара на подручју општине Бијељина,
- повезивање са сировинском базом свих прерађивача,
- покривеност тржишта домаћим производима, смањене увоза, могућност извоза,
- стална и сезонска радна мјеста.

2.6. Органска производња у пољопривреди

Према подацима Свјетске здравствене организације WHO пестицидима се сваке године отрује око 3 милиона људи.

У земљама ЕУ продаја органских производа у сталном је порасту. Потрошачи ову храну користе прије свега због здравствених разлога и бољег укуса. У укупној пољопривреди европских земаља она је у сталном порасту: Данска 13%, Аустрија 10%, Швајцарска 8%. У стратегијама развоја пољопривреде готово све европске земље су означиле проценат органске производње од 15 или 20 % као циљани.

Иако тренутно на њеним самим почецима, општина Бијељина ће развоју органске производње посветити значајну пажњу. То се посебно односи на дио брдских крајева, који већ дуго нису обрађивани (агроекосистем) и гдје ће бити много једноставније остварити органску производњу. Потребним стимулацијама, едукацијом и неопходном стандардизацијом створиће се много квалитетнији амбијент за производњу органске хране. Дио, стратегијом предвиђеног интензивног развоја у производњи поврћа у заштићеном простору и сточарству, такође може садржавати елементе органске производње.

Перспективе органске производње су велике. Претпоставке за њено интензивирање на подручју бијељинске општине веома су реалне. Она ће се углавном развијати у комерцијалним породичним газдинствима. Радна снага, која је у европским земљама изузетно скупа и директно утиче на високу цијену, неће имати тако значајан ефекат.

По дефиницији ФАО (Организације за храну и пољопривреду при УН) и Свјетске здравствене организације WHO, органска пољопривредна производња промовише оздрављење екосистема, укључујући биодиверзитет, биолошке циклусе и методе да сам пољопривредник обезбиједи све сировине неопходне у ланцу производње.

Повећање органске производње директно ће утицати на оздрављење и очување здраве животне околине на подручју општине.

2.7. Подршка задругама као основним носиоцима пољопривредне производње

Задруге су значајан чинилац пољопривредне производње. Подршка овом облику удруживања засниватће се на новим принципима, који подразумевају конкретне пројекте и нове принципе организовања према моделима развијених

европских земаља.

Активности (програми, пројекти, мјере)

2.1. Формирање аграрног фонда:

- оснивање, регистрација и обезбјеђење финансијских средстава Аграрног фонда,
- успостава кредитно-гарантног фонда као посебног одјељења,
- усклађивање и координација са надлежним органима о усмјеравању средстава за пољопривреду,
- провођење главних мјера стратешке политике општине у области аграра прије свих усклађивања и утврђивања критеријума за развојна средства,
- промоција Аграрног фонда пољопривредним произвођачима, прерађивачима, финансијским институцијама и свим релевантним тијелима битним за развој пољопривреде,
- подршка инвеститорима у области аграра,
- помоћ комерцијалним газдинствима приликом израде пројектних апликација за друге фондове, сертификације, тржишне промоције,
- израда студије изводљивости за изградњу фабрике био - дизела,
- израда пројекта рејонизације - подјела пољопривредног земљишта према квалитету (за информисање пољопривредних произвођача о квалитету земљишта и културама које би се производиле на одређеном земљишту).

Очекивани резултати:

- повећана укупна пољопривредна производња са знатно већим финансијским ефектима,
- повећан број реализованих развојних пројеката поједничних фирми и комерцијалних газдинстава,
- усклађеност већине пољопривредних производа са европским и међународним стандардима и, сходно томе, повећана њихова конкурентност,
- подизање руралне инфраструктуре на виши ниво иостанак становника на селу.

Индикатори:

- производни и финансијски ефекти од аграра,
- број одобрених пројеката за пољопривреду са подучја општине Бијељина,
- број корисника кредитно-гарантног фонда,
- број извозника пољопривредних производа и њихове количине,
- број инвестиција у аграр Семберије,
- број сертификованих производа и газдинстава.

2.2. Развој производње у заштићеном простору

- обезбјеђење средстава и изградња објеката заштићеног простора (1.500 ha од 54.000 ha),
- укупно улагање је 300 милиона КМ. Бруто вриједност производње на годишњем нивоу 1.000 ha = 190 мил КМ.
- Извор средстава:
 - аграрни фонд општине Бијељина 3 %,
 - кредитна средства банака 50 %,
 - влада РС - средства за развој 10 %,
 - ИПА програм ЕУ 10 %,

- властито учешће газдинстава 24 %,
- међународни донатори 3 %.

Људски ресурси:

- успостава ресурсног центра за узгој у заштићеном простору 700.000 КМ.
- Извор средстава: - Делегација ЕУ 90 %
- општина Бијељина 10 %.
- организовање наступа на тржишту, асоцијације газдинстава, брендовање, промоција...
- Типови заштићеног простора:
 - пластеници типа тунела, дужине су 20 до 60 м - ниски 60x60, средњи 5x2,5 м, високи 8x3 м.
 - пластеници типа високи мултиблок, дупла фолија (ширина блока 9,2 до 14,5 м, а ширина пластеника ограничена је величином парцеле)
 - цијена м²: ниски 1 КМ/м², средњи 8 КМ, високи 16 КМ, мултиблок дф 40-100КМ.

Очекивани резултати:

- достигнути стратешки циљ од 3% квалитетног обрадивог земљишта за производњу у заштићеном простору,
- уз просјечан принос од 25 кг/м², уз просјечну откупну цијену од 0,80 са постављених 1.500 хектара остварена бруто добит од 300 000 000 КМ,
- покривеност домаћег тржишта, повећан извоз.

Индикатори:

- површина у м² под пластеницима,
- производни ефекти производње т/ха поврће,
- производни ефекти производње ком/м² цвијеће,
- финансијски ефекти производње,
- број радних мјеста,
- покривеност домаћег тржишта,
- откуп прерађивачких капацитета у тонама,
- степен извоза производа,
- здравствена безбједност хране – анализе,
- број сертификованих производа и газдинстава.

2.3. Развој воћарства

Обезбјеђење средстава и заснивање вишегодишњих засада воћарских култура (5.000 ха од 54.000 ха).

- Укупно улагање је 80 милиона КМ. Бруто вриједност производње на годишњем нивоу 5.000 ха = 50 милиона КМ.
- Извор средстава: - Аграрни фонд Општине Бијељина 5 %,
- кредитна средства банака 30 %,
- Влада РС средства за развој 20 %,
- ИПА програм ЕУ 10 %,
- властито учешће газдинстава 30 %,
- међународни донатори 5 %.

Људски ресурси:

- успостава ресурсног центра за узгој воћа - вриједност пројекта 400.000 КМ,
- извор средстава: - Делегација ЕУ 50 %,
- општина Бијељина 20 %,

- Влада РС 30 %.

- Едукација и праћење производње на свим нивоима.

Организовање наступа на тржишту :

- успостава мреже складишта са контролисаним условима чувања производа.
- Извор средстава: - кредитна средства 50 %,
 - властито учешће 30 %,
 - Влада РС 20 %.
- формирање асоцијација газдинстава, брендовање, промоција, сајмови...

Очекивани резултати:

- под вишегодишњим засадима засновано 10% обрадивог земљишта,
- остварена бруто вриједност производње на годишњем нивоу од 50 милиона КМ,
- већа покривеност домаћег тржишта, повећан извоз,
- у падинским крајевима општине, гдје живи 25 000 становника, створени бољи економски услови.

Индикатори:

- површина и структура воћњака у хектарима,
- производни ефекти производње т/ха воћа,
- финансијски ефекти производње,
- број радних мјеста,
- покривеност домаћег тржишта,
- степен извоза производа,
- откуп за прерађивачку индустрију,
- здравствена безбједност хране – анализе,
- број сертификованих производа и газдинстава.

2.4. Развој сточарства

- Обезбјеђење средстава и заснивање фарми
- Млијечно говедарство 30 фарми по 40 грла (9 милиона КМ); неријешено питање концесија и власништва земље спречава веће инвестиције.
- Тов говеда 30 фарми по 50 грла (6 мил. КМ).
- Овчарство-козарство 50 фарми са мин. 200 грла (7,5 милиона КМ), оријентисаност на села брдског дијела општине. Велика могућност извоза у ЕУ.
- Укупан улог 2,1 милиона КМ.
- Свињогојство покрива домаће потребе и више. Потребно реструктурисање и укрупњавање фарми. Финансирање из редовних и подстицајних фондова.
- бруто вриједност производње на годишњем нивоу:
 - млијечно говедарство 3,7 милиона КМ (4500 л/грлу),
 - тов говеда у вриједности 3 милиона КМ (550 кг грло 3,6 КМ/кг),
 - овчарство и козарство (1,8 милиона КМ).
- Извор средстава: - Аграрни фонд општине Бијељина 20 %,
 - кредитна средства банака 30 %,
 - Влада РС - средства за развој 20 %,
 - програми ЕУ 10 %,
 - властито учешће газдинстава 15 %,
 - међународни донатори 5 %.

Људски ресурси:

- унапређење генетског потенцијала у сточарству 1.000.000 КМ.
- Извор средстава: - међународни донатори са 50 %,
 - општина Бијељина са 20 %,
 - Влада РС са 30 %.
- Едукација и праћење производње на свим нивоима
- Организовање наступа на тржишту :
 - увезивање са прерађивачком индустријом.
 - Извор средстава: - учешће прерађивача 70 %,
 - Влада РС 20 %,
 - властито учешће 10 %.
 - Формирање асоцијација газдинстава, брендовање, промоција, сајмови...
 - Сертификација клаоница за примарну обраду меса:
 - властити извори 30 %,
 - кредитна средства 70 %.

Очекивани резултати:

- остварена укупна бруто вриједност производње на годишњем нивоу у износу 8,5 милиона КМ,
- унапријеђен генетски потенцијал у сточарству,
- увезани произвођачи са прерађивачима,
- сертификована производња,
- развијено ратарство,
- смањен увоз, повећан извоз,
- ојачан економски потенцијал руралних крајева.

Индикатори (млијечно говедарство):

- количина откупљеног млијека, повећање основног стада - броја крава, број грла за тов из домаћег извора,
- финансијски ефекти производње,
- број радних мјеста,
- покривеност домаћег тржишта, степен извоза,
- откуп за прерађивачку индустрију,
- здравствена безбједност хране – анализе,
- количина стајњака - органског ђубрива,
- број сертификованих производа и газдинстава.

Тов говеда:

- број утовљених грла и укупна тежина,
- финансијски ефекти производње,
- број радних мјеста,
- покривеност домаћег тржишта, степен извоза,
- откуп за прерађивачку индустрију,
- здравствена безбједност хране – анализе,
- количина стајњака - органског ђубриво,
- број сертификованих производа и газдинстава.

Овчарство и козарство:

- број женки, повећање основног стада,
- број јагањаца - јарића за тов и тржиште и укупна тежина,
- финансијски ефекти производње,

- број радних мјеста,
- покривеност домаћег тржишта, степен извоза,
- откуп за прерађивачку индустрију,
- здравствена безбједност хране – анализе,
- количина стајњака - органско ђубриво,
- број сертификованих производа и газдинстава.

2.5. Развој и ревитализација прерађивачких капацитета - континуирано

- Након анализе стања и исказаних потреба прерађивачке индустрије појединачно, капацитете усмјерити према доступним фондовима, који прате сваку област појединачно.
- Средства Аграрног фонда су доступна свим субјектима уз испуњење услова пројектне апликације и расписаног јавног позива.
- Средства су стимулативног карактера и усмјераваће се за отварање нових радних мјеста, повећање производње, извоза и откупа домаћих сировина.
- Оквирна процјена укупно потребних средстава за развој и ревитализацију прерађивачког сектора је 50 милиона КМ.

Извор средстава: - Аграрни фонд општине Бијељина 20 %,
 - кредитна средства банака 30 %,
 - Влада РС средства за развој 5 %,
 - ЕУ и међународни фондови 10 %,
 - властито учешће 35 %.

Индикатори:

- број ревитализованих и новозаснованих прерађивача,
- производни резултат и финансијски ефекти производње,
- величина и број страних улагања,
- број обновљених и нових радних мјеста,
- покривеност домаћег тржишта, степен извоза,
- број кооперантских уговора и количина откупљене сировине из домаће производње,
- здравствена безбједност хране – анализе,
- број сертификованих производа и капацитета.

Очекивани партнери у пројекту:

- општина Бијељина,
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде,
- банке и остале финансијске организације,
- Министарство привреде, енергетике и развоја,
- НВО,
- Пољопривредно стручна служба у оквиру Пољопривредног завода Бијељина,
- Привредна комора,
- Агенције за мала и средња предузећа,
- Задружни савез РС и Задружни савез БиХ.

Очекивани доприноси партнера:

- финансијска и стручна помоћ при реализацији и провођењу наведених активности,
- подршка у оспособљавању и изради пројеката,
- материјална подршка.

Стратешки циљ бр.3 Развој људских ресурса

Опис стратешког циља 3

Свака просперитетна заједница себи као основни циљ поставља свеобухватност мјера и активности ради заштите и развоја људских потенцијала. Људски ресурси су најзначајнији фактор друштвеног и економског развоја. Под људским ресурсима у овој стратегији подразумевамо укупна знања, вјештине, способности, креативне могућности, мотивацију и оданост којом располаже наша заједница. То је укупна физичка, интелектуална и психичка енергија коју наша средина може ангажовати на остваривању циљева развоја.

Оперативни (развојни) циљеви:

- 3.1. заустављање пада и повећање стопе природног прираштаја становништва у општини Бијељина;
- 3.2. константно унапређивање квалификација и способности локалног становништва у складу са потребама у новонасталим друштвеним и економским условима.

Рок:

до 2010. године

перманентно

Опис оперативног (развојног) циља

3.1. Општина Бијељина спада у ред оних средина чија се стопа природног прираштаја становништва из године у годину смањује. Све је више породица без дјецe или са само једним дјететом. Релативно је висок проценат развода бракова. Потребно је ангажовати све институције и организације на предузимању свеобухватних мјера да се врати повјерење у породицу и изгради свијест о неопходности обнављања људских ресурса. Овај циљ је остварив уколико се примјене мјере популационе политике на нивоу Републике Српске и мјере по програму популационе политике у општини Бијељина (стратешке и специфичне мјере локалне популационе политике).

3.2. Општина Бијељина се посљедњих петнаест година суочила са порастом и промјеном структуре становништва. Осим социјалне, промијењена је и стасросна и образовна структура. Нагле промјене у области привреде изискују потребу флексибилнијег образовног профила становништва. Ово неминовно води ка дефинисању система образовања које ће бити у могућности да пружи перманентно институционално и ванинституционално образовање и оспособљавање у складу са промјеном пословног окружења. Овакав приступ резултирао би:

- обезбјеђењем правог броја радника, правог квалитета у право вријеме,
- задовољавањем потреба, очекивања и интереса запослених,
- побољшавањем социоекономског положаја запослених,
- употребом и развојем индивидуалних могућности,
- осигуравањем способности сталне запослености,
- подизањем квалитета радног живота,
- смањењем отпора на промјене и њиховог прихватања као начина живота и дјеловања.

Активности (програми, пројекти, мјере)

Програм: Образовна и финансијска подршка очувању и расту породице

Пројекти:

3.1.1. Израда пројекта за коришћење средстава подршке (5000 КМ у 2008. години)

3.1.2. Оснивање "Фонда за помоћ породици" (у висини око 100.000 КМ годишње)

- Средства би била додијељивана према разрађеним критеријумима као директна помоћ за прворођено, другорођено, трећорођено дијете итд.

3.1.3. Подршка пројектима који се баве образовањем и промоцијом развоја људских ресурса

- У оквиру пројектованих буџетских средстава за финансирање НВО и других организација посебно вредновати пројекте чији се предмет истраживања и реализација односе на промоцију развоја људских ресурса.

Од наведених пројеката очекује се:

- анализа окружења,
- предвиђање потреба за људским ресурсима,
- предвиђање могућности обезбјеђивања људских ресурса,
- предлагање планова,
- дефинисање повратне спреге (корекционе мјере).

Очекивани резултати:

- заустављање пада и континуирано повећање природног прираштаја становништва,
- виши стандард породица са већим бројем дјеце,
- стално повећање средстава за подршку образовним и другим пројектима породицама са већим бројем дјеце.

Индикатори:

- потпуна евиденција породица о структури рођене дјеце,
- евиденција о приливу и висини средстава за подршку породицама са више дјеце,
- постојање јасних критеријума расподјеле средстава,
- увезаност са пројектима Фонда дјечије заштите РС,
- повећан обухват помоћи очувању и развоју породице.

Програм: Пројекције образовних потреба у општини Бијељина

Пројекти:

3.2.1. Израда студије о образовним потребама до 2020. (у висини до 5000 КМ у 2008. години)

3.2.2. Пружање финансијске подршке пројектима перманентног образовања. У 2006. години из буџета општине Бијељина издвојена су сљедећа средства за наведену намјену:

- стипендије студентима (69 - у укупном износу од 78.705 КМ),
- ученици генерације основних школа (12 - у укупном износу од 6000 КМ),
- ученици генерације средњих школа (7 - у укупном износу 10.500 КМ),
- стипендија дјечи са посебним потребама (11 - у укупном износу од 11.000 КМ),
- једнократне помоћи ученицима и студентима (39 - у укупном износу 17.610 КМ),
- финансирање четири магистарске и двије докторске тезе (у укупном износу од 10.000 КМ),
- награде за ученике и наставнике (у укупном износу од 4000 КМ).

Укупно планирано 200.000 КМ.

Ради подршке пројектима развоја људских ресурса у смислу перманентног

образовања општина Бијељина ће у планском периоду линеарно повећавати издвајања, тако да ће на крају планског периода за ову сврху бити издвојена средства у висини 1% од планираног буџета.

Очекивани резултати:

- побољшање образовне структуре становништва,
- већи степен усаглашености захтјева потребе привреде за кадровима и стуктуре образовних профила,
- виши степен мотивације младих и одраслих за перманентно учење и постизање врхунских резултата,
- развијање свијести у нашој средини да је знање основни ресурс,
- већи степен задовољења корисника са посебним потребама.

Индикатори:

- смањење броја неписмених и оних са непотпуном основном школом,
- повећање запослености 1,5 до 2 пута,
- смањење инфлације појединих занимања,
- смањење одлазака младих и најперспективнијих кадрова из наше средине,
- повећање броја студената који студирају у Бијељини.

Очекивани партнери у пројекту:

- породице,
- образовно-васпитне институције,
- Фонд за дјечију заштиту РС,
- религијске институције,
- невладине организације.

Очекивани доприноси партнера:

- финансијска и програмска подршка Владе РС,
- подршка међународних организација.

Стратешки циљ бр. 4 Унапређење услова у области образовања, спорта, културе здравственог и социјалног осигурања

Опис стратешког циља 4

Велики прилив становништва намеће проблем побољшања и унапређења услова у области основног, средњег и високог образовања, као и здравственог и социјалног осигурања. С обзиром на недовољно и несистематско улагање у спорт и културу, намеће се потреба изградње нових објеката у ове двије важне области друштвеног живота.

Оперативни (развојни) циљеви

4.1. Изградња објеката за потребе образовања:

- завршетак градње Центра за високо образовање и изградња Студентског дома,
- изградња објеката за потребе основног и средњег образовања.

4.2. Изградња објеката културе:

- изградња зграде у којој ће бити смјештен Центар за културу,
- санација постојећих објеката културе.

4.3. Изградња спортских објеката:

- изградња физкултурних сала уз зграде основних школа,
- изградња градске спортске сале,
- изградња затвореног базена за пливање,
- уређење трим и бицикличких стаза,
- изградња хиподрома.

4.4. Унапређивање здравственог стања и социјалног осигурања становништва подизањем нивоа услуга и доступности здравствене и социјалне заштите.

Рок:

до 2010. године

2008-2009.

2007-2009.

2007-2015.

до 2010. године

до 2015. године

до 2015. године

до 2015. године

до 2015. године

Опис оперативног (развојног) циља

4.1. Изградњом објеката за потребе образовања било би омогућено школовање свих младих који то желе, у оптималним условима и уз знатно смањење трошкова школовања.

За потребе основног образовања неопходно је изградити четири зграде за петоразредне школе (Ковиљуше, Лединци, Чардачине и Доњи Драгаљевац), док би се потребе средњег образовања задовољиле изградњом једне средње школе. Потребно је израдити студију образовних потреба и на основу тога дефинисати врсту школе која ће се градити. Завршетком изградње Центра за високо образовање и Студентског дома створиле би се претпоставке за оснивањем Универзитета, чиме би Бијељина истински постала регионални центар са извјесним привредним и друштвеним развојем.

4.2. Новоизграђени објекат Центра за културу омогућио би реализацију позоришних и сценско-музичких садржаја, одржавање академија и других скупова, окупљање младих, организовање изложби, а све према стандардима и адекватним условима. Санацијом постојећих објеката културе, како у граду (Соколски дом, Дом омладине и Биоскоп) тако и у селима (Јања и домови културе у селима), створили би се услови

да се културни садржаји реализују и изван града, а истовремено спријечи даље пропадање постојећих објеката.

4.3. Реализацијом овог циља треба да се створе бољи услови за одвијање наставе физичког васпитања, као и стимулисање омладине за учешће у спортским активностима. Предвиђа се изградња физкултурних сала при основним школама: „Вук Караџић“, „Свети Сава“ - Батковић, „Дворови“ - Дворови, „Свети Сава“ - Бијељина, „П.П. Његош“ - Велика Обарска, „Доситеј Обрадовић“ - Суво Поље и подручна школа у Вршанима. Градска спортска сала треба да буде капацитета од 1.500 - 1.800 мјеста. Створене би биле и могућности за бављење пливачким спортовима у зимском периоду. Затворени базен би био у комплексу већ постојећих базена у Дворовима. Трим стазе би омогућиле рекреацију великог броја грађана и уљепшале би град. Изградњом хиподрома афирмисао би се коњички спорт и сачувала традиција.

4.4. Висок прилив избјеглог и расељеног становништва, а у посљедње вријеме и повратника, висок проценат старих особа, пензионера, незапослених, инвалида, стално сиромашење становништва утиче на пружање здравствене и социјалне заштите и на здравствено стање становништва. Посебно је лош обухват здравственом заштитом код пољопривредног становништва и радника из предузећа које не раде и не плаћају допринос за здравство. Такође, на доступност здравствене заштите и код осигураних лица значајно утиче висина партиципације и веома ограничена позитивна листа лијекова.

4.4.1. Планирана је изградња регионалне болнице и подизање квалитета здравствених услуга на свим нивоима (рок 2009). Стање и функционалност објеката у примарној и секундарној здравственој заштити није задовољавајуће. Потребне становништва захтијевају функционалнији простор, бољу опрему, едуковане кадрове и оснивање нових одјељења, те су извршене неопходне припреме за изградњу регионалне болнице са површином око 10. 000 метара квадратних.

4.4.2. Пројекат породичне медицине (рок за реализацију 2010. година):
Пројекат породичне медицине је у току и даје резултате. Формирано је 15 здравствених тимова, а до краја године би требало још 10 тимова да заврши едукацију. Упоредо са едукацијом треба стварати просторне услове и опрему за рад нових тимова. У оквиру овог пројекта треба размотрити и утврдити рационалну мрежу амбуланти породичне медицине.

4.4.3. Све је већи број лица којима треба психијатријска и психолошка помоћ те је неопходно основати Центар за ментално здравље (рок за реализацију 2008. година).

4.4.4. Израда пројекта за отварање установе социјалне заштите на локалном нивоу (прихватилиште за васпитно запуштену дјецу и омладину (2009); дневни центар за стара лица и дјецу са посебним потребама (2007-2012).

Активности (програми, пројекти, мјере)

4.1.1. Пројекат завршетка Центра за високо образовање. У 2007. и 2008. години планиран је завршетак свих грађевинских радова и снабдијевањем неопходним наставним средствима и опремом како би зграда била у наставној функцији школске 2008/2009. године.

Извор средстава: - општина Бијељина обезбиједила је кредитна средства у висини од 3.000.000,00 КМ,
- очекује се да ће Министарство просвјете РС уложити око 1,5 милиона КМ за потребе опремања објаката.

Очекивани резултати:

- формирање универзитета,
- најмање 5000 студената,
- неколико стотина нових радних мјеста за кадрове из Бијељине,
- повећан прилив студената из окружења,
- већи квалитет образовања,
- нова димензија у вредновању знања,
- увећање потрошње.

Индикатори:

- број нових факултета,
- број студената,
- број новозапослених,
- број дипломираних студената,
- број научних пројеката.

4.1.2. Изградња основних школа:

1. Основна школа у насељу Ковиљуше – 2007. године,
2. Основна школа у насељу Лединци - до 2008. године,
3. Основна школа у Чардачинама до 2008. године,
4. Основна школа у Доњем Драгаљевцу до 2008. године.

Извор средстава: - из буџета општине (Ковиљуше - 357.000,00 КМ, Лединци - 550.000,00 КМ, Чардачине - 200.000,00 КМ, Д. Драгаљевац - 180.000,00 КМ) - укупно 1.287.000,00 КМ.
- Очекује се да ће Министарство просвјете и културе РС уложити дио средстава за опремање школа - 200.000,00 КМ.

Очекивани резултати:

- задовољавање потреба за основним образовањем,
- већи квалитет образовања,
- смањени трошкови родитељима.

Индикатори:

- број нових школа прилагођених за квалитетнију наставу,
- подизање наталитета.

4.1.3. Изградња једне средње школе за потребе локалне заједнице - до 2009. године

Извор средстава: - из буџета општине 700.000,00 КМ,
- очекује се да ће Министарство просвјете и културе РС уложити дио средстава за опремање - 200.000,00 КМ.

Очекивани резултати:

- заокруживање мреже средњих школа на територији општине,
- повећан прилив ученика из окружења,
- већи квалитет образовања,
- стварање нових кадрова за потребе локалне заједнице.

Индикатори:

- број нових школа,
- број средњошколаца,
- број новозапослених.

4.1.4. Изградња капацитета за предшколско васпитање и образовање - до 2009. године

Извор средстава: - из буџета општине 200.000,00 КМ.

Очекивани резултати:

- побољшање услова рада у васпитно - образовном процесу дјече предшколског узраста,
- већа обухватност предшколске дјече васпитно - образовним радом.

Индикатори:

- број установа предшколског васпитања и образовања,
- број дјече предшколског узраста,
- број запослених.

4.2.1. Изградња објеката културе:

- изградња зграде Центра за културу (2007 – 2008),
- санација постојећих објеката културе (Соколски дом, Биоскоп, Дом културе у Јањи – 2007. године),
- реконструкција и санација домова културе (Доње Црњелово, Горња Чађавица и Јоховац - Рухотина – 2007. године).

Извор средстава: из буџетских средстава (Центар за културу – 1.000.000,00 КМ; Соколски дом – 200.000 КМ; зграда Биоскопа - 50.000,00 КМ; Дом културе у Јањи - 150.000,00 КМ; домови културе у Доњем Црњелову, Горњој Чађавици и Јоховцу -Рухотини – 100.000 КМ).

Очекивани резултати:

- квалитетнији живот младих на подручју општине,
- формирање културног центра,
- разноврснији културни садржаји за становништво.

Индикатори:

- број нових културних установа,
- број културних и научних садржаја.

4.3.1. Изградња школских спортских сала:

- а) ОШ "Вук Караџић" - Бијељина - 2007. године,
- б) ОШ "Свети Сава" - Батковић - 2007. године,
- в) ОШ "Свети Сава" - Бијељина - 2008. године,
- г) ОШ "П.П.Његош" - В.Обарска - 2009.године,
- д) ОШ "Дворови" Дворови - 2009. године,
- ђ) ОШ "Стеван Немања" - Вршани - 2010. године,
- е) ОШ "Доситеј Обрадовић" - Суво Поље - 2010. године.

Извор средстава: буџет општине Бијељина

- ОШ "Вук Караџић", Бијељина - 680.000,00 КМ;
- ОШ "Свети Сава", Батковић - 395.000,00 КМ;
- ОШ "Свети Сава", Бијељина - 680.000,00 КМ;
- ОШ "П.П.Његош", В.Обарска - 395.000,00 КМ;
- ОШ "Дворови", Дворови - 395.000,00 КМ;
- ОШ "Стеван Немања", Вршани - 395.000,00 КМ;
- ОШ "Доситеј Обрадовић", Суво Поље - 395.000,00 КМ),
- укупно 3.335.000,00 КМ.

Очекивани резултати:

- подизање квалитета наставе физичког васпитања,
- могућност да физкултурне сале користе спортски клубови,
- омасовљење спортских дисциплина.

Индикатори:

- број нових сала,
- квалитет у настави физичког васпитања.

4.3.2. Изградња градске спортске дворане капацитета од 1.500 до 1.800 мјеста

Извор средстава: - буџет општине Бијељина,
- Министарство за породицу, спорт и омладину,
(укупна инвестиција око 3.000.000,00 КМ).

Очекивани резултати:

- повећање броја квалитетних спортских колектива,
- организовање врхунских и интернационалних утакмица,
- могућност да будемо домаћини регионалних и европских такмичења,
- реализација спортских, културних, сајамских, туристичких и фестивалских приредби.

Индикатори:

- број спортских клубова,
- број такмичења,
- број нових радних мјеста,

- број врхунских спортиста.

4.3.3. Изградња затвореног базена у Дворовима - до 2015. године

Извор средстава: - буџет општине Бијељина,

- Министарство за породицу, спорт и омладину,
 - Министарство за туризам,
 - ЈУ "Бања Дворови", Дворови,
- (укупна инвестиција око 2.000.000,00 КМ).

Очекивани резултати:

- стварају се услови за бављење пливачким спортовима у току цијеле године,
- оснивање пливачког и ватерполо клуба,
- рекреација грађана различитих узраста,
- повећан број пливача,
- повећање туристичке понуде,
- повећање запослености.

Индикатори:

- број спортских клубова за спортове на води,
- број пливача,
- број рекреативаца,
- висина финансијске добити.

4.3.4. Изградња трим и бицикличке стазе, уз канал Дашницу, дужине око 2 км, са шеталиштем - до 2015. године

Извор средстава: - буџет општине (200.000,00КМ),

- Туристичка организација општине Бијељина.

Очекивани резултати:

- рекреација за све узрасте,
- побољшање здравља становништва.

Индикатори:

- број рекреативаца,
- смањење броја обољења.

4.3.5. Изградња хиподрома - 2015. године

Извор средстава: - буџет општине (око 800.000,00 КМ)

Очекивани резултати:

- афирмација коњичког спорта,
- очување традиције,
- очување природног окружења,
- образовни карактер.

Индикатори:

- број коња,
- број такмичења,
- број лица која се баве коњичким спортом,

- зарада од туристичке понуде.

4.4.1. Израда пројеката и изградња објекта регионалне болнице, набавка опреме и обезбеђивање кадрова

Предвиђена је градња болнице површине око 10.500 м². Спратност објекта Су + Пр + 3 спрата. Болница је замишљена да ће након изградње испуњавати све услове из поглавља VI Правилника о измјенама и допунама правилника о условима за оснивање здравствених установа ("Сл. гласник РС", број 58, члан 15 и чланови 90-121). Очекивана улагања:

Извор средстава: - општина Бијељина би обезбиједила земљиште и неопходну инфраструктуру, уз могућност прибављања неопходних дозвола за грађење. Осим наведеног, одлуком Скупштине општине Бијељина издвојиће се из кредитних средстава 1,4 милиона КМ у 2007. и 1,5 милиона КМ у 2008. години.

- Влада Републике Српске би обезбиједила средства у износу од 9,6 милиона КМ за завршетак изградње објекта и снабдијевање неопходном опремом.

Очекивани резултати:

- побољшање услова за пружање здравствених услуга секундарног нивоа,
- стварање услова за пружање неких (договорених) услуга терцијарног нивоа,
- подизање нивоа и квалитета здравствених услуга у цјелини,
- рано откривање обољења,
- подизање образовног нивоа медицинског особља.

Индикатори:

- повећање обима услуга и смањење броја пацијената упућених у друге центре,
- смањење б.о. дана за поједине болести,
- број одржаних семинара и других облика оспособљавања.

4.4.2. Израда програма и оспособљавање (опремање) амбуланти породичне медицине

Потребе су око за 50 тимова, до краја 2007. године ће бити формирано 28 тимова, тренутно је Скупштина општине Бијељина дефинисала 22 амбуланта.

- Извор средстава: - кредит Свјетске банке,
- буџет општине Бијељина (90.000 на годишњем нивоу).

Очекивани резултати:

- промјена система пружања услуга примарне здравствене заштите,
- боља здравствена услуга за све становнике општине,
- формирање јединствене евиденције за праћење здравственог стања становништва.

Индикатори:

- број оспособљених медицинских радника,
- број опремљених амбуланти породичне медицине,
- број извршених прегледа.

4.4.3. Израда пројекта за формирање Центра за ментално здравље и Центра за физикалну рехабилитацију

У поступку изградње регионалне болнице очекује се прекомпоновање просторних болничких капацитета. У склопу тога рјешаваће се и питање Центра за ментално здравље и Центра за физикалну рехабилитацију. Капацитете, улогу и финансијску конструкцију ће предложити Дом здравља у Бијељини.

4.4.4. Израда пројекта из области социјалне заштите

1. Регионална прихватна станица за дјецу и омладину (са услугама Дисциплинског центра и Дијагностичко - опсервационог центра - за општине које покрива Центар јавне безбједности Бијељина).

Извор средстава:

- општина Бијељина ће обезбиједити локацију и инфраструктуру, а надлежно министарство ће финансирати израду пројекта и изградњу објекта. (Међусобне обавезе регулисати споразумом између надлежног министарства, општине Бијељина и општина регије).

Очекивани резултати:

- превенција асоцијалног понашања и малољетничке деликвенције,
- смјештај дјеце затечене у скитњи,
- квалитетније и хуманије извршење васпитних мјера.

Индикатори:

- Број дјеце са асоцијалним понашањем,
- Број дјеце починилаца кривичног дјела,
- Број изречених васпитних мјера.

2. Дневни центар за дјецу са посебним потребама (са услугама вртића за дјецу ометену у развоју)

Извор средстава:

- општина ће обезбиједити локацију и инфраструктуру за изградњу објекта,
- надлежно министарство ће финансирати израду пројекта и изградњу објекта (односе регулисати споразумно).

Очекивани резултати:

- хуманизација и социјализација дјеце и омладине са посебним потребама,
- помоћ дјец, али и породици у смислу едукације, провођења слободног времена, остваривање права и друго,
- стручни рад и помоћ дјец и омладини ради искориштавања преосталих способности.

Индикатори:

- утврђивање тачног броја дјеце са посебним потребама,
- повећање заинтересованости родитеља,

- мањи број дјеце која неће бити обухваћена даљим школовањем и оспособљавањем, нарочито из сеоских средина.
- **3. Дом за стара лица са дневним центром за стара и инвалидна лица**

Извори средстава: - Општина Бијељина ће обезбиједити локацију са инфраструктуром

- Надлежно министарство ће финансирати израду пројекта и изградњу објекта.

Очекивани резултати:

- збрињавање старих без породичног старања,
- хуманији однос према старим и инвалидним лицима.

Индикатори:

- смањење броја старих без породичног старања,
- утврђивање броја старих који могу финансирати свој боравак и његу, као и оних

којима је неопходна помоћ друштва.

Очекивани партнери у пројекту:

- Влада Републике Српске,
- Министарство просвјете и културе,
- Министарство здравља и социјалне заштите,
- Фонд здравственог осигурања РС,
- установе у области здравства и дјечије заштите,
- Привредна комора регије Бијељина,
- привредни и друштвени сектор (предузећа),
- Педагошки завод Републике Српске.

Очекивани доприноси партнера:

- Финансијски,
- Програмски.

Стратешки циљ бр. 5 Подизање квалитета услуга општинске администрације

Опис стратешког циља 5

Осим значајнијих мјера које се предузимају ради подизања нивоа квалитета услуга општинске администрације, у наредном периоду морају се предузети још систематичнији кораци. Циљ је да се перманентно и систематски ради на подизању квалитета услуга општинске администрације према корисницима - елиминисањем уочених слабости, јачањем законитости, ефикасности и економичности у раду, уз уштеде јавних средстава и рационално коришћење расположивих ресурса.

Оперативни (развојни) циљ

- 5.1. Успостављање и имплементација система управљања квалитетом по захтјевима стандарда ИСО 9001:2000.
- 5.2. Унапређење комуникације између општине Бијељина и грађана – јавности.
- 5.3. Ефикасније и транспарентно трошење буџетских средстава и побољшање система интерних контрола буџетских корисника.
- 5.4. Прекомпоновање буџетског оквира са социјалне на развојну компоненту.
- 5.5. Побољшање система прикупљања буџетских прихода.

Рок:

- успостављање 2007. године, одржавање перманентно 2007-2015,
- перманентно.

Опис оперативног (развојног) циља

- 5.1. Унапређивање процедура и организације општинске администрације, стручно оспособљавање запослених по захтјевима стандарда ИСО 9001:2000 у управи, са очекиваним ефектом подизања нивоа квалитета услуга према корисницима, ефикаснија и јефтинија административна услуга.
- 5.2. Унапређење и креативно развијање двосмјерне комуникације између општине и јавности ради стварања позитивне атмосфере, партнерског односа, потпуног уважавања и равноправности општинских служби, Скупштине, службеника и одборника, с једне стране, и свих сегмената општинске јавности, виших нивоа власти, привредних субјеката и потенцијалних инвеститора, наше дијаспоре, културних и вјерских институција и медија у цјелини. Радити на систематском и креативном изграђивању визуелног идентитета и позитивног унутрашњег и вањског имиџа општине Бијељина, као и на мотивисању, организовању и стварању позитивне атмосфере код грађана при рјешавању заједничких проблема.
- 5.3. Побољшање интерних контрола подразумијева: стално преиспитивање организационе структуре, одговарајуће расподјеле дужности и персоналне контроле, да сваки појединац проводи оперативне контролне поступке, контролу приступа средствима, укључујућу заштиту информационих технологија, контролу одобравања/ауторизације трансакција и пословних догађаја, осигурање формалне и суштинске тачности исправа и управљачке контроле (кључне надзорне контроле у реализацији планираних циљева) и друге компоненте контролне структуре.
- 5.4. Приближавање структуре буџета општине Бијељина структури буџета локалних заједница развијених тржишних система.
- 5.5. Акцентирање прихода од директних пореза и непореских прихода.
- 5.6. Промоција ефикасности, транспарентности и дјелотворности у потрошњи јавног

новца и побољшавање система прикупљања буџетских прихода.

Активности (програми, пројекти, мјере)

5.1. Успостављање и имплементација система управљања квалитетом по захтјевима стандарда ИСО 9001:2000

Извор финансирања: - буџет општине Бијељина (10.000,00 КМ)

Очекивани резултати:

- повећање ефикасности администрације и скраћење рокова за рјешавање захтјева корисника,
- професионални административни апарат,
- смањење трошкова рада општинске администрације,
- постизање оптималне организације и броја запослених у општинској администрацији,
- повећање степена задовољства корисника услуга општинске администрације.

Индикатори:

- рокови рјешавања захтјева корисника,
- стручна оспособљеност запослених,
- трошкови рада,
- организација и број запослених у администрацији,
- степен у коме су корисници задовољни услугама администрације.

5.2. Унапређење комуникације између општине Бијељина и грађана/ јавности

- израда Стратегије комуникације између општине Бијељина, грађана и јавности,
- израда Мултимедијалне презентације општине Бијељина и њених потенцијала,
- рад на ефикасној примјени Закона о слободном приступу информацијама.

Очекивани резултати:

- повећање учешћа грађана у пословима локалне самоуправе,
- повећање иницијатива и приједлога грађана у погледу приоритета развоја локалне заједнице и побољшања услуга општинске администрације,
- коришћење права за слободан приступ информацијама, којима располажу општински органи,
- развијени модели учешћа НВО у пројектима локалне заједнице.

Индикатори:

- учешће грађана у пословима локалне самоуправе,
- иницијативе и приједлози грађана,
- захтјеви за приступ информацијама,
- учешће НВО у партнерским пројектима.

5.3. Ефикасније и транспарентно трошење буџетских средстава и побољшање система интерних контрола буџетских корисника

- Обука запослених у администрацији на разумијевању система интерних контрола и подизање културе контроле на већи ниво
- Рад Комисије за интерну контролу и интерне ревизије у складу са планираним приоритетима
- Веће учешће грађана у процесу доношења буџета

Очекивани резултати:

- унапређење метода и садржаја рада контролно-надзорних органа и тијела и интерне ревизије,
- повећање учешћа грађана у праћењу реализације буџетске потрошње, укључујући и захтјеве за приступ информацијама,
- повећање стручне оспособљености запослених у администрацији и јачање јавне одговорности.

Индикатори:

- превентивне и корективне мјере,
- иницијативе грађана,
- захтјеви за приступ информацијама,
- стручна оспособљеност запослених у администрацији.

5.4. Прекомпоновање буџетског оквира са социјалне на развојну компоненту

- Програмско увезивање организација и институција које врше убирање буџетских прихода
- Стварање базе података за потребе прикупљања прихода и мониторинга о реализацији буџета

Очекивани резултати:

- буџетска потрошња промијењена у корист пласмана и подршке пројектима који стварају нове вриједности или увећавају постојеће,
- побољшање стандарда живота грађана.

Индикатори:

- структура буџетских пласмана/потрошње.

5.5. Побољшање система прикупљања буџетских прихода

Очекивани резултати:

- увећање процента наплате изворних прихода буџета општине,
- заједничко дјеловање и иницирање мјера према надлежним државним органима.

Индикатори:

- властити/изворни приходи буџета општине,
- остали приходи.

**Очекивани партнери
у пројекту:**

- Савез општина и градова РС
-консултантска кућа за израду
стратегије комуникације,
- консултантска кућа за израду
Мултимедијалне презентације
општине Бијељина,
- невладин сектор који дјелује на
подручју локалне заједнице,
- комисија за праћење и
имплементацију Закона о
слободном приступу
информацијама,
- Министарство финансија РС,
- Пореска управа РС,
- Управа за индиректно опорезивање,
- Грађани.

**Очекивани доприноси
партнера:**

- консултантске услуге,
- израда потребне докуменатције,
- дио трошкова/фин. Подршка,
- стручна и програмска подршка.

Стратешки циљ бр. 6

Побољшање урбаног развоја ради заштите и унапређења квалитета животне средине

Опис стратешког циља 6.

Бијељина се одлучила да дефинише нове стратегије у приступу управљања животном средином на принципима одрживог развоја. Смањено кориштење, спречавање оптерећења и загађења животне средине, спречавање нарушавања, те побољшање оштећене животне средине, заштита људског здравља и побољшање квалитета живота, очување и заштита природних ресурса, рационално кориштење ресурса, подизање и јачање свијести јавности о значају животне средине.

У ратном и послератном периоду Бијељина је постала важно стратешко мјесто у РС, то је довело до убрзаног развоја са израженим потребама за градњом објеката привредног, индивидуалног и комуналног значаја. Наведено изискује системски приступ овом проблему.

Оперативни (развојни) циљ

6.1. Изградња 1. фазе фекалне и кишне канализације града Бијељине и почетак изградње 2. фазе фекалне и кишне канализације и изградње фекалне и кишне канализације насеља Јања, Дворови, Обарска и Црњелово.

6.2. Изградња регионалне санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини.

6.3. Гасификација општине Бијељина.

6.4. Изградња објеката за водоснабдијевање.

6.5. Побољшање снабдијевања електричном енергијом.

6.6. Унапређење саобраћајне инфраструктуре.

6.7. Развој и планско кориштење простора.

6.8. Измјене и допуне Просторног плана општине у континуитету,

6.9. Изградња Ватрогасног дома у складу са регулационим планом "Дашница"

Рок:

2007 - 2011.

2011 – 2024.

2009.

2015.

2007 - 2015.

2007 - 2015.

2015. година

Опис оперативног (развојног) циља

6.1. Основни циљ изградња фекалне и кишне канализације јесте смањење укупне продукције загађења од становништва и привреде града Бијељине са приградским насељима, у функцији заштите квалитета воде на градском изворишту "Грмић" и заштите животне средине у најширем смислу ријечи.

6.2. Успостављање система управљања чврстим отпадом омогућиће пуну контролу над отпадом у Регији Бијељина. (Регија Бијељина: 5 општина – Бијељина, Угљевик, Лопаре, Теочак и Челић).

6.3. Довођење гаса до свих насељених мјеста изградњом гасне мреже и омогућавање свим заинтересованим субјектима прикључење.

6.4. Наставак изградње водоводне мреже (сјеверни прстен, југозападни прстен, јужни прстен).

6.5. Достицање европске норме о квалитету електричне енергије у електродистрибутивном систему – ЕН 50160

- Смањење губитака,
- Компензација реактивне енергије.

6.6. Реализацијом наведеног циља и дефинисаних пројеката растеретила би се

постојећа путна инфраструктура у граду

6.7. Просторни развој општине Бијељина функционално и органски повезати са регионалним окружењем.

- Провођење земљишне политике примјеном економских инструмената и реализација средњорочних и једногодишњих програма уређења грађевинског земљишта.
- Интензивнијем и вишенамјенско кориштење земљишта у подручјима гдје постоје иницијативе и развојне активности - како би било омогућено формирање нових подцентара.
- Припремање новог земљишта за будуће развојне потребе и пројекте и то у правцу запад тј. југозапад.

6.8. Поштовање принципа одрживости у просторном планирању јесте мјера употребе земљишта. То је битно ограничење у претварању пољопривредног у грађевинско земљиште.

Активности (програми, пројекти, мјере) :

6.1.1. Изградња 1. фазе фекалне и кишне канализације, прикључење централног дијела града Бијељина на канализациони систем (обухвата око 50 % домаћинства):

- припремити главне пројекте фекалне канализације,
- припремити главне пројекте кишне канализације,
- припремити главне пројекте реконструкције постојеће инфраструктуре (водовод, ПТТ, ЕИ и слично),
- припремити пројекте уређења саобраћаја у зонама извођења радова
- припремити студију утицаја на животну средину,
- извршити избор извођача радова,

Извори средстава: - Европска банка за реконструкцију и развој (ЕБРД), кредит у висини 7 милиона евра,
- из буџета општине Бијељина (годишње 3 милиона КМ).

Изградња друге фазе фекалне канализације у Бијељини са обухватом 70-80 % и почетак градње канализације у наведеним приградским насељима:

- припремити главне пројекте фекалне канализације,
- припремити главне пројекте кишне канализације,
- припремити главне пројекте реконструкције постојеће инфраструктуре (водовод, ПТТ, ЕИ и слично),
- припремити пројекте уређења саобраћаја у зонама извођења радова,
- припремити студију утицаја на животну средину,
- извршити избор извођача радова.

Извор средстава: - кредитна средства
- буџетска средства

6.2.1. Изградња Регионалне санитарне депоније на локалитету Бријесница са потпуном опремом, дренажним системом и подлогом са фолијом, системом за мониторинг и контролу филтера и гаса на депонији.

Извор средстава: - Свјетска банка - са 80% или око 4,5 милиона америчких долара

- Влада Републике Српске: - са 20% или око 333.000 америчких долара
- општине потписнице споразума:
 - Бијељина око 268.000 америчких долара,
 - Угљевик око 40.000 америчких долара,
 - Лопаре око 40.000 америчких долара,
 - Челић око 42.000 америчких долара,
 - Теочак око 20.000 америчких долара

Остали пројекти

6.2.2. Рјешење проблема отпада на мјесту настајања

6.2.3. Изградња трансфер станица

6.2.4. Рециклажа отпада

6.3.1. Изградња гасовода:

- изградња магистралног цјевовода у дужини од 16,5 км (гасне мреже средњег притиска),
- изградња дистрибутивне гасне мреже за сва насељена мјеста предвиђена пројектом,
- набавка потребне опреме.

(Од 2007. до 2015. очекује се реализација 80% предвиђених активности).

Извор средстава: - изградња магистралног цјевовода - Влада РС,
- дистрибутивна мрежа у Бијељини - изабрани концесионар треба да уложи у инфраструктуру око 38.000.000 евра, и да је након истека уговора, да на располагање локалној управи.

Очекивани резултати:

- побољшање система гријања у цијелом граду,
- смањење трошкова гријања.

Индикатори:

- висна учешћа трошкова за гријање у укупним трошковима грађана,
- смањење загађености.

6.4.1. Наставак изградње водоводне мреже сјеверног прстена од Велике Обарске преко Батковића, Остојићева, Горњег Бродца, Доњег Бродца, Трњака до Дворова (2010. године)

- Обезбјеђивање дигиталних подлога за насеља у оквиру сјеверног прстена
- Снимање ситуације на терену у смислу утврђивања размјештаја становништва у оквиру појединих насеља
- Израда главних пројеката дистрибутивне водоводне мреже

Извор средстава: из буџета општине и учешће грађана - 2.000.000,00 КМ

6.4.2. Изградња транспортног цјевовода и дистрибутивне водоводне мреже за водоснабдијевање насеља Хасе, Бријесница, Ковачићи (до 2012. године)

Извор средстава: из буџета општине и учешће грађана - 2.000.000,00 КМ

6.4.3. Изградња транспортног цјевовода и дистрибутивне водоводне мреже за водоснабдијевање насеља Љесковац, Јања, Модран и Ченгић и Ново насеље Јања (2010)

- Изградња транспортног цјевовода пречника ДН 300 мм, дужине Л = 4600 м, од Бустер станице "Љесковац" до насеља Јања
 - Изградња водоводне мреже за водоснабдијевање насеља Модран
 - Изградња водоводне мреже за водоснабдијевање насеља Ченгић
- Извор средстава: из буџета општине и учешће грађана (Љесковац - Јања - 1.200.000,00 КМ; Модран - Ченгић - 1.200.000,00 КМ)

6.4.4. Израда инвестиционо-техничке документације, набавка и уградња опреме аутоматског надзорно-управљачког система водоводног система Бијељина (до 2015. година) - 1.000.000,00

Извор средстава: АД "Водовод и Кнализација" Бијељина

6.4.5. Откривање и обиљежавање постојећих водоводних инсталација ради израде катастра подземних инсталација (до 2012.)

Извор средстава: АД "Водовод и канализација" Бијељина - 1.000.000,00 КМ

6.5. Пројекти побољшања система снабдијевања електричном енергијом

6.5.1. Мониторинг електродистрибутивног система

6.5.2. Изградња оптичких комуникационих веза

6.5.3. Увођење SCADA система за даљинско управљање и контролу

6.5.4. Проширење дистрибутивних капацитета, изградња нових чворних трафо-станица 35/10 kV (Бијељина IV и Јања), изградња већег броја дистрибутивних трафо-станица 10/0,4 kV, реконструкција и санација постојећих као и изградња нових високонапонских и нисконапонских водова

6.5.5. Израда анализа, студија и пројеката

Извор средстава: Електродистрибуција Бијељина

Очекивани резултати:

- побољшање квалитета испоруке електричне енергије,
- смањење губитака електричне енергије.

Индикатори:

- задовољство крајњих потрошача.

6.6.1 Изградња II и III фазе обилазнице око града Бијељине (до 2008.)

Друга фаза обилазног пута око града Бијељине од раскрснице Бијељина – Брчко - Рача до раскрснице Бијељина – Тузла - Брчко у дужини око 3.500 метара, гдје би инвестиције биле следеће:

експропријација у износу од око	2.500.000,00 КМ,
припремни радови, земљани радови, доњи строј, горњи строј и остали радови у износу од око	4.500.000,00 КМ.

Извор средстава: - Из буџета општине - 2.500.000,00 КМ,

- Дирекција за путеве РС - 4.500.000,00 КМ.

Трећа фаза обилазног пута око града Бијељине од раскрснице Бијељина – Тузла - Брчко до раскрснице Бијељина – Тузла - Зворник у дужини око 3.500 метара, гдје би инвестиције биле сљедеће:

Експропријација у износу од око	3.000.000,00 КМ,
Припремни радови, земљани радови, доњи строј, горњи строј и остало радови у износу од око	4.500.000,00 КМ.

Извор средстава: - из буџета општине - 3.000.000,00 КМ,
- Дирекција за путеве РС - 4.500.000,00 КМ.

Очекивани резултати:

Реализацијом пројеката из тачке 1. и 2. заједно са већ изграђеном првом фазом обилазног пута око града Бијељине која се пружа од раскрснице Бијељина – Брчко - Рача – Павловића пут до раскрснице Бијељина - Брчко - Рача, у потпуности би се сав транзитни саобраћај из праваца Бањалуке (Брчко), Тузле, Зворника и Србије измјестио са градских улица, при чему би се и магистрални путеви М-14.1 и М-18 у потпуности повезали модерном саобраћајницом која би се пружала ван града. Пројекти из тачке 1. и 2. у потпуности су усаглашени са Урбанистичким и регулационим планом Републике Српске до 2015. године.

6.6.2. Изградња паркинг гаража (до 2010)

На основу Регулационог плана "Центар" предвиђају се јавне гараже на локацијама "код робне куће *Емпоријум*"; "иза старог небодера"; између улица Саве Ковачевића и 27. марта"; "иза Цик-цака" и "Његошевој". Рок изградње до 2015. године.

Оријентациони износ инвестиције 5.000.000,00 КМ.

Извор средстава: - средстава од наплате паркинга,
- приходи остварени из Програма уређења грађевинског земљишта,
- заједничко улагање општине и потенцијалних инвеститора,
- заснивање концесионог односа.

Очекивани резултати:

- смањење саобраћајних гужви у граду,
- повећање прихода од наплате паркинга,
- смањење загађења.

Индикатори:

- висина прихода остварених по основи паркирања,
- нижи ниво загађености.

6.6.3. Измјештање аутобуске станице и изградња нове (до 2012)

Планирано је да се аутобуска станица измјести на локалитет постојеће жељезничке станице.

Извор средстава: приватни инвеститор

Очекивани резултати:

- смањење саобраћајних гужви у центру града,
- боља услуга јавног превоза.

Индикатори:

- задовољство грађана.

6.6.4. Изградња и просијецање нових улица, те модернизација постојеће уличне мреже (у континуитету)

- Изградња улице корз касарну - Рачанска - Кнез Иво од Семберије (2007)
- Изградња улице за Ковилгуше (2007)

Извор средстава: из буџета општине (Рачанска - Кнез Иво од Семберије - 300.000 КМ; Ковилгуше - 1.160.000 КМ)

6.6.5. Модернизација јавног градског и приградског саобраћаја (до 2010)

Очекивани резултати:

- ниже цијене превоза,
- веће задовољство грађана.

Индикатори:

- цијене превоза,
- број линија јавног градског и приградског превоза.

6.6.6. Изградња ауто-пута поред Бијељине (до 2015)

Изградња ауто-пута Модрича – Брчко – Бијељина - граница са Србијом у дужини од 35.000 метара на подручју општине Бијељина, гдје би инвестиције биле слjedeће:

• експропријација у износу од око	35.000.000,00 КМ
• припремни радови, земљани радови, доњи строј, горњи строј и остало радови у износу од око	150.000.000,00 КМ

Извор средстава: - Влада Републике Српске

Очекивани резултати:

Реализацијом пројекта, који је такође у сагласности са Урбанистичким и регулационим планом Републике Српске до 2020. године, повезали би се планирани ауто-пут Добој - Модрича и са друге стране Србија и на тај начин би се привукао сав транзитни саобраћај на релацији Р.Србија – западни дио Р. Српске, који у постојећим условима користи дио ауто-пута Е-75 кроз Хрватску. Такође, са обезбијеђеним прикључком обилазног пута око града Бијељине на ауто-пут Модрича – Брчко -Бијељина привукао би се и саобраћај из правца Тузле и Зворника, односно источног дијела Републике Српске.

Индикатори:

- мањи број возила пролазио би кроз центар града,
- мањи ниво загађаности,
- убрзан проток робе и људи,

- скраћено вријеме изласка на главне саобраћајне европске путне коридоре.

6.6.7. Уређење остале саобраћајне инфраструктуре (паркинзи, аутобуска стајалишта, тротоари, стазе и др.) у континуитету

Сваке године ће се у буџету планирати средства за санацију и уређење саобраћајница, тротоара и паркинга у Бијељини и осталим насељима. Град ће добити сасвим нови изглед реализацијом пројекта уређења саобраћајница и остале инфраструктуре као интегралног дијела пројекта изградње канализационе мреже. За ову намјену биће обезбијеђено око 3.000.000,00 КМ на годишњем нивоу.

6.7. Пројекти у области просторног планирања

6.7.1. Израда проведбених планова тамо гдје је утврђена обавезност њиховог доношења за уже урбано подручје

6.7.2. Усавршавање и модернизација општинских и специјализованих служби и институција које управљају просторним развојем

6.7.3. Успостављање катастра подземних инсталација комплетне инфраструктуре (воде, струје, кишне и фекалне канализације, ПТТ инсталација, топоводи)

6.7.4. Израда средњорочних и годишњих програма уређења

6.7.5. Формирање регистра локација за различите намјене са праћењем тражње, како би се формирала одговарајућа благовремена понуда земљишта

6.7.6. Одређивање вриједности накнада за кориштење грађевинског земљишта и накнаде за уређење на основу економских критеријума.

Извор средстава: буџет општине Бијељина

Очекивани резултати:

- ефикаснија услуга грађанима,
- смањење трошкова у процесу израде појединих планова,
- јасан увид у правце и локације пружања инсталације,
- боље управљање и коришћење градског грађевинског земљишта.

Индикатори

- број регулационих и просторних планова,
- већи број различитих докумената за краће вријеме,
- смањени трошкови за откривање и замјену оштећених инсталација,
- већи приход од коришћења земљишта.

Очекивани партнери у пројектима:

- Влада Републике Српске,
- Свјетска банка,
- Европска банка за реконструкцију и развој,
- стратешки партнер,
- Европска инвестициона банка (ЕИБ),
- АД "Водовод и канализација"
- пројектантске куће,
- извођачи радова,
- Министарство саобраћаја и веза

Очекивани доприноси партнера:

- припрема техничке документације
- суфинансирање
- финансирање целокупних пројеката
- учешће у изради планских и других докумената и обезбјеђењу средстава за њихово спровођење,
- конкретне активности у изради инвестиционих и других пројеката,
- активности ради реализације

РС,

- ЈП "Путеви РС",
- Дирекција за изградњу и развој града
- општинска предузећа,
- кредитни инвеститори (банке),
- локално становништво,
- грађани, инвеститори.

усвојених инвестиционих и других планова

- едукација и промоција појединих идеја.

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА И КОНТРОЛА ПРОВОЂЕЊА СТРАТЕШКОГ ПЛАНА

Прихватање визије, њене мисије и стратешких циљева неминовно ће довести до промјена у организационој структури локалне управе, у систему комуникација и начину понашања, кадровског оспособљавања и примјене нових вјештина - како би се створила заједничка вриједносна култура свих учесника друштвеног живота ради реализације стратешких циљева. Ова Стратегија неће имати пуно шансе за успјех уколико сви (Административна служба општине Бијељина, одборници Скупштине општине, јавна и друга предузећа, грађани и сви који живе у нашој општини) не прихвате неопходност промјена које имају трансформациони карактер. Крупне и радикалне трансформационе промјене захтијевају вријеме. Уколико се буде створио водећи тим са неопходном подршком, прве озбиљне резултате можемо очекивати у периоду од шест до осамнаест мјесеци од почетка имплементације.

За реализацију Стратегије развоја одговорни су:

- Начелник општине,
- Начелници одјељења Административне службе за дијелове Стратешког плана који се односе на њихову област рада,
- Агенција за мала и средња предузећа општине Бијељина,
- Координационо тијело за имплементацију Стратегије развоја које ће именовати Скупштина општине, а чиниће га најкомпетентнији стручњаци за поједина подручја развоја.

Ради промоције Стратегије развоја, Начелник општине Бијељина ће донијети упутство и процедуре, којима ће она бити презентована јавности.

Неопходно је формирати стручне тимове за поједине области, који ће допринијети имплементацији Стратешког плана. У том смислу потребно је укључити све субјекте друштвеног живота, невладине организације и друга удружења грађана. Имплементација било које врсте трансформационе промјене, подразумијева акцију великог броја људи.

Ради праћења, односно контроле реализације Стратешког плана биће примјењивани сљедећи облици контроле:

- контрола текуће рализације,
- контрола промјена у локалној управи и у другим субјектима који учествују у имплементацији.

Приликом разраде контролних механизма треба утврдити њихове јасне облике и врсте, као и нивое одговорности за имплементацију Стратегије.

Потребно је обезбиједити истовремено прикупљање и селекцију информација, њихову обраду, идентификацију, а посебно издвајање

кључних фактора који су доминантни за успјешну имплементацију или за упоређивање приједлога за корективне активности.

У процесу имплементације мора се јасно дефинисати разуман рок, нарочито у области инвестиција, да бисмо избјегли варљива мјерила у контроли и негативне посљедице.

Свакодневну контролу врши ће имплементатори, а начелник општине ће сваког полугодишта вршити оцјену рализације и о томе једном годишње извјештавати Скупштину општине.

Највиши степен контроле очекује се од грађана у различитим улогама у оквирима локалне заједнице. Ради тога једном у шест мјесеци ће се провести анкета међу грађанима чији ће резултати бити узети у обзир приликом ревизије појединих активности и циљева у Стратегији развоја.

Најосјетљивије подручје трансформационог дјеловања одвијаће се на пољу прихватања културе промјена. За ово је уз напоран рад потребно три до десет година. На крају овог планског периода требало би се јасно видјети да ли смо усвојили културу промјена или је дошло до регресије. Имплементација ће захтијевати свођење на минималну мјеру свих врста подјела. Сваки грађанин у Бијељини и Семберији треба да овај стратешки план прихвати као свој и да се у заједничкој интеракцији јача идентитет и припадност нашој средини, што је циљ број један.

МЕДИЈСКО ПРЕДСТАВЉАЊЕ И ЈАВНОСТ

Ради подршке реализацији Стратегије развоја неопходно је сачинити план медијског представљања Стратешког плана и његове важности за укупан развој општине Бијељина. Тиме ће бити обезбијеђена и јавност провођења Стратегије развоја.

У фази усвајања Стратегије развоја неопходно је путем средстава јавног информисања и другим видовима презентовања омогућити учешће грађана у измјенама, али и потврђивању замишљених и планираних пројеката.

У фази имплементације треба стално обавјештавати јавност о начину реализације Стратегије развоја.

Истовремено, треба извршити превод стратешког плана развоја на енглески језик и представити га на веб страници, са циљем да сви заинтересовани могу активно учествовати у коначном дизајнирању документа.

О сваком реализованом програму и пројекту из Стратегије развоја треба обавјештавати грађане општине Бијељина, као и о могућим тешкоћама.

Да би била што успјешније спроведена Стратегија развоја, неопходно је пронаћи начине за мотивисање грађана општине Бијељина у процесу реализације овог документа, у првом реду програмима популаризације који значе видљиве помаке у стварању средине квалитетног, сигурног и подстицајног животног окружења.

Да би се убрзала имплементација овог плана и његово медијско представљање, неопходно је:

- извјештавати о актуелним догађајима и истицати позитивне примјере,
- промовисати потребу мобилисања свих грађана у остваривању дефинисане визије, циљева, планова и пројеката.

Прилози и емисије у медијима морају бити актуелни, динамични, систематични и разноврсни. У том смислу прилоге треба уређивати тако што би се актуелни догађаји коментарисали, покретале акције, тражила рјешења за поједине проблеме, иницирале расправе о развоју и повезала димензија садашњости и будућности.

Број: 01-022-60/07
Датум: 05. јуни 2007. године
Бијељина

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
Драган Ђурђевић